

Dəkəcop da Doru Tawureta Musa, Buk I: Dəkəcop

1-11

Kə Kanu kəlompəs doru kə afum

¹ Dəkəcop, kə Kanu kəwure kəm k'antəf. ² Tem tatəkə antəf ηənayə fə teyi, kubump kənayi kəba kəron. Mba Derkifin da Kanu dənayi sə domun kəron doc-bum yi. ³ Kə Kanu kəloku: «Pəwanəkəra peyi!» Kə pəwanəkəra peyi. ⁴ Kə Kanu kənəjk fə pəwanəkəra pentese. Kə Kanu kəngbey pəwanəkəra kə kubump. ⁵ Kə Kanu kəwe pəwanəkəra «dəsək», kə kəwe kubump «pibi.» Kə dəfəy deyi, kə bət-bət beyi, kə təyəne dəsək dəcəkə-cəkə.

⁶ Kə Kanu kəloku sə: «Pəkuyme peyi, nte təhsəne domun deyersene mə!» ⁷ Kə Kanu kəyə kə pəkuyme peyi kə pəngbey domun d'antəf kə dakəron, kə teyi tatəkə. ⁸ Kə Kanu kəwe pəkuyme mpe «kəm.» Kə dəfəy deyi kə bət-bət beyi, kə təyəne dəsək da mərəj.

⁹ Kə Kanu kəloku: «Domun nde deyi kəm tantəf mə, dolonkane tofo tin, pəwosu peyi, pəwur, pəyi takəron!» Kə teyi tatəkə. ¹⁰ Kə Kanu kəwe tofo towosu «antəf,» kə kəwe mofo mme mela domun mə «cəba.» Kə Kanu kənəjk fə tentese tatəkə. ¹¹ Kə Kanu kəloku sə: «Antəf ηəron pubuk, yika ηa defet, kə tək yokom nyə yende yoc-kom antəf kəron taciηa mə! Yəyə sə defet dakayi!» Kə teyi tatəkə. ¹² K'antəf ηəmon pəbuk, kə yika yəyə defet, kə tək yokom yəyə defet dakayi. Kə Kanu kənəjk sə fə

tentesə. ¹³ Kə dəfəy deyi kə bət-bət beyi, kə təyəne tataka ta maas.

¹⁴ Kə Kanu kəloku sə: «Yomotər-motər yeyi dəpəkuyme, nte tənsəne dəsək dəgbeyene kə pibi mə! Kə təyəne megbəkəre ma tem, dəsək kə meren.

¹⁵ Yəyəne yomotər-motər ya pəkuyme nyə yende yəc-səñ antəf pəwanəkəra mə!» Kə teyi tatakə. ¹⁶ Kə

Kanu kəwure yomotər-motər mərəñ *kə kəndet yi* . Pomot pəpəñ pətasərne dəsək, kə pomot pəfet pətasərne pibi. Kə Kanu kəwure cəs kə kəndet. ¹⁷ Kə

Kanu kəndet yomotər-motər nyə dəkəm yəc-səñ antəf pəwanəkəra. ¹⁸ Pomot pəpəñ pətasərne dəsək,

pomot pəfet kə cəs yetasərne pibi, təsəne pəwanəkəra pəgbeyene kə kubump. Kə Kanu kənəñk fə tentese.

¹⁹ Kə dəfəy deyi, kə bət-bət beyi, kə təyəne tataka ta mankəle.

²⁰ Kə Kanu kəloku sə: «Yenəsəm ya dəkəba yec-səp dəromun. Bəmp yec-felər-felər kəm tantəf!»

²¹ Kə Kanu kəwure səm yəpəñ ya dəromun dokom dokom, kə yenərəñ-ñərəñ ya dəromun, kə domun doñcop kəsəp. Kə Kanu kəwure sə bəmp dokom dokom. Kə Kanu kənəñk fə tentese. ²² Kə Kanu

kəmpocə yi pətət*, kə kəloku: «Nəyəne akombəra, nəla, nəlas domun da dəkəba, kə bəmp, yela antəf kəron!»

²³ Kə dəfəy deyi kə bət-bət beyi, kə təyəne tataka ta kəcamət.

²⁴ Kə Kanu kəloku sə: «Antəf nəyə yenəsəm dokom dokom, səm yəcəl, yeliñe-liñe, kə səm ya dəkulum, fəp fa yi kə dokom da yi!» Kə teyi tatakə. ²⁵ Kə Kanu kəwure səm ya dəkulum dokom dokom, yəcəl dokom dokom kə yeliñe-liñe

* **1:22** «kəpocə pətət» = «kəsəñ yi baraka».

fəp dokom dokom. Kə Kanu kənəjk fə tentese.
²⁶ Kə Kanu kəloku: «Awa, palompəs fum teyi tosu, wəwurene kosu, nwe endetasərne lop ya dəkəba, bemp ya darenc, yəcəl kə yeliŋe-liŋe ya dəntəf fəp mə!»

²⁷ Kə Kanu kəlompəs fum
 pəwurene kə nkən Kanu,
 kə kəlompəs ɲa ɲawurene kə nkən Kanu,
 wərkun kə wəran.

²⁸ Kə Kanu kəmpoce ɲa pətət, kə kəloku: «Nəyone akombəra, nəla, nəlas antəf, nəboc antəf tɛfan tonu! Nətasərne lop ya dəkəba, bemp nye yeŋfələr darenc mə, sɛm kə yeliŋe-liŋe ya dəntəf fəp.» ²⁹ Kə Kanu kəloku: «Isəŋ nu yika nye yəyə defet dakayi mə, kə yokom ya tək. Yəyone nu yeri. ³⁰ Sɛm ya dəntəf, bemp ya darenc, yefələr-fələr ya darenc, kə yeliŋe-liŋe ya dəntəf, ca fəp nye yeŋesəm mə, isəŋ yi dəmne yika yobuk yəyone yi yeri.» Kə teyi sə tatəkə.

³¹ Kə Kanu kənəjk fə mes məkə ɛnayə mə fəp, mətət dəm mənayi. Kə dəfəy deyi kə bət-bət beyi, kə təyone tataka ta camət-tin.

2

¹ Dəsək da camət-tin dadəkə, di d' analəpəs kəm, antəf kə ca yeləpəs nye. ² Tataka ta camət-mərəŋ, kə yolompəs ya Kanu fəp yelip, k'esak, k'eŋesəm tataka ta camət-mərəŋ ta yebəc yən. ³ Kə Kanu kəsəŋ tataka ta camət-mərəŋ pələli. K'eleləs pi, bawo dəsək dadəkə də Kanu kəsak yebəc ya kəlompəs yəkə ɛnayi mə. ⁴ Dəkəyefe da kəm k'antəf də dadəkə, nte awure yi mə.

Dalə da Eden

Nte Mariki Kanu* owure antəf kə kəm mə, ⁵ ali tətək pa dale pin penayi fe antəf kəron, ali ayika na dale nin nenapon fe tem tatəkə. Bawo Mariki Kanu enatore fe wəcafən dəntəf, fum enayi fe sə, nwe embəc antəf mə. ⁶ Mba kifir kənc-pe dəntəf, nke kənc-dəməs antəf fəp mə.

⁷ Kə Kanu Kəpəñ kəsəle fum kəbof ka dəntəf. Kə Kanu kəfurup kə dololəm kifir ka kəyine doru, kə fum əyənə paka penəsəm. ⁸ Kə Kanu Kəpəñ kəmbəf tək yokom nde dale da Eden, kəca nke dec dəmpə mə, k'emberse di fum nwe enasel mə. ⁹ Kə Kanu Kəpəñ kəsəñe kə tək yokom yəbət kədi yomponəs-ponəs fəp, kələkene kətək ka kəyine wəyən katina nke kənacəmə nde dale dacə mə, kə kətək ka kəcərəne pətət kə pələc.

¹⁰ Kə kəngbəkə kəwur Eden, nke kənc-dəməs dale mə. Kə kəngbəkə kəñkə kəñkə kəyerəne dale disre waca mankəle. ¹¹ Kəca kəcəkə-cəkə k'anjewe «Pisəñ», ki kənəñkər atəf na Hawila fəp, nde kema kəyi mə. ¹² (Nde ambəp kema kəsoku pes mə, njemcem yobotu ambəñc, † kə masar momotər-motər ‡.) ¹³ Kəca ka mərəñ k'anjewe «Kihəñ», ki kənəñkər atəf na Kus. § ¹⁴ K'anjewe kəngbəkə ka maas «Tikər»*, ki kəcəpər kəca nke dec dəmpə dare da Asur mə. Kəngbəkə ka mankəle kəyənə «Efərat.»

¹⁵ Kə Kanu Kəpəñ kələk fum, kə kəmberse kə dale da Eden disre, a pəbəfət ca, pəbuməne sə di. ¹⁶ Kə Kanu Kəpəñ kətinqin fum: «Məntam kədi yeri ya

* **2:4** Tewe ta Kanu «YHWH» təyənə, «lyənə» kə pəyənə fe ti-ə, «Indeyənə.» † **2:12** Labunde docuca kənəñk, di d' anjewe

«bədeliyəm.» ‡ **2:12** Masar mətət mme anjewe «ənəkəs» mə.

§ **2:13** Dif' anjewe məkə Ecopi kə Sudan. * **2:14** «Hidekel»

dale dandε fəp. ¹⁷ Mba ta mədi pokom pa kətək ka kəcərəne pətət kə pələc de! Bawo dəsək ndε mandedi pokom pa ki mə, mənfi!»

¹⁸ Kə Kanu Kəpəŋ kəloku: «Pəmar fε wərkun pəyi sona! Indelompəs wəmarəs kən, nte tənşəŋε ηayi mərəŋ mə.» ¹⁹ Kə Kanu Kəpəŋ kəŋkεε fum sem ya dale kə bemp ya dareŋc nyε kənwurε dəntəf mə, kədəməmən nte ende pəcwe yi mə. Nte tənşəŋε yowurε yən fəp yəyə mewe mme fum ende pəcwe yi mə. ²⁰ Kə fum əsəŋ sem yəcal fəp mewe, kə bemp ya dareŋc kə fum əsəŋ sə sem ya dəkulum fəp mewe. Mba ta fum taŋ, əsətə fε nwe endetam kəcmar kə mə. ²¹ Kə Kanu Kəpəŋ kəsəŋ wərkun mere məpəŋ, k'endire. Kə Kanu kəwurε wərkun kəbent kəkəsək ka dəbəkəc. Kə kəluksərne sə, kə kəntaməs dənda. ²² Kə Kanu Kəpəŋ kəlompəsε wəran kəbent kəkəsək nke εnawurε wərkun mə, k'εŋkene wərkun wəran nwε. ²³ Kə wərkun oŋkule: «Apayol!»

«Wəkawε taŋ,
kəbent ka bent yem,
tesem ta sem yem.»

Wəkawε andewe «wəran» wənεŋcεne ka wərkun, bawo nnə dis dem d' awurε kə.

²⁴ Ti tə wərkun εŋyεfεne kas kə kεε kəsək pəkə pəyi taciŋa kə wəran kən. Nəkafələ ηayəne tesem tin tayi.

²⁵ Wərkun kə wəran kən fəp faŋan kəsəkər kə ηanayi, ta ηaŋlapərəne-ε.

*Kiciya kəcəkə-cəkə: Wərkun kə wəran kəbeləs
kəŋan nde dale da Eden
3:1-24*

3

Wərkun kə wəran: Kəbələs kəŋan nde dale da Eden

¹ Abok ηenacərə mes ηetas səm ya dale fəp nyε Kanu Kəpəŋ kənwurε mə. K'abok ηeyif wəran: «Kanu kələku nu yati: ‹A ta nədi yokom ya tək ya dale dandε?›» ² Kə wəran oloku abok: «Səndi yokom ya tək ya dale dandε yati. ³ Mba kətək nke kəyi dale dacə mə, Kanu kələku: ‹Ta nədi yokom ya ki, ta nəgbuηεne ηaη ki! Kə nəyə ti-ε, nəŋfi.›» ⁴ K'abok ηoloku wəran: «Nəfəfi! ⁵ Bawo Kanu kəŋcərə, a dəsək nde nəndi yi mə, fər yonu yeŋmεpε, nəyi pəmə Kanu nke kəŋcərə pətət kə pələc mə.»

⁶ Kə wəran ənək a pokom pa kətək pəmbət kədi, pəmbət kəməmən, pentam kəsəŋ kəcərə pətət kə pələc. Kə wəran oŋgbotu pokom k'endi. K'əsəŋ wos wəkə ηanasol mə, kə wəkakə sə endi. ⁷ Kə ηamepε fər, kə ηaŋcərəne a kəsəkər kə ηawur. Kə ηaŋgbotu bəpər ya kətək ka cəpəp*, kə ηasət maŋkara kə ηamberne mi.

⁸ Dec dərəfəy, nte tefef towur mə, wərkun kə wəran ηane dim da Kanu Kəpəŋ, nke kəŋcətəs mə. wərkun kə wəran kə ηaŋkə ηagbəpne ηabələ Kanu fər kirin, tək ya dale dadəkə dacə. ⁹ Kə Kanu Kəpəŋ kəwe wərkun kə kəyif kə: «Deke məyi-ε?» ¹⁰ Kə wərkun oloku Kanu: «Dim d' in' am dale disre, k'inesε, bawo iwur kəsəkər, ti t' iŋgbəpne.» ¹¹ Kə Kanu Kəpəŋ kəyif kə sə: «Anə 'mentər əm a kəsəkər kə məwur-ε? Cəpə məndi pokom pa kətək kəŋkə inamən' am mə ba?» ¹² Kə wərkun oloku: «Wəran nwe məsəŋ im mə, nkən əsəŋ im pi k'ina sə indi.»

* **3:7** bəpər ya f. «figuier», kətək kə nke kəmpon nde Yisrayel mə.

13 Kə Kanu kəyif wəran: «Ta ake tə məyəne tante-ε?»

Kə wəran oloku Kanu: «Abok ηetinjkər im, k'indi pokom pampε.»

14 Kə Kanu Kəpəη kəloku abok:

«Bawo məsəηε wəran kəciya,
kəsəη əm kənder pələc səm yəcəl,
kə səm ya dop fəp dacə.

Kor kə mənde məcliηεε,
məcdi kəbof mataka ma kiya kam doru fəp.

15 Kəbers əm k'inder dacə kə wəran,
kəyεfe nəna haη awut a wəran

kəbəp awut a mənə, Abok!

Wəran ende pəc-putək əm domp,
mənə, Abok, məc-ηaη kə dəmnε atek.»

16 Kə Kanu kəloku wəran:

«Indeyə kəbəkəs kam kəc-cu'm.

Pəcuca pə mənde məc-kom.

Məfaη mam məndəkə nda wos əm.

Mba endetasərn' am.»

17 Kə Kanu kəloku wərkun:

«Bawo, məηcəηkəl dim da wəran kam,
kə məndi pokom pa kətək nkε inamən' am kədi mə,
Indesəη antəf pələc tetam:

Pəcuca pə mənde məcsətər ηi yeri yam
dəsək o dəsək kiya kam doru fəp.

18 Yika ya dəkulum yə mənde məc-di.

Mba antəf ηende ηoc-kom am
bεηk kə ηgbəηkəb.

19 Kawonε ka tobu tam

kəndesəŋ' am kəc-səm kəcom
 haŋ təm nte məndelukus dəntəf
 nde məyəfə mə.
 Bawo kəbof kə məyəne,
 dəkəbof məndesə-lukus.»

²⁰ Kə wərkun əsəŋ wəran kən tewe ta «Hawa»†,
 bawo nkən Hawa əyəne iya wəka afum a doru fəp.

²¹ Kə Kanu Kəpəŋ kəlompse Adama kə wəran kən,
 Hawa, yamos ya akata, k'ember ŋa yi.

²² Kə Kanu Kəpəŋ kəloku: «Ah! Nte fum ende pəyi
 oŋ pəmə səna mə, pəcərə pələc kə pətət, səkəmbərne
 ta pətəŋc kəca pələc sə pokom pa kətək kəyine
 wəyəŋ, pədeyi oŋ doru katina.» ²³ Kə Kanu Kəpəŋ
 kəwurene kə dalə da Eden disre, pəkəbəc antəf nyə
 kənasələ kə mə. ²⁴ Nte Kanu kəwurene fum dalə da
 Eden mə, kə kəŋcəmbər mələke ‡ ntende dec dəmpə
 dalə da Eden, kə dakma nde deŋcifikələ dec-cəsəŋe
 neŋc, nte təŋsəŋe ta alətərne kətək ka kəyine wəyəŋ
 mə.

4

Kayin kə Abel

4:1-26

¹ K'Adama ŋambəpene kə wəran kən Hawa, kə
 Hawa embəkəs, k'oŋkom Kayin. Kə Hawa oloku:
 «İsətə wan wərkun kəmar ka Kanu disre.» * ² Kə
 Hawa oŋkom sə wəfət ka Kayin nwe anawe Abel mə.

K'Abel ende pəyəne wəkək ka cir kə ŋkesiya. Kə
 Kayin əyəne wəbifti. ³ Kə təm tələma tende tərbəp

† **3:20** «Iya», nwe əsəŋ kəyi wəyəŋ ‡ **3:24** Serubəŋ-mələke mə,
 mme mombum dəbe da Kanu mə. Serubəŋ səyə dobomp da fum,
 dis da kusununku, kə səyə sə baŋca yefələre * **4:1** «Kayin» = H.
 «kəmar»

mə, kə Kayin əlek yokom ya dəntəf, k'ənkere yi Kanu kədelonə. ⁴ K'Abel nkən sə, ənkere yokom yəcəkə-cəkə ya yəcəl yən kə moro ma yi. Kə Kanu Kəpən kəməmənə Abel kə kəlonə kən fər yətət. ⁵ Mba Kanu kəməmənə fə Kayin kə kəlonə kən fər yətət. Kə pəntele Kayin, k'əney kəro. ⁶ Kə Kanu kəyif Kayin: «Ta ake tə pəntelən' am-ε, ta ake tə mənəye kəro-ε? ⁷ Kə mənəkət bel-bel-ε, məndesel. Kə kə mənəkət pələc-ε, kiciya kəy' əm dəkusunka kə məfan ma ki mey' əm. Mba məser mətasərne ki.»

⁸ Kə Kayin əncəpər wənç Abel. Mba nte ηanayi dale mə, kə Kayin eyəfər wənç Abel kəsutənə, k'endif kə.

⁹ Kə Kanu kəyif Kayin: «Deke wənç əm Abel eyi-ε?» Kə Kayin oloku fə: «İncərə fə. Cəpə wəkəkəs kən iyənə ba?» ¹⁰ Kə Kanu kəloku Kayin: «Cəke cə məyə wənç əm-ε? Dim da mecir ma wənç əm dey i kəkule-kule kəyefe dəntəf haη nnə iyi mə. ¹¹ Ndekəl oη, kətolan' am k'antəf ηender pələc, nηe ηəwani kusu kə məsəηe ηi kəmerəs mecir ma wənç əm mə. ¹² Kə mənde məcbəc antəf-ε, ηəfəde ηəcsəη əm pəbotu pa ηi. Ti tə pənde pəntelən' am məc-cepε-cepε dəkəbəc.»

¹³ Kə Kayin oloku Kanu: «Pələl pa kiciya kem pəmbək kəsare. ¹⁴ Məmbeləs im məkə nnə antəf ηam ηəbi ηeyi mə. Pənamar im kəgbəpən' am, kə kəcepε-cepε dəntəf, kə fum əmbəp im dənda-ε, pədif im.» ¹⁵ Mba, kə Kanu Kəpən kəloku kə: «Kə fum endif Kayin-ε, aηlukse ayek ηən camət-mərəη.» Kə Kanu kəηgbesi Kayin nte təηsəηe aηe ηambəp kə mə, ta ηasut kə ηadif. ¹⁶ Kə Kayin owur fər ya Kanu kirin dale da Eden, k'əηkə pəyi atəf ηa Nədu nde dec

dempɛ daɛ da Eden mə.

Awut kə Awut-sə a Kayin

¹⁷ Kə Kayin ɲambəpɛnɛ kə wəran kən. Kə wəkakə embəkəs k'ɔŋkom Henok. Kə Kayin owurɛ dare k'əsəŋ di tewe ta wan kən Henok. ¹⁸ Kə Henok ɔŋkom Iradu, k'Iradu ɔŋkom Mehuyayɛl, kə Mehuyayɛl ɔŋkom Metusayɛl, kə Metusayɛl ɔŋkom Lemɛk.

¹⁹ Kə Lemɛk elɛk aran mɛrəŋ, pacwe wəkin «Ada,» kə wəka mɛrəŋ «Cila.» ²⁰ K'Ada ɔŋkom Yabal, nkən ɔyɔnɛ wətem ka akɛk yɔcəl acepɛ-cepɛ. ²¹ Tewe ta wɛŋc tɛnayɔnɛ Yubal: Nkən ɔyɔnɛ wətem k'afer cɔŋkəlo k'afula luk. ²² Kə Cila nkən sə dəmnɛ ɔŋkom Tubal-Kayin, nwe ɛŋcgbɛc ca fəp ya kəpər kə ya fɛc mə. Wəkirɛ kən aŋcwe Nahama. ²³ Kə Lemɛk oloku aran ɔn:

«Ada kə Sila nəcəŋkəl dim dem!

Aran a Lemɛk nəsu ləŋəs nəcəŋkəl moloku mem.

K'asut im-ɛ, indif fum.

K'ambopər im-ɛ, indif wanfɛt.

²⁴ Kə pəyɔnɛ fə padif afum camət-mɛrəŋ

kəlukse ayɛk ɲa Kayin-ɛ,

andedif afum 77,

a paclukse ayɛk ɲa Lemɛk.»

²⁵ Adama kə Hawa ɲasətə sə wan. Kə Hawa ewe kə «Set», ti tə tatəkə «Kanu kəsəŋ im sə wələma kədəyən' em Abɛl wəkə Kayin endif mə.»

²⁶ Kə Set ende pəkom wan pac-we kə Enəs. Tɛm tatəkə t' anacop kəkər-koru tewe ta Kanu Kəpəŋ.

5

Kəyɛfɛ Adama haŋ Nuha

¹ Buk ba dokombəra da Adama bə bambə. Dəsək ndε Kanu kəsəl Adama mə, k'əsəl kə, pəwurene kə nkən Kanu. ² wərkun kə wəran k'əsəl ηa, k'ompoce ηa pətət, k'ewe ηa tewe ta «fum,» tēm ntε eηc-səl ηa mə.

³ Adama endesətə meren 130, k'əsətə wan wəwurene kə nkən, pəmə təkə eyi mə, k'əsəη kə tewe ta Sət. ⁴ Ntε Adama oηkom Sət mə, k'eyi sə doru meren 800, mmε enasətə sə awut arkun k'awut aran mə. ⁵ Kəwon ka Adama doru kənasətə meren 930, a k'endefi.

⁶ Sət enasətə meren 105, a k'endekom Enəs. ⁷ Ntε Sət oηkom Enəs mə, k'eyi sə doru meren 807, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran ələma mə. ⁸ Kəwon ka Sət doru kənasətə meren 912, k'efi.

⁹ Enəs enasətə meren 90 a pədekom Kenəη. ¹⁰ Ntε Enəs oηkom Kenəη mə, k'eyi sə doru meren 815, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran ələma mə. ¹¹ Kəwon ka Enəs doru fəp kənasətə meren 905, k'efi.

¹² Kə Kenəη əsətə meren 70 a k'endekom Mahalalel. ¹³ Ntε oηkom Mahalalel mə, kə Kenəη eyi sə doru meren 840, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran ələma mə. ¹⁴ Kəwon ka Kenəη doru fəp kənasətə meren 910, k'efi. ¹⁵ Mahalalel enasətə meren 65 a k'endekom Yεredu. ¹⁶ Ntε Mahalalel oηkom Yεredu mə, k'eyi sə doru meren 830, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran ələma mə. ¹⁷ Kəwon ka Mahalalel doru fəp, kənasətə meren 895, k'efi. ¹⁸ Yεredu enasətə meren 162 a k'endekom Henok. ¹⁹ Ntε Yεredu oηkom Henok mə, k'eyi sə doru meren 800, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran ələma mə. ²⁰ Kəwon ka Yεredu doru fəp kənasətə meren 962, k'efi.

²¹ Henok ɛnasəto meren 65 a k'endekom Metusela. ²² Nte Henok oŋkom Metusela mə, k'əsəto sə meren 300 ŋasol kə Kanu. K'oŋkom sə awut arkun k'aran aləma. ²³ Kəwon ka Henok doru fəp kənasəto meren 365. ²⁴ Kə Henok eŋcəme dəpə da Kanu darəŋ, kə tende telip, bawo Kanu kənalek kə pəyi wəyeŋ.

²⁵ Metusela ɛnasəto meren 187 a k'endekom Lemək. ²⁶ Nte Metusela oŋkom Lemək mə, k'əsəto sə meren 782, mme ɛnakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə. ²⁷ Kəwon ka Metusela doru kənasəto meren 969, k'efi.

²⁸ Lemək ɛnasəto meren 182 a k'endekom wan wərkun. ²⁹ Kə Lemək ewe wan wəkakə «Nuha.»* K'oloku: «Wəkawə ende pəcyaməse-yaməse su, kəcəm-cəmne ka pucuy mpe yebəc yocuca nyə waca womboc antəf nyə, Kanu Kəpəŋ kənasəŋ pələc te tosu mə.» ³⁰ Nte Lemək oŋkom Nuha mə, k'eyi sə doru meren 595. K'oŋkom sə awut arkun k'awut aran aləma. ³¹ Kəwon ka Lemək doru fəp kənasəto meren 777, k'efi.

³² Nuha ɛnasəto meren 500 a k'endekom Semy, Ham, kə Yafət.

6

Kanu kəŋcəm-cəmne kən kənim ka afum doru

¹ Nte afum ŋaŋcop kəla antəfkəroŋ mə, k'aŋkoməs ayecəra. ² Kə mələke ŋanəŋk fə ayecəra aka afum ŋantesə. Kə ŋayək-yək aran aŋan ayecəra akakə dacə. ³ Kə Kanu kəloku: «Ifaŋ fə kəsak afum ŋayinə kifir kəyine doru nkə inasəŋ ŋa mə, bawo fum səm dəm yə. Kəyi kən doru kəfəde kəc-cepər sə meren

* **5:29** Nuha = H. «kəyaməs-yaməs»

120.» ⁴ Təm tatəko tə afum aŋeci ŋanayi doru, nte mələke * ŋantəfərne ayecəra aka afum, a kə ŋasəŋ ŋa awut mə. Awut akakə ŋanayəne abe akur a təm tatəko.

⁵ Kə Kanu Kəpəŋ kənanəŋk fə deyeŋki bəkəc da afum dəla doru, dəsək o dəsək məcem-cəmne mələc gbəcərəm mə afum ŋayine. ⁶ Kə Kanu Kəpəŋ kəŋaŋne telər kəsəl kən fum, k'abəkəc ŋeŋkafələ kə. ⁷ Kə Kanu kəloku: «Kənim k'inder afum aŋe inasel mə, kəyefe afum, kəbəp sem, kəkə ka yeliŋe-liŋe haŋ bemp ya dareŋc, bawo iŋaŋne telər kəsəl kəŋan.» ⁸ Mba kə Nuha əsətə kəŋanəne ka Kanu Kəpəŋ, bawo Kanu kənanəŋk dolompu dən.

Kanu kəyac Nuha

⁹ Təcəpərəne ta Nuha k'awut-sə ən tətə: Nuha, fum wətət enayi pələmp, ŋasol kə Kanu. ¹⁰ Nuha, awut maas ŋə enakom: Semy, Ham kə Yafət.

¹¹ Mba nno fər ya Kanu kirin, afum ŋanatese fe bəkəc. Mes mələc gbəcərəm mənayi doru. ¹² Kanu kənanəŋk a doru desəkrə, bawo afum fəp ŋanagbayme-gbayme dəpə dətət. ¹³ Ti t' enasəŋe Kanu kəloku Nuha: «Iŋcem-cəmne kəmələk yeŋesəm ya doru fəp, bawo tes taŋan təsəŋe kə doru dəla kədəkətərəne, kənim ŋa k'inder doru. ¹⁴ Məcaŋe abil ŋəpəŋ cəbam ca kawə, məwure ŋi sədəkələ səlarəm, məsop ŋi kərtal tedisre kə todoru. ¹⁵ Nte tə məndecəŋ ŋi: Nəbəl cururu 300 (mətər 137), ŋəwəkəl cururu 50 (mətər 23), ŋotukme cururu 30 (mətər 14). ¹⁶ Məgbəpər ŋi tadareŋc, məsak kururu katin (mətər daco) kəyefe nde

* **6:4** «awut a canu», «afum apəŋ», kə pəyəne fe ti-e, «afum aŋe ŋanayo mewe məpəŋ mə.»

kəronj haŋ nde dəkəpom, məwure ŋi kumba kəsək, mədenjər ŋi dek maas. ¹⁷ Bawo ina, domun delarəm † d' indesak nde dendemələk ca fəp mə. Mpe o mpe peŋesəm doru mə, pendefi. ¹⁸ Kə mənə, indecaŋəs danapa dosu, məde məberε debil kə wəran kam, awut am k'aran aŋan! ¹⁹ Məde məbersεne sə ŋi disre sem ya doru fəp merəŋ merəŋ, workun kə wəran, nte təŋsəŋε nəde nəyi doru kə yi mə. ²⁰ Sem yeŋesəm ya doru fəp, yorkun kə yeran, yefet kə yəpəŋ, yede yələtərn' am nte təŋsəŋε yi sə yede yeyi doru mə. ²¹ Awa, məten yeri fəp, məməŋkərne yi nte təŋsəŋε nəde nəc-sətə yedi nəna kə yi mə.»

²² Ti tə Nuha εnayə, εnayə mes fəp mme Kanu Kəpəŋ kənaloku kə mə.

7

Nuha kəberε kən debil

¹ Kə Kanu kəloku Nuha: «Məberε abil disre, mənə k'afum am fəp, bawo iŋkəkce a mənə sona gbəŋ (mən' olomp) mən' εceps' em darəŋ anapa am fəp daco. ² Mələkεne sem yətət camət-merəŋ camət-merəŋ, yorkun kə yeran, mba sem yelec, məlek yi merəŋ merəŋ: Workun kə wəran gbəcərəm. ³ Kə bεmp, mələkεne yi fəp daco, yorkun camət-merəŋ kə yeran camət-merəŋ. Ti t' endesəŋε yi sə yeyi doru. ⁴ Pəŋcəme mata camət-merəŋ, itore wəcafən mata 40 kə pibi 40 camcam. Tem tatəkə indefəŋ nno doru afum aŋε inasel mə fəp.» ⁵ Nuha εnayə məyə fəp, mme Kanu Kəpəŋ kənaloku kə mə.

Kətup kəpəŋ

† **6:17** «wəcafən indetore pəkəkal doru fəp.»

⁶ Nuha enasotō meren 600 a kō domun den-dekal antōf. ⁷ K'emberē debil kō wəran kōn, awut ʔn k'aran aŋan, nte tōŋsōŋe ŋayacāne domun nde denaban antōf mō. ⁸ Sēm yōtōt kō yelec, bemp kō sēm yefet-yefet nyē yeŋliŋe-liŋe mō fəp, ⁹ kō Kanu kəmbərse yi abil disre nde Nuha eyi mō, mērəŋ mērəŋ yorkun kō yeran, pəmō tōkō Kanu kənaloku ti mō. ¹⁰ Nte tataka ta camət-mērəŋ teŋcepər mō, kō domun dəmban antōf. ¹¹ Kəren nke Nuha ʔsōtō meren 600, tataka ta wəco kō camət-mērəŋ, ŋof ŋa mērəŋ disre, kō domun dombuŋce dəcəŋgbōkō fəp, kō kəm kəŋgbite pəpəŋ. ¹² Kō wəcafən oŋcop kətuf mata 40 kō pibi 40. ¹³ Dəsək dayi dō Nuha enabere debil kō wəran kōn k'awut ʔn, Semy, Ham, kō Yafet, k'aran aŋan maas, ¹⁴ kō sēm ya dop kō ya dare yin-yin kō sēm yefet-yefet, bemp kō mataktaka. ¹⁵ Kō yeŋesəm (sēm) yorkun kō yeran mērəŋ mērəŋ nyē yenayi doru mō, kō yender nde abil ŋa Nuha ŋeyi mō. ¹⁶ Kō yorkun kō yeran sēm dokom fəp kō yembere abil disre pəmō tōkō Kanu kənaloku ti Nuha mō, kō Kanu kəŋgbətər ŋa kumba.

¹⁷ Kō domun dəmban antōf mata 40, nte domun dəmpē mō, k'abil ŋofoy. ¹⁸ Nte domun dəŋc-pē mō, ti tō abil ŋoŋc-foy. ¹⁹ Kō domun dəmberene kəpē haŋ kō mōrō meŋeci fəp mēŋkale. ²⁰ (Teləpəs oŋ kō domun dəmpē haŋ kō deŋcepər cururu wəco kō kəcamət mōrō kəroŋ). Kō domun dəmpē kō dəŋkal mōrō meŋeci haŋ cururu wəco kō kəcamət (mētər camət-mērəŋ). ²¹ Ca nyē yenayi antōf kəroŋ, a yecŋesəm mō fəp, kō yefi: Bemp, sēm yōcōl, sēm ya dop kō yeliŋe-liŋe fəp kəbəp afum. ²² Kəyefe paka mpē pənayi antōf kəroŋ a pec-ŋesəm mō, kō

pefi. ²³ Kə Kanu kəfəŋ dəntəf paka mpε peŋc-ŋesəm mə, kəyefe fum haŋ kəbəp sēm yəpəŋ, yefet-yefet kə bəmp, k'enim yi doru fəp. Mene Nuha gbəcərəm, aka kələ kən disre kə sēm nyε yənayi debil mə, ŋanafis.

²⁴ Domun dənabaŋ antəf haŋ mataka 150.

8

Domun kəwosər

¹ Kə Kanu kəŋcem-cəmne Nuha, sēm ya dop kə yəcəl ya dare, nyε yənayi kə Nuha abil disre mə. Kə Kanu kəwure afef doru, kə domun doŋcop kətor.

² Kəba ka dəntəf kə dareŋc cəmərene, kə wəcafən esak kətuf. ³ Kə domun dembele antəf kəroŋ tepic-tepic. Mata 150 disre, kə domun dəŋcese dəntəf.

⁴ Tataka ta wəco kə camət-mərəŋ (17), ŋof ŋa camət-mərəŋ, k'abil ŋende tərə tin ta Ararat kəroŋ. ⁵ Kə domun dəŋcese haŋ ŋof ŋa wəco. Tataka təcək-cəkə ta ŋof ŋaŋəkə, kə mərə meŋeci moŋcop kəwure səbomp.

⁶ Tataka ta 40, kə Nuha eŋgbiti wunder nwe enaber abil mə. ⁷ K'esak abəmp ŋa ser * ŋin kə ŋəŋkə. Pəwon fe kə ŋoluksərne, pənamar Nuha pəkar domun delip kəwosər dəntəf.

⁸ Kə Nuha esak sə antantoriya kəkə-məmən kə pəyənε fə domun d'ontor-ε. ⁹ Mba ŋenasətə fe kəfo nke ŋentam kənde mə, bawo domun dənasərebaŋ antəf fəp, kə ŋoluksərne nde debil. Kə Nuha entəŋc kəca k'osumpər ŋi, k'emberse debil.

¹⁰ K'eŋkar sə mata camət-mərəŋ, k'esak sə ŋi. ¹¹ K'antantoriya ŋoluksərne dec dərəfəy ŋəgbəm təbəpər təcəŋk ta

* **8:7** «abəmp ŋa Mənar,» kə pəyənε fe ti-ε «kəwan ka aser.»

kətək nke aṅwe «olif» mə. † Kə Nuha eṅcərə katina a domun deṅceṣe. ¹² K'eṅkarene sə haṅ tataka ta camət-merəṅ, k'esak sə antantoriya. Mba nte ṅi ṅəṅkə mə, ṅenalukus fe sə nnə eyi mə.

¹³ Tataka təcəkə-cəkə ta ṅof ṅəcəkə-cəkə ṅṅe Nuha əsətə meren 601, ti tə domun denasak antəf. Kə Nuha eṅgbipi abil, k'aməmən doru. K'enəṅk fə domun fəp dowosər. ¹⁴ Tataka ta 27, ṅof ṅəcəkə-cəkə ṅayi, antəf fəp ṅenawos fər.

¹⁵ Kə Kanu kələku Nuha: ¹⁶ «Məwur abil disre, mənə kə wəran kam, awut am k'aran aṅan. ¹⁷ Məwurene sə sem yeləpəs nye yeyi abil disre kə mənə mə. Kə bemp dokom fəp, sem yefet kə yəpəṅ, yesam doru yokom.» ¹⁸ Kə Nuha owur debil nkən kə wəran kən k'awut ən k'aran aṅan. ¹⁹ Kə sem, bemp kə yeliṅe-liṅe yowur fəp dokom dokom.

²⁰ Kə Nuha olompəs dəkəloṅne, nde entam kəc-loṅne Kanu Kəpəṅ mə. Sem kə bemp yətət daco k'elek yin-yin, k'endif yi, k'əṅcəf yi nde dəkəloṅne kəroṅ. ²¹ Kə Kanu Kəpəṅ kəmbarṅ ambəṅc ṅobotu ṅa kəloṅne, kə kələkune dəbəkəc, «ifəsəsəṅ antəf pələc teta fum. Kaṅce kə, bawo afum məcem-cemne mələc meyi ṅa dəbəkəc kəyefe dowut daṅan, mba ifəsələsər ca nye yeṅesəm doru pəmə nte intep ti kəcyə mə.»

²² «Kəwon ka antəf doru fəp,
kəbəf kə kətəl,
pəwonu kə pəcaṅki,
kətən kə derəṅ,
dəsək kə pibi,

† **8:11** Kətək kə nke aṅwure moro mme antam kidi, pamotene ki dəlamp, kə pəyəne fe ti-e pasəm pokom pa ki.

yəfədelip.»

9

Kanu kədəramə kən Nuha

¹ Kə Kanu kəmpocə Nuha pətət k'awut ən, kə kəloku ɲa: «Nəyənə akombəra, nəkom pəlarəm, nəlas antəf. ² Kəyefə məkə, səm ya doru fəp, kəbəp bəmp, səm yəfət kə lop, yende yec-nese nu. Nəndetam kəc-səm yi. ³ Paka o paka mpə peyi wəyəŋ pəc-kət mə, pəyənə nu peri pəmə nte inasəŋ nu yokom ya yika yəcaŋk kə ya tək mə. Isəŋ nu oŋ ndəkəl yayəkə fəp. ⁴ Mba pəmar fə nədə nəc-səm wəsəm nwə wəsəryə mecir mayi mə. * ⁵ Indeyif nu teta mecir monu, mmə məyənə kəyi doru konu mə. Indeyif sə ti səm fəp nyə yendedif fum mə. Pəmə nte indeyif ti fum nwə endedif wəŋc mə.»

⁶ «Nwə endif fum mə, pəmar padif sə (məna wəkayi), bawo Kanu kəlompəs fum pəwurene kə nkən sərka. ⁷ Kə nəna, nəyənə akombəra, nəkom pəlarəm, nəsaməsər doru.»

⁸ Kə Kanu kəloku sə Nuha k'awut ən: ⁹ «K'ina, isəŋ nu temer kəsek ka danapa kə nəna, kəbəp k'awut-sə anu kə nəna nəŋcəpər-ε ¹⁰ kə ca fəp nyə yənəŋkər nu mə: Bəmp, səm ya dare kə ya dop, nyə yowur debil mə, kə nyə andekom nnə doru mə. ¹¹ Isəŋ nu temer, nte t' indeyə: Domun dəfədesədi antəf, wəcafən əfədesəyi nwə endeləsər antəf mə.» ¹² Kə Kanu kəndəŋər: «Paka pa danapa dosu pəmpə mpə pendeyi su dacə kə nəna, kəbəp ka ca yəŋesəm doru o doru mə. ¹³ Isəkən ambəŋcəran (asiŋki) ɲem nde

* **9:4** Wəsəm nwə antəfay amera mə.

dəkəm. In' ende kəc-cəm-cəməs im temer nte isəŋ antəf mə. ¹⁴ Təm o təm nte wəcafən ende pəc-biyε, a asinji ŋowur mə, ¹⁵ inçəm-cəmne temer təkə inasəŋ' un kə ca nyε yeŋesəm doru mə, wəcafən əfədesətuf nwe endesələsər ca ya doru fəp mə. ¹⁶ K'Inç-kəna-nəŋk asinji-ε, inçəm-cəmne temer ta doru o doru nte inasəŋ' un, kə ca fəp nyε yeŋesəm doru mə.» ¹⁷ Kə Kanu kəŋgbəkəreε sə moloku mame Nuha: «Asinji ŋementər temer nte isəŋ nu kə ca ya doru nyε yeŋesəm mə.»

Nuha k'awut-ən maas: Doru dofu, kə kiciya kəfu

Sə

¹⁸ Awut a Nuha aŋε ŋanawur debil mə ŋanayəne: Semy, Ham, kə Yafet. Ham əyənε papa wəka Kanahan. ¹⁹ Awut a Nuha akanε maas ŋagbəkəreε sə kəlas antəf.

²⁰ Kə Nuha əyənε wəbifti antəf k'əmbəf len yokom. † ²¹ Kə Nuha omun member k'ənçis. K'əŋkə pəwur kəsəkər nde abal ŋən disre. ²² Nte Ham papa wəka Kanahan ənəŋk kas Nuha pəyi kəsəkər mə, k'əŋkə pəloku ti awenç aŋa mərəŋ, aŋε ŋanayi nde doru mə. ²³ Semy kə Yafet ŋalek kəloto. Mərəŋ maŋan fəp, kə ŋaŋkumpəne kəloto kaŋkə dəcəro. Kə ŋaŋkə tokəmuntəra kə ŋaŋkə ŋabəp papa kəŋan pəyi kəsəkər. Kə ŋaŋkump kə kəsəkər kəŋkə enafəntərə mə. Mba nte ŋanakafəli cəro cəŋan a kə ŋaŋkə kas kəŋan tokəmuntəra mə, ŋananəŋk fe kas kəŋan kəsəkər. ²⁴ Nte pənçerŋε Nuha kəcis kaŋkə disre mə, k'aloku kə təkə pənayi kə nte enacis mə, kə təkə wan kən wələpəs enayə kə mə. ²⁵ Kə Nuha oloku:

† **9:20** Len yayəkə yə aŋwe «win» iy'ambəf Yisrayel nyε yokom yayi yəŋsəŋ member mə.

«Intolane Kanahan pələc!
 Kanahan pəyənə wəcar ka acar a awənç aηa!» ²⁶ Kə
 Nuha oloku sə:
 «Intola Kanu Kəpəη, Kanu ka Semy,
 Kanahan pəyənə wəcar kəηan!
²⁷ Kanu kəyac Yafət!
 Yafət pəyi abal ηa Semy disrə,
 Kanahan nkən pəyənə wəcar kəηan!»
²⁸ Kə Nuha eyi sə doru meren 350, ntə domun
 dəlarəm deηçepər mə. ²⁹ Kəwon ka Nuha doru fəp,
 kənasətə meren 950, a k'endefi.

10

Dokombəra da awut a Nuha dəndə

Təla ta afum doru

¹ Dokombəra da awut a Nuha: Semy, Ham, kə Yafət dəndə. Awut a Nuha ηanakom awut, ntə domun dəlarəm deηçepər mə.

² Awut a Yafət ηanayənə: Komər, Makək, Maday, Yawaη, Tubal, Məsək, kə Tiras. ³ Awut a Komər: Askenas, Rifat, kə Tokarma. ⁴ Awut a Yawaη: Elisa, Tarsis, Kitim, kə Dodanim. ⁵ Awut akakə ηanakom afum aηe ηayersənə kəndə cəba kəsək mə, kə təf yaηan, kə cusu cəηan, kə cusuηka cəηan nde təf yaηan.

⁶ Awut a Ham ηanayənə: Kus, Misira, Put, kə Kanahan. ⁷ Awut a Kus: Seba, Hawila, Sabta, Rahəma, kə Sabətəka. Awut a Rahəma: Saba kə Dedəη. ⁸ Kus ənəkom sə Nimrod, nkən onuηkənə kəyənə korgba doru dəndə. ⁹ Nimrodu ənayənə wəpən korgba nde fər ya Kanu Kəpəη kirin. Ti tə alokənə: «Pəmə Nimrod, korgba kəpən nde fər

ya Kanu Kəpəŋ kiriŋ.» ¹⁰ K'eŋkekəre dəbe kəresna Babel, Erek, Akad, kə Kalne nde atəf ŋa Sinhar. ¹¹ Dəndo atəf ŋaŋəkə ŋə Asur enawur, k'eŋcəmbər Niniwe, dare da Rehobot, Kalah, ¹² kə Reseŋ, dare dəpəŋ dəkə denayi Niniwe kə Kalah daco mə.

¹³ Kə Misira enayəne wətem k'afum aŋe: Aka Lud, aHanam, aLehab, aNaftu, ¹⁴ aPatərus, aKasəlu (aŋe aPələset * ŋawur daco mə) k'aKaftor.

¹⁵ Kə Kanahan oŋkom Cidoŋ, coco cən, kə Het. ¹⁶ Kanahan enayəne wətem ka cusuŋka cəlarəm: Aka Yebus, 'Amər, aKirkas, ¹⁷ aHewi, aHarki, aSini, ¹⁸ 'Arwad, aCemar, aHamat. Ti disre kə cusuŋka ca Kanahan cənde cəsəməsər. ¹⁹ Cələŋcər ca aKananhan cənəkə kəyefe Cidoŋ, Kerar kəsək, haŋ Kasa, kə kəca ka Sodom, kəca ka Komora, kəca ka Adma kə kəca ka Ceboyim, haŋ Lasah. ²⁰ Awut a Ham ŋə akakə, dəcusuŋka cusuŋka, dəcusu cusu, dətəf təf.

²¹ Kə Semy wəbe ka Yafet, əsətə sə awut. Semy əyənə wətem ka Heber k'afum ən fəp. ²² Awut a Semy ŋanayənə: Helam, Asur, Arpaksadu, Ludo, k'Aram. ²³ Awut a Aram ŋanayənə: Huc, Hul, Kəter kə Mas. ²⁴ Arpaksadu enakom Selah. Kə Selah oŋkom Heber. ²⁵ Kə Heber oŋkom awut arkun mərəŋ. Tewe ta wəkin tenayənə Pələk,† bawo tem tən tə antəf ŋenayerənə. Kə tewe ta wəŋc tenayənə Yoktan. ²⁶ Kə Yoktan oŋkom Almodad, Selef, Hatsarmawet, Yerah, ²⁷ Hadoram, Husal, Diklah, ²⁸ Hobal, Abimayel, Saba, ²⁹ Ofir, Hawila, kə Yobab. Akaŋe fəp awut a Yoktan ŋanayi. ³⁰ Kə ŋandə kəyefe ka Mesa, Sefar kəsək, haŋ nde mərə

* **10:14** = aka Filistiya, Filistiya = Pələset. † **10:25** Pələk = H. «kəyerənə»

ma nde dec dəmpɛ mə. ³¹ Awut a Semy ηə akakə, dəcusuŋka cusuŋka, dəcusu cusu, dətəf təf.

³² Cusuŋka ca awut a Nuha cə cacəkə, kə təkə aŋkom ηa mə. Afum akanɛ ηə afum ηawur dəris a kə ηandeyersənɛ dəntəf, doru fəp nte domun delarəm deŋcepər mə.

11

Kələ kəŋeci ka Babel

¹ Təm tatəkə doru fəp kusu kin k'aŋc-cəp, pac-
loku, moloku min mayi. ² K'afum ηande ηakə kəca
nkɛ dec dəmpɛ mə, kə ηanəŋk məɾə atəf ηa Siŋhar, kə
ηandɛ mi dacə. ³ Kə ηalokɛnɛ: «Pasut birik, pacəf bi!»
Kə birik bəcəf babəkə bəyənɛ ηa masar, kə kərtal
kəyənɛ ηa dos. ⁴ Kə ηaloku sə: «Paŋkən, pacəmbər
dare kə kələ nkɛ domp da ki dendəkə haŋ dəsə
kəm mə. Nte təŋsəŋɛ pasətə tewe mə, təsəŋɛ su sə
kətəsaməsər doru.»

⁵ Kə Kanu Kəpəŋ kəntər kədəməmən dare kə
kələ nkɛ afum ηaŋc-cəmbər mə. ⁶ Kə Kanu kələku,
«Nəməmən afum aŋɛ! Fəp faŋan kusu kin kə
ηaŋcəp. Nəməmən sə nte ηaŋcop kəyə mə. Tələm o
tələm teyi fɛ nte təŋmənɛ ηa kəyə ka tɛfaŋ taŋan mə.
⁷ Paŋkən, pator, paŋəŋkəl-nəŋkəl kusu kəŋan nte
təŋsəŋɛ ta ηanenɛnɛ sə mə.» ⁸ Kə Kanu kəsaməsər
ηa doru, kə ηasak kəcəmbər dare. ⁹ Ti t' awenɛ di
Babel, bawo difə Kanu Kəpəŋ kənanəŋkəl cusu, kə
kəsaməsər afum doru.

Tecepərənɛ ta Semy kə awut ən, kəbəp ka Abram

¹⁰ Tecepərənɛ ta Semy tɛntɛ: Semy ɛnasətə meren
100, a pədəkom Arpaksadu, teren ta mɛrəŋ nte
domun dənasak antəf mə. ¹¹ Kəkom ka Arpaksadu

kə Semy eyi sə doru meren 500, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

¹² Arpaksadu enasətə meren 35, a pədekom Selah. ¹³ Kəkom ka Selah, Arpaksadu enasətə sə meren 403, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

¹⁴ Selah enasətə meren 30, a pədekom Heber. ¹⁵ Kəkom ka Heber, Selah enasətə sə meren 403, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

¹⁶ Kə Heber əsətə meren 34, a pədekom Pələk. ¹⁷ Kəkom ka Pələk, Heber enasətə sə meren 430, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

¹⁸ Pələk enasətə meren 30, a pədekom Rehu. ¹⁹ Kəkom ka Rehu, Pələk enasətə sə meren 209, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

²⁰ Rehu enasətə meren 32, a pədekom Seruk. ²¹ Kəkom ka Seruk, Rehu enasətə sə meren 207, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

²² Seruk enasətə meren 30, a pədekom Nahor. ²³ Kəkom ka Nahor, Seruk enasətə sə meren 200, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

²⁴ Nahor enasətə meren 29 a pədekom Terah. ²⁵ Kəkom ka Terah, Nahor enasətə sə meren 119, mmε enakom sə awut arkun k'awut aran aləma mə.

²⁶ Terah enasətə meren 70, a pədekom Abram, Nahor kə Haraᅇ.

Tecepəreᅇ ta Terah kə Abram

²⁷ Tecepəreᅇ ta Terah tēte: Terah okom Abram, Nahor kə Haraᅇ. Haraᅇ okom Lət. ²⁸ Haraᅇ, fər ya kas kirin y' enafi, atəf nᅇ anakom kə mə, nde

dare da Ur nde atəf ɲa Kaldi. ²⁹ Abram kə Nahor ɲanənɟe. Wəran ka Abram aɲc-we Saray kə wəran ka Nahor, Milka. Milka, wan ka Haran ɛnayi, ɲapaɲne kas kin kə Yiska. ³⁰ Saray ɛnakom fe, ɛnasətə fe wan.

³¹ Kə Terah ɛlek wan kən Abram, kə wan-sə kən Lot, wan ka Haran, k'ɛlekene sə Saray wəran ka Abram, kə ɲasol fəp faɲan kəwur ka nde dare da Ur nde atəf ɲa Kaldi kəkə ka atəf ɲa Kanahan. Kə ɲambəp atəf ɲa Haran kə ɲandɛ di. ³² Terah ɛnawon doru meren 205, a k'endefi dəndo atəf ɲa Haran.

Tecəpərenɛ ta Abraham

12

12:1-25:18

Kanu kəloku ka Abram kəwur ka atəf ɲən

¹ Kə Kanu Kəpən kəloku Abram: «Məwur atəf ɲam, dənkom dam, kələ ka papa kam, məkə atəf ɲɲe indementər əm mə. ² Indesən' am kəyənɛ ka kas k'afum alarəm, indesən əm pətət, indesənɛ tewe tam tɛbek. Məndetolanɛ afum aləma pətət. ³ Indesən pətət aɲɛ ɲandetolan' am pətət mə. Indesən pələc aɲɛ ɲandetolan' am pələc mə. Tetam tə indesənɛne cusunɟa ca doru fəp pətət.»

⁴ K'Abraham owur Haran pəmə təkə Kanu Kəpən kənaloku kə ti mə, kə Lot ɛɲɟɟe kə darən. Tənətənɛ Abraham pəsətə meren 75. ⁵ K'Abraham ɛlek Saray, wəran kən, kə wan ka wəbek' ən wərkun, Lot, kə ca yəkə ɲanayə di mə, k'afum * akə ɛnasətə Haran mə. Kə ɲawur kəkə atəf ɲa Kanahan.

* 12:5 ti təyənɛ «yənɟəsəm, ca yeyi wəyən.»

Abram nde atəf ɲa Kanahan, kə kəndε kən Misira

Kə ɲamberε atəf ɲa Kanahan. ⁶ K' Abram eɲcali atəf haɲ kəfo nke aɲc-we Səkem, haɲ nde tofo nte Aɲkiri-ɲa-More ɲeɲcəme mə. Aka Kanahan ɲanayi atəf ɲaɲkə tɛm tatəkə.

⁷ Kə Kanu Kəpəɲ kəwurər Abram kə kəloku kə: «Indesəɲ atəf ɲaɲε yuruya yam.» K' Abram olompəs dəkəlɔɲne da Kanu Kəpəɲ nke kənaɲurər kə dəndo mə. ⁸ K' eyekti sə di saɲka, nde eɲcyefe pəckə dəməɔ mə, kəca nke dec dəmpε Betel † mə. K' eɲcəmbər abal di, Betel beyi kə nde dec dəɲkale mə, dare da Hay deyi kə nde dec dəmpε mə. K' ɔlə di dəkəlɔɲne da Kanu, k' ontola tewe ta Kanu Kəpəɲ. ‡ ⁹ K' Abram eyefe kəcal-cali kəkə ka kəca ka Nəkεf.

¹⁰ Dər dəɲayi dətəf, k' Abram ontor Misira kəkə-cəpərəne tɛm, bawo dər dəɲc-bək kəbək dəm. ¹¹ Nte ɔlətərne kəberε Misira mə, k' oloku wəran kən Saray: «Məcəɲkəl im, iɲcərə fə wəran wətət teyi məyənε. ¹² K' aka Misira ɲaɲdekə-nəɲk əm-ε, ɲandekə-loku: «Wəran kən ɔfə!» Tɛm tatəkə ɲandekə-dif im, ɲasak məna. ¹³ Mədəkə məloku ɲa a wəkire kem məyənε. Nte təɲsəɲε ɲasumpər im bel-bel tetam mə, tetam tendekə-səɲε, ta ifi-ε.»

¹⁴ Nte Abram embərə Misira mə, k' aka Misira ɲanəɲk wəran nwe entese pəcəpərər. ¹⁵ K' akəsək a Firawona § ɲanəɲk kə, kə ɲayekyekəs kə nda Firawona. Nte tə k' aɲkərə wəran nwe nde kələ ka Firawona. ¹⁶ Kə Firawona osumpər Abram bel-bel teta Saray, k' ɔsətə kəyefe sɛm yefet haɲ yəpəɲ,

† **12:8** Betel = «kələ ka Kanu.» ‡ **12:8** Tewe tətət ta Kanu, ti

təyənε «Yahweh.» § **12:15** Bafə tewe ta fum tə, mba tewe ta abε a Misira tɛɲc-yi.

sofale, amarəs arkun k'aran kə yəkəmə. ¹⁷ Mba kə Kanu Kəpəŋ kəsəŋ Firawona k'afum ən ruŋc yəpəŋ teta Saray, wəran ka Abram. ¹⁸ Kə Firawona ewe Abram, k'eyif kə: «Cəke cə məyə em nte? Ake'səŋe nte məntəlok' im a wəran kam əfə mə? ¹⁹ T'ake tə mələkə a wəkire kam əfə-ε? Məsəŋ' em kələk kə pəyənə wəran kem. Ndekəl oŋ, wəran kam εwe. Mələk kə! Məkə!»

²⁰ Kə Firawona oloku afum ən, «Nəsak kə pəkə nkən, kə wəran kən kə ca nyə yəyənə yən mə.»

13

¹ K'Abram emperne Misira kəkə ka kəca ka Nəkəf, nkən, wəran kən kə ca yəkə enayə mə fəp. Lət ŋanasol ti.

Kəgbeyene ka Abram kə Lət

² Abram enasotə daka delarəm, enala yəcəl, pəsam kə kema. ³ K'eyefe kəcal-cali kəyefe ka Nəkəf haŋ Betel da enadəf abal təcəkə-cəkə mə, Betel kə Hay daco. ⁴ Kəca nke enanunkenə kəlompəs angbip ŋa Kanu dənda, k'Abram oŋkorne tewe ta Kanu Kəpəŋ. *

⁵ Lət nwe ŋanasol mə, nkən sə enayə cir, ŋkesiya, cəna kəbəp cəbal. ⁶ Atəf ŋenafətər ŋa kiyi kəŋan tofo tin, bawo yəcəl yaŋan yenala. ⁷ Kə kəcəp kənde kəyi akək a yəcəl ya Abram k'akək a yəcəl ya Lət daco. Atəf ŋaŋəkə sə, aKanahan k'aPerisi ŋanandə ŋi tēm tatəkə. ⁸ K'Abram oloku Lət: «Pəmar fe akək a yəcəl yam ŋacəp k'akək a yəcəl yem. Səna sə pəmar fe su ti, bawo dəweŋca də səyənene. ⁹ Antəf fəp ŋə ŋaŋe ŋey' əm fər kirin mə. Kə məŋkə kəca kətət-ε,

* **13:4** Məməmən Sora sa 12:8.

injko kəmeriya. Kə mənjkə kəmeriya, injkə kətət, mba məwose səgbeyene.»

¹⁰ Kə Lət eyekti fər k'ənəjk aranta ɲa Yurden təkə ɲendəm mə (tem tatəkə ta Kanu kəntaləsər Sodom kə Komora-ε), pəjckə haɲ Cohar pəmə aranta (mεε) ɲa Kanu Kəpəɲ, pəmə atəf ɲa Misira.

¹¹ Kə Lət elək dale da Yurden fəp, k'əjkə kəca nke dec dəmpε mə, tatəkə tə ɲanagbeyene kə Abram.

¹² K'Abraham endε atəf ɲa Kanahan, kə Lət endε sədare sa aranta ɲa Yurden k'əndəf cəbal cən kəca ka Sodom. ¹³ Afum a Sodom ɲanatesε fe bəkəc, ɲaɲc-ciya Kanu Kəpəɲ.

¹⁴ Kə Kanu Kəpəɲ kəloku Abram, nte ɲasakene oɲ kə Lət mə: «Məyekti fər kəyefe dənda məyi mə, məməmən kəca kətət, kəmeriya nde dec dəmpε kə nde dəjkalε mə. ¹⁵ Bawo atəf ɲaɲε məɲnəjk mə fəp indesəɲ əm ɲi kə yuruya yam. ¹⁶ Indesəɲε yuruya yam yela haɲ ta antam kələm ɲa-ε, pəmə təkə antətam kələm kəbof antəf kəroɲ mə. ¹⁷ Məyefe məkət atəf ɲaɲε dobolu kə dowokəlu da ɲi, bawo indesəɲ əm ɲi.»

¹⁸ Kə Abram eɲcepe cəbal cən, k'ende pədəf ci nde tofo nte ɲkiri-ɲa-Mamre yeɲcəme mə kəsək, ta əmbələ Heberəɲ-ε, k'olompəs di dəkəlɔɲne tewe ta Kanu Kəpəɲ. †

14

Abram, abε kə Melkisedek

¹ Tem tatakə tə abε a təf maɲkələ ɲaɲc-yefərəne kə abε a sədare kəcəmət: Amrafel wəbe wəka Siɲhar,* Aryok wəbe wəka Elasar, Kədər-Lahomer

† **13:18** (Yhwh), məməmən Sora sa 4:26

* **14:1** Siɲhar =

Mesopotami

wəbe wəka Helam, kə Tidəhal wəbe wəka Koyim,
² tenatəḡne abe akakə ḡacyefərene kə abe a sədare
kəcamət: Bera † wəbe wəka Sodom, Birəsa ‡ wəbe
wəka Komora, Sinab wəbe wəka Adma, Semeber
wəbe wəka Ceboyim kə wəbe wəka Bela mbe bəyḡne
Cohar mə. ³ Abe akanḡe kəcamət fəp aranta ḡa
Sidim dacḡ ḡanandə, nde pəyḡne məkə Kəba Kədokət
mə. ⁴ Meren wəco kə mērəḡ ḡayi kətam ka Kədər-
Lahomər dəntəf, mba teren ta wəco kə maas kə
ḡayəḡkər kə səbomp. ⁵ Teren ta wəco kə maḡkələ,
Kədər-Lahomər k'abə akə ḡanaberene mə, ḡasut aRe-
fay nde dare da Asterot-Karnayim, kə ḡasut aSus
nde Ham, kə ḡasut afum a Em nde Aranta ḡa
Kiryatayim. ⁶ K'abə maḡkələ ḡasut aHor ndaraḡan,
nde mərə mə Sehir. § Kə ḡambeləs aHor haḡ nde
tofo nte Ankiri-ḡa-Paran ḡeḡcəme mə, nde tēḡberə
kəsək. ⁷ K'abə akanḡe maḡkələ ḡaluksərne Eyən-
Mispə * (ḡḡe ḡəyḡne Kadəs mə), kə ḡasut aHamalek
atəf ḡaḡan fəp kə 'Amər aḡe ḡanandə Hacacən-
Tamar mə. ⁸ Kə abe a sədare kəcamət (Sodom,
Komora, Adma, Ceboyim kə Bela, ti tə tatəkə
Cohar) ḡamberene kəsutene nde aranta ḡa Sidim.
⁹ Akə sḡ ḡayi: Kədər-Lahomər wəbe wəka Helam,
Tidəhal wəbe wəka Koyim, Amrafel wəbe wəka
Sinḡar, kə Aryok wəbe wəka Elasar. Abe maḡkələ
ḡayefərene kə abe kəcamət. ¹⁰ Nte Aranta ḡa Sidim
ḡenala cələmp ca kərtal mə, k'abə aḡe kəcamət
dacḡ, wəbe wəka Sodom kə wəka Komora ḡayəkse
kə ḡantempene ci disre. K'aləpəs aḡe maas k'asodar

† 14:2 Bera ti tə tatəkə «pələc» ‡ 14:2 ti tə tatəkə «abəkəc ḡeləc»

§ 14:6 ti tə tatəkə Edom, ndena Esay kə afum ən * 14:7
Eyən-Mispə ti tə tatəkə «abat ḡa kiti»

aŋan ŋayekse kə ŋantefərne kəca ka dətəwə. ¹¹ K'atam a asodar a abe kəcəmət ŋawetəs ca ya aka Sodom kə Komora kə yeri yaŋan fəp, kə ŋaŋkə. ¹² Kə ŋasumpər sə Lət kə daka dən, nkən Lət wan ka wəbeki ka Abram enayi, (kəyefərene kanke kənbəp Lət nwe pəyi Sodom).

¹³ Kə wəmulpe dəkəwan wəkin ende pəloku ti Abram wəHebəru, nwe enande nde kəfo nke Aŋkiri-ŋa-Mamre wəka 'Amər ŋeŋcəme mə. Mamre nwe pəyənə weŋc ka Eskol kə Haner, aŋe ŋanacəŋəs kətəŋne kə Abram mə. ¹⁴ Nte Abram ene kusumpər ka wan ka wəbek' ən mə, k'olonka asol ən afum 318 aŋe ŋanabəŋse, akomene ən dacə mə. K'eŋcəpse abe asumpər a wan ka wəbek' ən darəŋ haŋ dare da Dan. ¹⁵ K' Abram eyerəs kənay (kəgba) kən, kə ŋawekərne ŋa kəyefərene ka pibi, nkən Abram k'amar ən, kə ŋasut asumpər a wan ka wəbek' ən, kə ŋambeləs ŋa haŋ Hoba, ŋe ŋeyi Damas kəca kəmeriya mə. ¹⁶ K'olukse ca fəp, k'olukse sə Lət, wan ka wəbek' ən k'aran k'afum aləpəs aŋe.

¹⁷ Nte Abram osut Kədər-Lahomer k'amarene ən mə, kə wəbe wəka Sodom owur kədefayne kə nde aranta ŋa Sawe, nde pəyənə «Aranta ŋa Wəbe» mə.

¹⁸ Melkisedek, wəbe wəka Salem,† eŋkere kəcom kə member: Melkisedek, wəloŋne wəka Kanu Kəpəŋ, nke kəyi afum aka doru fəp kəroŋ mə, enayi. ¹⁹ Kə Melkisedek ontolanə Abram, k'oloku: «Məna Abram, Kanu nke kəyi fəp kəroŋ mə, Wəbe wəka dəntəf kə dareŋc, kəpoc' am pətət. ²⁰ Ileləs Kanu nke kəyi fəp kəroŋ mə, nke kələk ayefərene am kə

† **14:18** «Yerusalem», ti tə tatəkə Darsalam

kəmbər əm dəwaca mə!» Kə Abram əsəñ kə farilə fa ca yəkə ñanasətə dəkəwan mə fəp.

²¹ Kə wəbε wəka Sodom oloku Abram: «Məsəñ im afum, məlek ca yayε fəp yam.» ²² Kə Abram olukse wəbε wəka Sodom məcəp: «İndot kəca nno Kanu Kəpəñ nke kəyi afum fəp kəronə mə, nke kəyənε wəbε wəka dareñç kə dəntəf mə. ²³ İfələk ali paka pin ca yam dacə. Ali debeña kə pəyi fε ti-ε pəpətəre pa kəfta kam. Ti tə məntətam kələku: «In' əsəñε Abram kəyə daka.» ²⁴ İfələk daka o daka, mənε yeri nyε afum em ñandi mə, kə kəyer nke atemp em Esekol, Haner, kə Mamre ñasətə mə, bawo pəmar ñasətə kəyer.»

15

Kanu Kəpəñ kəñcañəs kiyi kəñan tes tin kə Abram

¹ Nte mes maməkə meñcepər mə, kə Kanu Kəpəñ kəwurər Abram dəmere kə kələku kə nte: «Ta mənεε, Abram! İna yati indeyən' am aca. İndeluks' am kəway pəpəñ.» ² Kə Abram eyif Kanu: «Kanu Wəbε Wəpəñ, ake məndəsəñ im-ε? İntas ta iyə wan-ε, wədelek ke kem əyənε Eliheser wəka Damas.» ³ Kə Abram əncəpər: «Məsəñ f' em awut,* nwe añkom nde kələ kem disre mə, nkən endelek ke kem.» ⁴ Kə Kanu Kəpəñ kələku kə, «Ala, bafə nkən endeyənε wələk ka ke kam, mba wan kam wəkom nwe endewur əm dəris mə yati.» ⁵ Kə Kanu kəwurene Abram abal ñən disre, kə kələku kə: «Məgbətne kəm. Mələm cəs cacəkə, kə məntam-ε.» Kə kənəcər: «Pəmə cəs cacəkə, yuruya yam afəde pactam kələm ña fəp.» ⁶ Kə Abram elañ Kanu

* 15:3 yuruya

Kəpəŋ. Ti tō Kanu kənaləme kə fum wəlompu. ⁷ Kō Kanu kəloku kō: «In' əyənə Kanu Kəpəŋ nke kənwur' am Ur ŋa aKaldi kədesəŋ əm atəf ŋaŋe, məde mələk ŋi ke.» ⁸ Kō Abram eyif Kanu, «Kanu Wəbe Wəpəŋ, cəke cə indetam kəcəre a indesətə atəf ŋaŋe ke-ε?» ⁹ Kō Kanu kəloku kō: «Məkər' em wana weyecəra win, wir wəran win, kə aŋkesiya ŋorkun ŋin fəp fayi ya meren maas maas, təpay tin kə topokpoka tin.» ¹⁰ Kō Abram eŋkere sem yayəkō k'eŋgber-gberi yi dacə dacə k'ombocəs yegber-gberi yayəkō mərəŋ mərəŋ yetəfərəne, kə bəmp, məlməl m' enaboc yi ta aŋgberi yi-ε. ¹¹ Kō yəfən yontorər sem yegber-gberi yayəkō, mba k'Abraham embeləs yi.

¹² Dec dendekalə, k'Abraham endirərne, k'ayekyek ŋəpəŋ ŋeŋgbəpərne kə k'enesə dəmere. ¹³ Kō Kanu kəloku Abraham: «Məcəre a yuruya yam yendeyənə acikəra atəf ŋocuru ŋe ŋəntəyənə ŋaŋan mə. Ŋandekə-yənə di acar, andekə-tərəs ŋa di haŋ meren 400. ¹⁴ Mba Indetərəs afum aŋe ŋandecəmbər ŋa dacar mə, ŋandewur atəf ŋaŋəkō kə ca yəlarəm. ¹⁵ Kō mənə Abram, məndekə-bəp atem am pəforu disre, † pawup əm detem dobotu disre. ‡ ¹⁶ Yuruya yam yendeluksərne nnə mənə tēm ta danapa da maŋkələ, bawo 'Amər ŋantəcəpərər fə kiciya kəŋan a idebeləs ŋa.»

¹⁷ Nte dec deŋkalə mə, k'asum ŋemət (dimi don-tor) kə teken pəŋcesəŋe, neŋc kə kinime yeŋcəpər yoboc ya sem yeyer yayəkō dacə. ¹⁸ Dəsək dadəkō dō Kanu Kəpəŋ kəŋcaŋəs kiyi kəŋan tes tin kō Abram. Kō Kanu kəloku Abraham: «Isəŋ yuruya yam kəyefe

† 15:15 Ti tō tatəkō «Məndefi pəforu disre.» ‡ 15:15 Ti tō tatəkō «Pəbotu pa detem dam.»

ka kəŋgbəkə ka Misira haŋ Efərat, kəŋgbəkə kəpəŋ:
 19 Indesəŋ yuruya yam atəf ɲa aKeni, aKeniŋi,
 aKadmon, 20 ɲa aHewy, aPerisi, aRefay, 21 ɲa
 'Amər, aKananan, aKirkas, kə aYebus.»

16

Kəkom ka Səmayila

1 Saray wəran k'Abram ɛnakomε fε kə wan. Mba ɛnayə wəcar wəran wəMisira, pacwe kə Hakar.
 2 Kə Saray oloku Abram: «Mənəŋk, Kanu Kəpəŋ kəyaməsər im kəsətə ka wan. Məfəntərə kə wəcar kem, tələma intam kəsətər kə wan wərkun.» Kə Abram ɛŋcəŋkəl dim da Saray. 3 Awa, kə Saray wəran ka Abram ɛlek wəcar kən wəMisira, Hakar, k'əsəŋ kə wos Abram pəyə kə wəran. Tənətəŋne kəndε ka Abram atəf ɲa Kananan kəsətə meren wəco. 4 Kə Abram ɲambəpene kə Hakar, kə Hakar ɛmbəkəs. Nte ɛŋcərə a ɛmbəkəs mə, ɔməməne fε sə Saray fər yətət. 5 Kə Saray oloku Abram: «Mən' endesare pəcuy pa mələməs mme ɔləməs im mə! Ina yati, in' ɛlek wəcar kem k'imber əm kə dəwaca, mba nte ɛnəŋkne oŋ pəbəkəs mə, k'eyefe kəfərfərəs im. Mba Kanu Kəpəŋ kəmboc su kiti dacə (kəyi su dacə), ina kə mənə!» 6 Kə Abram olukse Saray moloku: «Wəcar kam ey' əm dəwaca. Məyə kə təkə tentes' am mə.» Awa, kə Saray ɔntərəs Hakar haŋ kə Hakar ɛyeksər kə, k'əŋkə pəbələ. 7 Kə melekε ma Kanu Kəpəŋ mənəkə mēbər kə nde dətəgbərə kələmp kələma kəsək ta ɔmbələ kəŋgbəkə * nke kəyi dəpə da Sur mə. 8 Kə melekε mme meyif: «Hakar, wəcar ka Saray, deke məyefe-ε? Deke mənəkə-ε?»

* 16:7 Tofo tənayi, nde domun dətət doŋcwur dəntəf mə.

Kə Hakar olukse mi moloku: «Wəbera kem Saray, iyeksər.» ⁹ Kə mələke ma Kanu Kəpəŋ moloku, «Məluksərne ndena wəbera kam, məkə məfəntərə kə dəntəf.» ¹⁰ Kə mələke ma Kanu Kəpəŋ moloku kə: «İndesəŋe yuruya yam yela haŋ ta antam kələm ŋa-ε.» ¹¹ Kə mələke ma Kanu Kəpəŋ moloku kə: «Məmbəkəs tante, wan wərkun məndekom, wan nwe məndesəŋ tewe ta Səmayila † mə, bawo Kanu kəne kəkule-kule ka pəcuy pam. ¹² Wan kam endeyi pəmə səfale sa dop. Ende pəc-caŋ afum fəp kəyefərəne, fəp fəc-yefərəne kə nkən. Sona s' endende pəbələne afum aləpəs aŋε.»

¹³ Kə Hakar əsəŋ tewe a Kanu Kəpəŋ nke kənalok-lokər kə mə, «Ata-El-Roy,» ti tə tatəkə: «İnəŋk nno Kanu nke kənəŋk im mə.» ¹⁴ Ti t' awene kələmp kaŋkə, kələmp ka Lahay-Roy. Kələmp kaŋkə kəyi Kadəs kə Beredu dacə. ¹⁵ Kə Hakar oŋkome Abram wan wərkun, kə Abram ewe wan wəkəkə Hakar ənakome kə mə tewe ta Səmayila. ¹⁶ Abram ənasətə meren 86 təm nte Hakar oŋc-kome kə Səmayila mə.

17

Kanu kəsəkpər tewe ta Abram kə təyəne «Abraham»

¹ Nte Abram əsətə meren 99 mə, kə Kanu Kəpəŋ kəwurər kə, kəc-loku kə: «İn' əyəne Kanu nke kəntam mes ma doru fəp mə, məkət fər yem kirin, məcəme pələmpu darəŋ. ² İndecəŋəs danapa dosu, ina kə mənə dacə, isəŋ əm yuruya yelarəm.» ³ Kə Abram eŋcəp tobu dəntəf kə Kanu kələku kə nte: ⁴ «Ta ina, danapa dem dəndε kə mənə dacə: Məndeyəne kas ka afum a təf yelarəm.»

† 16:11 Səmayila = «Eŋcəŋkəl»

⁵ Afəsəw' am tewe ta Abram, mba Abraham,* bawo indesəŋ' am kəyənε ka kas ka afum a təf yelarəm. ⁶ Indesəŋ əm dokombəra dəpəŋ, indesəŋ' am kəkəkom ka afum alarəm, abε yati ŋandeyi ŋa dacə. ⁷ Indecəŋəs danapa dem kə mənə dacə kəbəp ka yuruya yam kə mənə məfi-ε, indecəmə danapa dadəkə darəŋ kə yuruya yam doru o doru. Təm tatəkə Kanu kam k'indeyənε kə ka yuruya yam kə mənə məndecəpər-ε. ⁸ Indesəŋ əm kə yuruya yam atəf ŋa Kanahan ŋəŋε mənɛp kəc-bεrε mə fəp, ŋendeyənε ŋəŋan doru o doru, iyənε Kanu kəŋan.» ⁹ Kə Kanu kəloku Abraham: «Mənə kə yuruya yam, dɛtɛmp dɛtɛmp nələləs danapa ndε sənçəŋəs mə. ¹⁰ Ntε tə nəndetəmpərərne danapa dem ndε iŋçəŋəs kə mənə kə yuruya yam kə məndecəpər-ε. Nwε o nwε əŋyənε wəkun yuruya yam dacə mə, pakəŋç kə. ¹¹ Kəkəŋç konu kəndementər kəcəmə konu danapa dem darəŋ. ¹² Kəyεfε dɛtɛmp kə dɛtɛmp awut anu arkun fəp packəŋç ŋa tataka ta camət-maas, pəyənε wəkəkom wəka kələ kam, kə pəyənε fε ti-ε fum nwε asətənε pəsam nnə wəcikəra eyi mə, ta əyənε wəka yuruya yam mə. ¹³ Pəmar pade packəŋç nwε andekom ndε kələ kam kə nwε andesətənε pəsam mə, ti tendeyənε kəfat ka danapa dem da doru o doru ndε dis donu. ¹⁴ Wəkun nwε o nwε antəkəŋç mə, aŋwure wəkayı afum ən dacə, təm tatəkə danapa dem delip nnə nkən eyi mə.» ¹⁵ Kə Kanu kəloku sə Abraham: «Ntε təyənε ta wəran kam Saray mə, ta məwe kə sə Saray, kəyεfε məkə Sara s' ande pac-we kə. ¹⁶ Kəpocε kə k'inder, ipocε sə mənə wan nwε endekom' am mə. Indepocε kə

* **17:5** Abram = «Papa ka afum alarəm,» Abraham = «papa ka təf yelarəm.»

pətət, nkən endeyənə kere ka təf yelarəm. Abə a təf yelarəm ɲandewur kə dərɪs.» ¹⁷ Kə Abraham eɲçəp kəro dəntəf kəsəl, k'olokunə dəbəkəc: «Wərkun wəka meren 100 entam kəkom ba? Kə Sara əsətə meren 90 endekom ba?» ¹⁸ Kə Abraham oloku Kanu: «Məgbətənə Səmayıla doru!» ¹⁹ Kə Kanu kəloku: «Ala! Wəran kam Sara endekom' am wan nwə məndewe Isiyaka † mə. Indecəmə danapa dosu darəɲ kə nkən, iyefe sə icəmə di darəɲ kə yuruya yən kə nkən eɲçepər-ε danapa da doru o doru də. ²⁰ Nte tendəɲərne ti mə, ine wəran kam pəc-tolanə Səmayıla: Indepocə kə pətət, indesəɲ kə dokombəra dəpəɲ indesəɲe yuruya yən yela endeyənə kas ka abə wəco kə merəɲ kə wətem ka afum alarəm. ²¹ Mba nte təyənə ta danapa dem mə, Sara oɲkom' am təm tantə dok.» ²² Nte Kanu kəlɪp kəlɔk-lokər Abraham mə, kə Kanu kəmpə dareɲç. ²³ K'Abraham elək wan kən Səmayıla kə afum aɲe anakom kələ kən disre mə fəp, kəbəp ka aɲe enawaye pəsam pən mə, ti tə tatəkə arkun a kələ kən disre fəp. K'eɲkəɲç ɲa dəsək din dadəkə, pəmə təkə Kanu kənaloku kə ti mə. ²⁴ Abraham enasətə meren 99 a k'andekəɲç kə. ²⁵ Wan kən Səmayıla, enasətə meren wəco kə maas a k'andekəɲç kə. ²⁶ Dəsək dadəkə d' aɲkəɲç Abraham kə wan kən, Səmayıla. ²⁷ K'aɲkəɲç arkun aka kələ kən disre fəp, kəyefe acar aɲe anakom di mə haɲ akə enawaye pəsam pən nnə acikəra ɲayi mə. K'aɲkəɲç ɲa fəp kə nkən Abraham.

18

Kanu kəndəɲk a Sara endəsətə wan wərkun

† 17:19 Isiyaka = «kəsəl»

¹ Kə Kanu Kəpəŋ kəwurər Abraham nde tofo nte ŋkiri ya Mamre yeŋcəme mə, tetəŋne Abraham pəndə nde kusunja ka abal ŋən daŋ, təm nte pəŋwoŋe mə. ² Kə Abraham eyekti fər, k'ənəŋk arkun maas ŋacəme ta ŋambəle kə-ε. Nte enəŋk ŋa mə, k'ewirne kəkə-bəpene kə ŋa, k'ontontnene ŋa haŋ dəntəf. ³ Kə Abraham oloku wəkin ŋa daco: «Wəbe, ilətsen' am intam kəsətər əm kəwosen' em kəcəme ka nnəna wacar kam? ⁴ Pakere nu oŋ domun depic nəbikene wəcək, nəŋesəm nnə kətək nke dəntəf. ⁵ Indesəŋ nu sə peri, nte təŋsəŋe nu kəsətə sə fənəntər mə, a nədekə təm tatəkə nəfədeceper nnə nderem kifəli, iyi kiyi konu.» Kə acikəra ŋaloku: «Tentesə! Məyə təkə məloku mə.»

⁶ Kə Abraham əŋkə katəna-katəna abal ŋən disre nde Sara eyi mə, k'oloku kə: «Məkufe məlek farin fədəsdes tafala kəmaas məgbente akanje cəcom.» ⁷ K'eyekse sə kəkə ka nde yəcəl yeyi mə, k'osumpər tana pətət dis nde yəcəl yən daco, k'əsəŋ pi wəcar kən wətemp wəkin kə wəkəkə olompəs pi katəna-katəna.

⁸ Kə Abraham elek fulaya kə məse ma wana kə səm ya tana tatəkə analompəs mə, k'əŋkə pəcəmbərər yi acikəra ən. Kə nkən Abraham eŋcəme ŋa kəsək kətək dəntəf, acikəra ŋac-di yeri. ⁹ Nte ŋalip kədi yeri mə, kə ŋayif Abraham: «Deke wəran kam Sara eyi-ε?» Kə Abraham oloku ŋa, «Eyi nde abal disre.» ¹⁰ Kə wəcikəra wəkin oloku: «İnder nnə ndaram dok təm tante wəran kam Sara endekom wan wərkun.» Sara enacəme dəkusunja Abraham tadarəŋ pəc-cəŋkəl.

¹¹ Abraham kə Sara ŋanasikər, ŋabek, Sara enawurene fe sə wətam kəsətə awut. ¹² Kə Sara

eselərne pəc-loku: «Ndekəl nte isikər oη mə, pəbotu pendey' im sə ba? Wos im sə, esikər.» ¹³ Kə Kanu Kəpəη kəyif Abraham «Ta ake tə Sara esele-ε a pəc-loku: «Mba kañce kə, indetam kəsətə wan nnə isikər mə ba?» ¹⁴ Tes teyi nte tentambər Kanu Kəpəη mə ba? Dok təm tante imboηcər əm mə, inder nnə ndaram, Sara endesətə wan wərkun.» ¹⁵ Kə Sara eyemε, k'ombupərə «İsel fε,» bawo enanesε. Kə Kanu Kəpəη kəηgbəkəre: «Ala, məsell!»

¹⁶ K'afum aηe ηayefe kəkə, kə ηaməmən kəca ka Sodom. Kə Abraham ηηcəmbər ηa kəkə-lembərne ηa. ¹⁷ Kə Kanu Kəpəη kəyifne: «İmeηkər Abraham nte ifaη kəyə mə ba? ¹⁸ Abraham endeyəne kas ka afum a atəf ηəpəη, ηa fənəntər. Afum a doru fəp tetən tə ηandesətəne kəpocε pətət. ¹⁹ Bawo inasom kə pəloku awut ən kə afum ən, a ηacəme dəpə da ina, Kanu Kəpəη darəη, ηacəme pəlompu darəη kə sariye nte təηsəηe ina Kanu ilasε Abraham dim ndε enasəη tetən mə.» ²⁰ Kə Kanu Kəpəη kəloku Abraham: «Mes mme amboηce Sodom kə Komora mə, məmbək kə kiciya kayi kəyə wey-wey. ²¹ Kətor k'inder dəntəf ideməmən kə pəyəne fə nte aηloku taηan mə kañce kə-ε, kə pəntəyəne ti-ε, ina sə icərə ti.»

²² Kə acikəra aηe ηayefe tofo tatəkə kə ηantefərne kəca ka Sodom. Kanu Kəpəη kəsərəyi kə Abraham. ²³ Kə Abraham ələtərne k'eyif Kanu: «Məndekə-tərsene sə fum wəlompu pəmə wələc ba? ²⁴ Tələma afum atət 50 ηayi afum aka dare dadəkə dacə, məndekə-ləsər sə dare dadəkə ba? Məfətam kəηaηneηe ηa teta afum əlompu akaηe 50 aηe ηayi ηa dacə mə?» ²⁵ «Təbəl' am mənə kəyə ka tante! Məfədedifene fum wəlompu kə wətəlomp,

təm tatəkə wətədəkət pəsətə pəcuuy pin payi kə wədəkət. Təbəl' am mənə nwε məyənε wəboc kiti ka doru fəp mə, məfədeyi ta məleləs sariyə!» ²⁶ Kə Kanu Kəpəŋ kələku: «K'imbəp nde dare da Sodom disrε afum alompu 50-ε, iŋaŋnεnε aləpəs akə te taŋan.»

²⁷ Kə Abraham əŋgbəkəre k'oloku: «Nəməmən nte iyeŋk abəkəc kələk-lokər Kanu Wəbe mə, ina nwε iyənε kəbof ka dəntəf kə ka dəneŋc dəm mə. ²⁸ Tələma afum alompu akanε 50 ŋandekə-but afum kəcəmət paləsər ŋə dare fəp ba?» Kə Kanu kələku: «İfələsər di k'imbəp di afum alompu 40 kə kəcəmət-ε.»

²⁹ Kə Abraham eŋcəmə kə darəŋ kələku kə toloku nte: «Tələma alompu 40 ŋ' andekə-bəp di?» Kə Kanu kələku: «İfələsər, k'imbəp di alompu 40-ε.»

³⁰ Kə Abraham oloku: «İləktərn' am, Kanu Wəbe! Ta pətəl' am k'ilok-loku sə-ε! Tələma alompu 30 ŋ' andekə-bəp di?» Kə Kanu kələku Abraham: «İfələsər di k'imbəp dətəf afum alompu 30-ε.»

³¹ Kə Abraham oloku: «Kanu Wəbe, məŋaŋnεnε məcəp mem. Tələma alompu wəco məerəŋ ŋ' andekə-bəp di?» Kə Kanu kələku Abraham: «İfələsər di teta afum akakə wəco məerəŋ.»

³² Kə Abraham oloku: «İletsən' am, Wəbe kem! Ta pətəl' am, tələpəs t' indelok-lokər əm. Tələma alompu wəco ŋayi di.» Kə Kanu kələku sə Abraham, «İfələsər di teta afum akakə wəco.»

³³ Nte ŋalip kələk-loku mə, kə Kanu Kəpəŋ kəŋkə, kə Abraham olukus nde ndərən.

19

Lət kəyəcne kən kələsər ka Sodom

1 Dec dərəfəy kə mələkə mmə mərəj mender Sodom. Lət pəndə dəkəberə da dare. Nte ənəjk mi mə, k'eyəfə kəkə-bəpənə kə mi, k'ontontnənə mi dəntəf. 2 Kə Lət oloku ɲa: «İletsənə nu, nəna abe em, nəder nnə kələ ka wəcar konu. Nəcəpərənə də pibi, nəbikənə wəcək, nədena nəyəfə bət-bətana suy, nəsumpər sə dəpə donu, nəkə.» Kə mələkə ɲaloku kə: «Ala, nnə tofo tantə tə səndəcəpərənə pibi!» 3 Mba kə Lət ɛɲcəmənə ɲa ti darəj haɲ kə ɲade ɲaləpsər kəkə nde ndərən. K'olompse ɲa yeri yətət, k'empəce ɲa cəcom, kə ɲandi yi.

4 Ta ɲantafəntərə-ε, k'afum a dare da Sodom ɲaɲkəl kələ, kəyəfə awut haɲ abeki fəp faɲan ɲanayi di, ali fum anasak fε. 5 Kə ɲawe Lət kə ɲayif kə: «Deke afum akə ɲayi-ε, aɲe ɲambərə nnə ndaram nnə pibi pampə mə? Məwurenə ɲa nnə səyi mə, nte təɲsəɲe səfəntərə ɲa mə.»

6 Kə Lət owur dəkusunka nnə ɲayi mə, k'ɛɲgbət kumba tadarəj tən. 7 K'oloku ɲa: «Ala, Anapa, İletsənə nu ta nəyə pələc pampə! 8 İletsənə nu! İyə ayecərə mərəj atəcərə arkun, ilətsənə nu ikərə nu ɲa nnə dabanka, nəyə ɲa məfan monu. Mba ta nəyə acikərə em nte o nte, bawo kiyi kem kə ɲayinə də!» 9 K'afum a Sodom ɲaloku kə: «Məbələ day! Məna wəcikərə məfan kəbocər səna dəpə nde səndəkət mə, kə məntəwurenə ɲa-ε, təkə səndedenər məna mə tendəcəpər taɲan!» Kə ɲawen Lət pəpəɲ kə ɲalətərne kumba kəkə-ləsər ki. 10 Kə mələkə mmə mərəj mosumpər Lət, kə məmberse kə, kə məɲgbət kumba. 11 Afum akə ɲanayi dəkusunka mə, kə mələkə məsəɲ ɲa kətənəjk, kəyəfə wan fet haɲ wəbeki, kə təyamse ɲa kənəjk sə kumba.

¹² Kɔ mɛlɛkɛ ɲayif Lɔt: «An' ɔ mɛyɔ sɔ nnɔ fum-ε? Arkun aɲɛ mɛsɔɲ aran mɔ, awut am arkun kɔ aran, kɔ afum am fɛp, akɔ mɛyɔ dare dandɛ mɔ fɛp, mɛwureɛɛ ɲa nnɔ dare dandɛ. ¹³ Kɛlɛsɛr kɔ sɛnder tofo tantɛ, bawo Kanu Kɛpɔɲ fɔr kirin, nte aɲlokɛ afum a dare dandɛ mɔ, tɛmbɛk. Kanu Kɛpɔɲ kɛsom su kɛdelɛsɛr dare dandɛ.» ¹⁴ Kɔ Lɔt ɔɲkɔ pɛbɛp arkun aɲɛ ɲananɛɲɔɛ awut ɔn mɔ, k'oloku ɲa: «Nɛkufɛ nɛyɛfɛ dɛ! Bawo Kanu Kɛpɔɲ kɛnderɛr kɛlɛsɛr dare dandɛ.» Mba, kɔ arkun akanɛ ɲaɲɔm-ɔmɛnɛ a kɛwolɛs kɔ Lɔt ɛndɛ.

¹⁵ Pɛndeyi dɔsɔka dɛlɛpɛs kɔ mɛlɛkɛ ɲaloku Lɔt: «Mɛrɔkɛ mɛyɛfɛ dɛ, mɛlɛk wɛran kam, kɔ awut am ayɛɔɛra aɲɛ ɲayi nnɔ mɔ, ta pɛlɛɔ pɛdɛsɔtɔ ɲa kɔ dare dandɛ dɛɲɔɔɔ mɔ.» ¹⁶ Mba Lɔt pɛɔwɔn, kɔ mɛlɛkɛ ɲasumpɛr ɲa waca, nkɔn kɔ wɛran kɔn kɔ awut ɔn ayɛɔɛra mɛrɔɲ, kɔ mɛlɛkɛ ɲawureɛɛ ɲa dare disrɛ, bawo Kanu Kɛpɔɲ kɛnafɔɲ kɛyɔɔ kɔ.

¹⁷ Nte mɛlɛkɛ ɲawureɛɛ ɲa dare disrɛ mɔ, kɔ mɛlɛkɛ min moloku Lɔt: «Mɛyɛkɛ nte tɔɲsɔɲɛ ta mɛfi mɔ! Ta mɛmɔmɔn tadarɔɲ, ta mɛɔmɛbɛrɛs tofo o tofo nnɔ aranta ɲaɲɛ! Mɛkɔ mɛndɛ mɛyɔɔɛɛ ndɛ dɛtɔrɔ, ta mɛdɛfi.» ¹⁸ Kɔ Lɔt oloku ɲa: «Ala, wɛbɛ kem! Tɔfɔtam kɛyi. ¹⁹ Ilɛtsɛn' am! Wɛɔar kam ɔsɔtɛr ɛm kɛɲaɲɛ nte mɛlas layidi dam nnɔ iyi mɔ, nte mɛsak im kɛyi doru mɔ, mba ifɔtam kɛyɛkɛ ibɛp tɔrɔ tatɔkɔ a mɛtɔrɛ pɛlɛɔ, kɔ pɛyi fɛ ti-ɛ ina sɔ, inɲi. ²⁰ Ilɛtsɛn' am mɛɲɔnɔɲk dare dɔkɔ, dɔlɔtɛrn' em k'iyɛkɛ ibɛrɛ di kɔ dɛfɛtɛ sɔ. Mɛɔ' em ikɔ indɛ iyɔɔɛɛ di, dɛfɛtɛ fɛ ba? Intam di kɛbɛrɛ, tɔsɔɲ' em kɛyi doru!» ²¹ Kɔ mɛlɛkɛ moloku kɔ: «Awa, kɛtɔla kam kanɛ disrɛ, ifɔlɛsɛr dare dadɔkɔ mɛɲɔ mɔ. ²² Awa, mɛrɔkɛ mɛkɔ, bawo ifɔtam kɛyɔ tɔlɔm o

tələm ta məntabere di-ε.» Ti t' əsəne nte awene dare dadəkə Cohar * mə.

²³ Dec deηcpe, a kə Lət embere Cohar. ²⁴ Kə Kanu Kəpəη kəntufər aka Sodom kə Komora kəyefe dareηc, pərbələ kə neηc, nyε Kanu Kəpəη kəηcsak mə. ²⁵ Kə Kanu kələsər sədare fəp, kə aranta, kə afum kəbəp ka yopəη dəntəf fəp. ²⁶ Kə wəran ka Lət əməmən tadarəη, k'entəηkle kəyənε tərəηka ta mεr.

²⁷ Kə Abraham eyefe bət-bət suy, k'əηkə nde tofo təkə ηanacəme kə Kanu Kəpəη mə. ²⁸ Kə Abraham əməmən kəca ka Sodom kə Komora, k'əməmən sədare sa aranta fəp, k'ənəηk kinime kəc-pe pəmə nte kinime kəpəη kənde kəc-pe daranta mə.

²⁹ Nte Kanu kəηcləsər sədare sa aranta ηəηəkə mə, kə Kanu kəηcem-cəmnε Abraham, kə kəyac Lət pələc nte kəηcləsər sədare nse Lət enandε pəyacne mə.

Lət kə awut ən aran

³⁰ Kə Lət eyefe Cohar k'awut ən aran mərəη kəpe kəkə-ndε dətərə, bawo enanese kənde ka Cohar. K'əηkə pəyi kumbun̄kum † ka tərə kələma disre. ³¹ Kə wan wəran wəcəkə-cəkə wəka Lət oloku wələpəs: «Papa kosu əyənε wətem, fum eyi fe dətəf nwe endeder su mə, pəmə nte mes mosu mokur moloku ti mə. ³² Məder səsəηe kə kəmun member nte təηsəηe pəfəntərər su, təηsəηe səsətəne kə yuruya mə.»

³³ Kə ηasəηe kə kəmun member pibi papəkə. Kə wan kən wəran wəcəkə-cəkə əηkə pəfəntərə kə kas. Mba Lət enacərəne fe kəbere kən kə kəwur kən.

³⁴ Dəkəsək k'oloku wəfətərə kən: «fəntərəna nno

* **19:22** Cohar = «pəfet» † **19:30** Abi nde tərə kəroη nte təηsəηe ηatam kəgbəpne mə.

pibi kə papa. Pasəŋe kə sə kəmun member nno pibi, nte tənşəŋe mənə sə nəkə nəfəntərə kə nkən mə təsəŋe pasətəne kə yuruya mə.» ³⁵ Pəndesəbiye kə awut ən aran ŋasəŋ kə sə member. Pibi papəkə kə wan kən wəran wəfət wəkə ŋkə pəberər papa kəŋan Lət, kə ŋafəntərə. Kas kəŋan enacərəne fe kəberə kə kəwur ka wəkəkə sə.

³⁶ Kə awut aran a Lət aŋe mərəŋ fəp ŋambəkse Lət kas kəŋan. ³⁷ Kə wan wəran wəka Lət wəcəkə-cəkə ŋkom wan wərkun, k'ewe kə Mohabu.† Nkən əyənə papa ka aMohabu, ŋayi doru haŋ məkə. ³⁸ Kə wan ka Lət wəran wəfət ŋkom wan wərkun, k'ewe kə «Ben-Ammi.»§ Nkən əyənə papa ka 'Aməŋ ŋayi doru haŋ məkə.

20

Abraham kə Abiməlek

¹ Kə Abraham eyefe di kəkə ka atəf ŋa Nəkəf. K'endə Kadəs kə Sur dacə, k'eyefe sə k'ənçepərəne tem Kerar. ² Abraham ŋç-loku afum aka di teta wəran kən Sara: «Wəkirə kem əfə.» Kə Abiməlek, wəbe wəka Kerar, embaŋ Sara. ³ Awa, kə Kanu kənder Abiməlek dəmere ma pibi kə kəluku kə: «Kəfi kə mənder teta wəran wəkə məsumpər mə, bawo wəran wələ əfə!» ⁴ Abiməlek nwe enatəgbuŋene wəran nwe mə, k'eyif: «Kanu cəke cə pəyi-ε, kədif kə mənder atəf ŋin ali ŋayənə afum alompu? ⁵ Nkən Abraham yati olək' im: «Wəkirə kem əfə,» kə wəran yati nkən sə oluku: «Wəŋç im wərkun əfə?» Abəkəç ŋosoku ŋ' inayə, ali pələç

† **19:37** Mohabu = «wəka papa» § **19:38** Ben-Ammi = «wan ka afum em»

iyə fε.» ⁶ Kə Kanu kəloku kə dəmere: «İncərə bel-bel ina sə, a abəkəc ηosoku ηə mənayə nte məcyə tante mə. Ina yati in' eyaməs am kədəktər im, ti t' inatəwos' am a məgbuηene kə. ⁷ Ndekəl, məlukse wəran wəkawε wos. Bawo wədəηk wəka Kanu ə əyənε, endetolan' am məyi doru. Kə məntəlukse kə-ε, məcərə a kəfi kə mänder kə ca yəkə məyə mə fəp.»

⁸ Kə Abimələk eyefe bət-bət suy, k'ewe acar ən fəp. K'ələmər ηa mere maməkə fəp. Kə kənesε kəpəη kəsumpər afum akakə. ⁹ Kə Abimələk ewe Abraham k'eyif kə: «Cəke cə məyə su tante-ε? Kə kiciya kərə k'ijciy' am-ε, nte məsəηε su, ina k'atəf ηem kəciya pəpəη mə? Məyə em məyə mme pəntəmar məyə em mə.» ¹⁰ Kə Abimələk eyif Abraham: «Cəke cə mənafəη nte məyə tante mə?» ¹¹ Kə Abraham oloku: «Inacem-cəmne a kənesε Kanu kəyi fε nnə, a andedif im teta wəran kem. ¹² Nte tendəηərne ti mə, kaηce kə, a wəkire kem əfə. Kas kin kə səmpəηne, səyerene cεre. K'ender sə k'əyənε wəran kem. ¹³ Nte Kanu kəsəη' em kəyefe kələ ka papa wəkem mə, ti t' inaloku Sara: «Mələk' em layidi kəca nke o nke səηkə mə, mədekə məcloku a wəηc əm wərkun iyənε.»»

¹⁴ Kə Abimələk elek cir, ηkesiya, cəna kə acar arkun kə aran k'əsəη Abraham k'olukse kə wəran kən Sara. ¹⁵ Kə Abimələk oloku: «Atəf ηem ηə ηəηε nnə fər yam kirin, mändε nnə pəndəbət əm mə.» ¹⁶ K'oloku Sara: «Isəη wəηc əm wərkun məηcəmbəl ma gbeti wul win, bəyən' am aca nnə afum ηayi mə, kəmentər fə məηcərə fε tələm o tələm tes tante disre.» ¹⁷ Kə Abraham ontola Kanu, kə Kanu kəntaməs Abimələk, wəran kən kə acar ən, kə

ηantam kəkom, ¹⁸ bawo Kanu Kəpəη kənasumpər aka kələ ka Abimələk fəp dokombəra teta wəran ka Abraham, Sara.

21

Kəkom ka Isiyaka

¹ Kə Kanu Kəpəη kəmbaη Sara pəmō təkō kənaloku ti mō, kə Kanu kələsə kə dim dəkō kənasəη kə mō. ² Kə Sara embəkəs, k'əηkome Abraham wan wərkun detem dən disrε, tēm tatəkō Kanu kənabəηcər kə mō. ³ Kə Abraham ewe wan wərkun nwe Sara əηkome kə mō «Isiyaka.» ⁴ Kə Abraham əηkəηc Isiyaka wan kən wərkun nwe tataka ta camət-maas tən, pəmō təkō Kanu kənasom kə ti mō. ⁵ Abraham ənasətō meren 100, nte aηc-kom wan kən Isiyaka mō. ⁶ Kə Sara oloku: «Kanu kəsəη' em kəselsər. Nwe o nwe ene kəkom kem Isiyaka mō, təηyō kə mesel.» ⁷ K'endəηər: «An' ənatam kəsəηe Abraham kəlaη a Sara endemesər awut-ε? Mba iηkome kə wan wərkun detem dən disrε.»

Abraham kəbeləs kən Hakar kə Səməyila

⁸ Kə wan embək k'awurε kə mεsε. Kə Abraham omboc kəsata kəpəη dəsək ndε awurε Isiyaka mεsε mō. ⁹ Kə Sara ənəηk wan wərkun, nwe wəran wəMisira Hakar ənakome Abraham mō, pəc-sel. ¹⁰ Kə Sara oloku Abraham: «Məbeləs wan wəran wəcar nwe kə wan kən wərkun. Bawo wan ka wəcar wəkawe ηafədepaηe kε kə wan kem.» ¹¹ Kə toloku tatəkō tətεlε Abraham bel-bel teta wan kən. ¹² Mba kə Kanu kələloku Abraham: «Ta tətεl' am teta wan kam wərkun kə kεrε, wəcar kam. Məwosεnε Sara nte o nte əηfaηər əm mō. Bawo

nnə Isiyaka eyi mə, mändəsətə yuruya nyε yen-detəmpər tewe tam mə. ¹³ Indeyəne sə wan ka wəcar kam atəf. Bawo nkən sə yuruya yam y'əyənε.»

¹⁴ Kə Abraham eyεfε bət-bət suy, k'ələk kəcom, k'elas apampε domun k'əsəη Hakar, k'endəηsər kə wan, k'embələs ηa. Kə Hakar əηkə pəyi Tεgbere ta Berseba. ¹⁵ Nte apampε ηelip domun mə, kə Hakar εsak wan tətək dəntəf. ¹⁶ K'əηkafələr k'əηkə pəndε kəsək pəc-cəpəsne: «Ifaη fε kəgbətəne wan kem pəc-fi.» K'əηkə pəndε pəbələne kə dobolu da kələm ka ambəηcəran katin pətəfərne kə, pəc-bok. ¹⁷ Kə Kanu kəne wan dim, kə mələkε ma Kanu mewe Hakar darenç kə meyif kə: «Ak' əyə əm-ε Hakar? Ta mənεε! Bawo Kanu kəne wan kam dim nde eyi mə. ¹⁸ Məyεfε mələk wan, məsumpər kə waca mεrəη, bawo afum alarəm η' indesəη kə.» ¹⁹ Kə Kanu kəməpi Hakar fər k'ənəηk kələmp. K'əηkə pələs apampε domun, k'əsəη wan k'omun. ²⁰ Kə Kanu kəmbum wan nwe εηc-bek, pəyi dətεgbere mə, k'ende pəyənε wəpene mbəηcəran. ²¹ Kə Səmayila embek dəndo tεgbere ta Paran, kə kere εntene kə wəran wəMisira.

Abraham kəsek kən danapa kə Abimələk

²² Tεm tatəkə, Abimələk ηasol kə Pikəl, wəbε wəka asədar ən, k'ende pələku Abraham: «Kanu kəsol am mes mme məηyə mə fəp. ²³ Mədərəm' em oη ma nnə, məckorne Kanu a məfədetiηkər im, məfədesətiηkər awut em, məfətiηkər awut-sə em, kə mändetəmpər em kə atəf nηε məyi mə abəkəc ηosoku, pəmə layidi ndε intəmpər' am mə.» ²⁴ Kə Abraham oloku: «İndərəm am ti.» ²⁵ Mba kə Abraham enal Abimələk teta kələmp

nke acar a Abimelék ɲanabaɲe fəɲəntər mə. ²⁶ Kə Abimelék oloku: «ɲɔcərə fe nwe ɛɲayɔ tɔyɔ tatəkə mə: Mənasəɲe f' em ti kəcərə, məkə məndəsəɲ' em oɲ ti kəcərə.» ²⁷ Kə Abraham elék ɲkesiya, cir kə cəna, k'əsəɲ yi Abimelék. Kə ɲaluksərne kə ɲasek danapa mərəɲ maɲan. ²⁸ Kə Abraham ɛɲcəmbər kəsək cir cəyəcərə camət-mərəɲ ca yɔcəl yən. ²⁹ Kə Abimelék eyif Abraham: «Cir camət-mərəɲ ca ake cə məɲcəmbər kəsək-ε?» ³⁰ K'Abraham oloku Abimelék: «Məwose kəbaɲ cir caɲcə tɔyɔne kəmentər a in' ɛnakay kələmp kaɲke.» ³¹ Ti tə awene tofo tatəkə «Bərseba», bawo dəndo kəfo kaɲkə kə ɲanaderəmene. ³² Kə ɲantəɲne kəsək danapa dəndo Bərseba. Kə tɛyɛfe dənda, Abimelék kə Píkəl wəbe ka asədar ən ɲayɛfe, kə ɲalukus atəf ɲa aPələset. ³³ Kə Abraham əmbəf abet * Bərseba, k'əɲkorne Kanu Kəpəɲ nke kəntəlɪp doru o doru mə. ³⁴ K'Abraham ɛɲcəpərəne təm tobolu atəf ɲa aPələset.

22

Abraham owose kəlonɲene Kanu wan kən Isiyaka

¹ Nte mes mme məɲcəpər mə, kə Kanu kəmbocər Abraham dəpə, kə kəwe kə: «Abraham!» K'owosene ki: «In' ɛwe!» ² Kə Kanu kəloku: «Mələk oɲ wan kam sona Isiyaka, wəkəkə məmbətər mə. Məkə atəf ɲa Moriya dəndo, məkə məlonɲen' em kə kəlonɲe ka kəcəf nde tərə mpɛ indekə-mentər əm mə.»

³ Kə Abraham ɛyɛfe bət-bət suy k'ɛɲgbək səfale sən kəbənda, k'ələkene acar ən atəmp mərəɲ kə wan kən Isiyaka. Kə Abraham ɛɲgbəs tək nyɛ

* **21:33** kətək nke kəwurene «tumbunyi» mə.

ənəkəcəfə polonjəne mə, k'entas nde kəfo kənjə Kanu kənamentər kə mə. ⁴ Tataka ta maas, kə Abraham eyekti kəro k'ənənjə kəfo kənjə pəbələ. ⁵ K'oloku atəmp ən: «Nəyi nnə kə səfale. Isiyaka k'ina, kəpə kə sənder nde kəronj kəkə-lojəne Kanu. Kə səlip-ε, səndəbəp nu nnə.»

⁶ Kə Abraham elək tək nyε anakəcəfə polonjəne mə, k'esarəsər yi wan kən Isiyaka, kə nkən elək nənç kə faka. Kə nəsol mərənj mañan kəkə. ⁷ Kə Isiyaka ewe kas Abraham k'eyif kə: «Papa!» Kə wəkəkə owose: «In' εwε, wan kem!» Kə Isiyaka oloku: «Nənç də dandε kə tək, mba deke tənkesiya təkə ənjə-lojəne Kanu pəcəf mə peyi-ε?» ⁸ Kə Abraham oloku: «Wan kem, Kanu ki sərka kənjə-sətə tənkesiya nte ənjə-lojəne pəcəf mə.»

Kə nəsol mərənj mañan sə kəkə. ⁹ Nte nəmbəp kəfo nkε Kanu kənamentər kə mə, kə Abraham ələ dəkəlonjəne Kanu, k'omboc tək. K'ənjəkot wan kən Isiyaka, k'edenəjər kə tək ya dəkəlonjəne kəronj. ¹⁰ Kə Abraham εntənç kəca k'elək faka kəkə-fay wan kən amera. ¹¹ Kə mələkε ma Kanu Kəpən mewe kə darenç. Kə moloku: «Abraham! Abraham!» K'owose: «In' εwε!» ¹² Kə mələkε moloku: «Ta mədenəjər wan kam kəca, ta məyə kə tes o tes, bawo injərə oñ ndəkəl a məñnese Kanu, nte məntəfatən' em wan kam mə, wan kam sona.»

¹³ Kə Abraham eyekti fər k'ənənjəne tadarənj ənjəsiya nərkun lən ya nə yepətsərne dərəntəm. Kə Abraham ənjə pələk ənjəsiya nəje k'esəkpəre nə wan kən, k'olonjəne nə Kanu k'ənjəcəf, k'esak wan kən. ¹⁴ Kə Abraham əsənj tofo tatəkə tewe ta «Kanu Kəpən

Yire*.» Ti tə anloke məkə: «Nde tərə ta Kanu Kəpəŋ kəron, endekə-sətə pəmarsənə.»

¹⁵ Kə məleke ma Kanu Kəpəŋ məŋgbəkəre sə kəwe Abraham darenç, ¹⁶ kə moloku: «Toloku ta Kanu Kəpəŋ inderəm' am ti, ina sərka! «Bawo məyə tantə, məfatənə f' em wan kam sona Isiyaka, ¹⁷ indelas əm kəpocə pətət, indesəŋe afum am ŋala pəmə cəs ca darenç kə asəŋç ŋa kəba kəsək. Yuruya yam † yendetasərne aterənə aŋan. ¹⁸ Afum a doru fəp ŋandesətə kəpocə pətət teta yuruya yam, bawo məŋçəŋkəl dim dem.» ¹⁹ Kə Abraham oluksərne nde atəmp ən ŋaŋç-kar kə mə, kə ŋayəfe kə ŋasol fəp faŋan kəkə Berseba, bawo Abraham Berseba ənandə.

²⁰ Ntə mes maməkə məŋçepər mə, k'ande paloku Abraham ntə: Milka oŋkome sə wəŋç Nahor awut arkun: ²¹ Huc wan kən wəcəkə-cəkə, Bus wəŋç wərkun, Kemuhəl papa ka Aram, ²² Kesed, Haso, Pildas, Yidlaf kə Betuhəl. ²³ Kə Betuhəl oŋkom Rebeka. Awut arkun akanje camət-maas ŋə Milka ənakome Nahor, wəŋç ka Abraham. ²⁴ Kə wələk' ən Rehuma, nkən sə ənakome kə awut: Tebah, Kaham, Tahas, kə Mahaka.

23

Abraham kəwaye kən Sara kufu

¹ Kəwon ka Sara doru kənasətə meren 127, meren maməkə mə Sara ənəsətə doru. ² Sara ənafi nde dare da Kiriyaat-Harba, ti tə tatəkə Həbərəŋ atəf ŋa Kanahan. Kə Abraham ender kətəŋne kəwup ka

* **22:14** Kanu Kəpəŋ-Yire = «Wəbe Kanu əsəŋ pəmarsənə.»

† **22:17** Yuruya yam = pəlay pa kəbənda ka dokom dam

Sara, pəbok kə. ³ Kə Abraham eyefe pəsak wəran kən wəfi, k'oloku aHewy moloku mme: ⁴ «Wəcikəra iyəne, wəcepərəne tem nnə ndoronu, nəpoc em tofo towupene nnə ndoronu, intam kəwup wəran kem, ibələn' em kə.» ⁵ Kə aHewy ηaloku Abraham: ⁶ «Məcənkəl su, Wəbe! Fum wəpəη wəka Kanu məyənə su dacə. Məməmən kəfo nkə kəmbət əm mə, məwup wəran kam dəkəwupene dosu dacə. Ali fum əfədefatene dəkəwupene dən kəwup ka wəran kam.» ⁷ Kə Abraham eyefe k'ontontnene afum a dətəf, aHewy fər kirin. ⁸ Kə Abraham oloku ηa nte: «Kə nəwose a iwup wəran kem nnə ibələn' em kə-ε, nəcənkəl im, nəlukse tefəη tem Hefəron, wan ka Sohar. ⁹ A pəsak em kumbun̄kum * ka Makpela nkə kəyənə kən mə, nde dale dəkusu. Pəwayər im di gbeti mbə bentam kəsətə di mə, nte tən̄səηe pəyənə di dəkəwupene dem nəna dacə mə.»

¹⁰ Hefəron enandə aHewy dacə. Kə Hefəron wəHewy oloku Abraham aHewy fər kirin kə aηe ηaηc-bere dare dan̄an dəkusun̄ka mə: ¹¹ «Ala, wəbe kem. Məcənkəl im! Isəη əm dale, k'isəη əm sə kumbun̄kum kəηkə kəyi di mə. Isəη əm ki, fər ya awut a atəf ηem kirin. Məwup di wəran kam.» ¹² Kə Abraham ontontnene afum aka dətəf. ¹³ K'oloku nte Hefəron, fər ya afum a dətəf kirin: «Məna sə məkafəle məcənkəl im! In̄səη kəway ka dale! Məwosen' em ti, a idewup di wəran kem.» ¹⁴ Kə Hefəron oloku Abraham: ¹⁵ «Wəbe kem, məcənkəl im! Antəf ηa gbeti mēηcəmbəl 400, ake babəkə bəyənə ina kə məna dacə-ε? Məwup di wəran kam!»

* **23:9** Bi yəkə yeyi nde mərə dəntəf, nde ηaηcwupene cəkə-cəkə mə.

16 Nte Abraham ene moloku ma Hefəron mə, k'əsəŋ kə gbeti mbə enabonɔc mə, gbeti məŋcəmbəl 400, fər ya aHewy kirin. Gbeti məŋcəmbəl 400 babəkə, benayəne hake ɲa kəway ka antəf ɲaŋəkə tɛm tatəkə nnə acaməs ɲayi mə. 17 Kə təyənə oŋ dale da Hefəron nde deyi Makpela, pətəfərəne di kə Mamre mə, kəyefe dale kəkə kumbun̄kum han̄ tək nyə yenacəme dəkələn̄cər mə fəp, 18 kə yəyənə oŋ ya Abraham fər ya aHewy kirin kə akə ɲaŋc-bere dare dadəkə dəkusun̄ka mə. 19 Nte ten̄cəpər mə, kə Abraham owup wəran kən Sara nde kumbun̄kum ka dale da Makpela, nde pəntəfərəne kə Mamre mə, ti tə tatəkə Ebərən̄ atəf ɲa Kanahan. 20 Dale kə kumbun̄kum nke kənayi di mə, kə pəyənə di oŋ dəkəwupənə da Abraham nde enaway fər ya aHewy kirin mə.

24

Kənən̄cənə ka Isiyaka kə Rebeka

1 Abraham enasikər, meren mən menabələ kətən̄c, Kanu Kəpən̄ kənapocə kə pətət fəp. 2 Kə Abraham oloku wəcar kən nwe enanən̄kanə kəwon nnə ndərən̄ mə, nwe oŋclompəsə kə ca yən̄ mə: «Məden̄ kəca kam alən̄k ɲem tantəf, 3 Indesən̄' am kəderəm Kanu Kəpən̄, Kanu nke kəyi daren̄c kə dəntəf mə, ta məleke wan kem wəran wəKanahan, afum akan̄ɛ ində dacə mə. 4 Mba məde məkə atəf ɲem nde dən̄kom dem, məleke di wan kem Isiyaka wəran.» 5 Kə wəcar kən oloku kə: «Tələma ta wəran əŋkə-wose kəcəps' em darən̄ kəder ka nnə-ε, tɛm tatəkə ilukse wan kam atəf n̄ɲə məyefe mə ba?» 6 Kə Abraham oloku: «Ta məlukse wan kem dəndo de! 7 Kanu Kəpən̄ nke kəyi daren̄c mə,

nke kəsəŋ' em kəsak afum em kə dənkom dem mə, nke kəlok-lokər im a kəderəm' em kəsəŋ ka atəf ŋəŋe afum em mə, nkən sərka endesom mələke məcəm' am fər kirin, dəndo məndekə-ləke wan kem wəran mə. ⁸ Kə wəran əntəkəwose kəcəm' am darəŋ-ε, inəŋnən' am kəderəm nke isəŋ' am kəderəm mə. Mba ta mələkse wan kem dəndo de!» ⁹ Kə wəcar enden kəca wəbe kən Abraham aləŋk tantəf, k'enderəme kə teta moloku maməkə. ¹⁰ Kə wəcar elək yəkəme wəco yəkəme ya wəbe kən dacə, k'əŋkə. Tenatəŋne pətəmpər mes ma daka da wəbe kən. ¹¹ Nte embere Mesopotami nde dare da Nahor mə, k'əŋcəp yəkəme suwu dare kəsək ta əmbəle kələmp ka domun-ε, dec dərəfəy tēm təkə aran ŋəŋwur kəkə-kət domun mə. ¹² K'ontola: «Məna Kanu Kəpəŋ, Kanu ka wəbe kem Abraham, məmar im kənəŋk ka paka mpe inten mə, ilətsen' am. Kə məyə ti-ε, məlase wəbe kem Abraham layidi dəkə mənasəŋ kə mə. ¹³ In' εwe inçəme nnə kələmp kəsək mə, k'ayecəra a afum a dare ŋawur kədəket domun-ε. ¹⁴ Pəyənne fə wəyecəra nwe indeloku fə: «İlətsen' am məti təbəl tam imun,» a wəkayi pələk' im: «Məmun, isəŋ sə yəkəme yam yomun,» pəyənne a wəkakə məmpocε wəcar kam Isiyaka! Tēm tatəkə indecəre a məlase wəbe kem Abraham layidi dəkə mənasəŋ kə mə.» ¹⁵ Ənalip fe moloku, kə Rebeka wan ka Betuhəl, wan-sə ka Milka kə Nahor wəŋc ka Abraham oŋwur pəgbanne təbəl tən. ¹⁶ Wəyecəra wətət teyi ənayi, ta əntacəre wərkun-ε, ali wərkun wəkin ənacəre fe kə dərən. K'ontor dəkələmp k'elas təbəl tən k'empε. ¹⁷ Kə wəcar eyekse kəkə-fayne kə, k'oloku kə: «Məpoc em domun depic da təbəl tam, ilətsen' am.» ¹⁸ Kə

Rebeka oloku: «Mæmun, wæbe kem!» K'embelkær kätinε kō tōbəl tōn, k'āsōŋ kō domun, k'omun. ¹⁹ Nte elip kāsōŋ wæcar ka Abraham k'omun mō, k'oloku kō sō: «Indekete yōkōmε yam domun yi sō yomun haŋ pātəŋne yi.» ²⁰ K'embelkær kənenkəli domun deləpəs dəkəsamp, k'eyekse sō kəkō-ket domun dōlōma dəkələmp, k'ēŋkete yōkōmε fəp domun. ²¹ Kō wæcar ka Abraham eyifne teta wəyecəra nwe dēbəkēc, kō pəyōne fō Kanu Kəpəŋ kəyi kələmpse kō pəkət pən-ε.

²² Nte yōkōmε yelip kəmun mō, kō wərkun nwe εlek kurunde ka kema ka tēŋcəmbəl dacō,* kō cəsora ca dəkəca mērəŋ ca kema ka mēŋcəmbəl wəcō,† kəsora kin o kin k'āsōŋ Rebeka. ²³ Kō wərkun nwe eyif Rebeka: «An' okom əm-ε wəyecəra? Məlōk' im ti ilətsen' am. Səntam kəsōtō kəfo dəkəcəpərəne pibi, nde kəlō ka papa kam?» ²⁴ Kō Rebeka oloku: «Wan ka Betuhel iyōne, nwe Milka εnakomε Nahor mō.» ²⁵ K'endenər: «Məmpələ kō yika yelərəm yeyi nnō ndorosu kō tofo tecepərəne pibi teyi sō di.» ²⁶ Kō wərkun nwe ontontnεne Kanu Kəpəŋ nke, ²⁷ pəcloku: «Iŋkorkor əm mənə Kanu Kəpəŋ nke, Kanu ka wəbe kem Abraham. Mənə nwe məntōsak kəlas layidi nde mənəsōŋ kō mō, məcyōne wəbe kem mēfan mən fəp mō! Kanu Kəpəŋ məsol' em kō mənker' em haŋ nnō kəlō ka awēŋc a wəbe kem Abraham.» ²⁸ Kō wəyecəra eyekse k'əŋkō pələmər mes maməkō fəp kere nde ndərən. ²⁹ Rebeka εnayō wēŋc wərkun

* **24:22** Delel da kurunde ka kema kanjō dənayōne <grammes> camət-tin. † **24:22** Delel da kəsora kin dənayōne <grammes> tasar tin kō tōlōma.

pacwe kə Labaŋ. Kə wəkakə eyəkse kəkə-məmən wərkun nwe, nde dəkələmp. ³⁰ Labaŋ enanəŋke Rebeka kurunde kə cəsora dəwaca, k'enanene kə pəcloku: «Ti tə wərkun wəkakə olok-lokər əm.» Kə weŋc wərkun wəka Rebeka ender nda wərkun nwe, enayi kələmp kəsək kə yəkəme yən mə. ³¹ Kə Labaŋ oloku: «Məder mənə nwe Kanu kəmpoce mə! Ta ake tə mənəyine daban̄ka-ε? Ifeŋ dəkələ k'ilompse yəkəme yam tofo.» ³² Kə wərkun nwe emberε dəkələ. Kə Labaŋ ontore yesare ya yəkəme, k'əsəŋ yi yika kə mēmpələ. K'əsəŋ wərkun nwe kə afum aŋe enasole mə domun debikene wecək. ³³ Kə tēyfe dənda k'aŋcəmbərə kə yeri. Mba k'oloku: «İfədi kəresna paka, mēne iloku toloku nte inder kəloku mə.» Kə Labaŋ oloku kə: «Məloku!»

³⁴ K'oloku: «Awa. Wəcar ka Abraham iyəne. ³⁵ Bel-bel bə Kanu kəmpoce wəbe kem pətət nwe əyənε fum wələl mə. Kanu kəmpoce kə yəcol yəpəŋ kə yefet, gbeti kə kema, acar arkun kə aran, yəkəme kə səfale. ³⁶ Sara wəran ka wəbe kem ende pəkome kə wan wərkun detembəra dən disre. Wan wərkun wəkakə, nkən wəbe kem əsəŋ daka dən fəp. ³⁷ Wəbe kem Abraham əsəŋ' em kədərəm, kəc-loku: «Məfədetene wan kem wəran ayecəra a Kanahan dacə atəf nne iyi mə, ³⁸ mba məde məkə nde iyefe mə, kor kosu disre, mətene di wan kem wəran.» ³⁹ K'iloku wəbe kem: «Tələm ta wəran əŋkə-wose kəcəps' em darəŋ kəder nnə-ε.» ⁴⁰ Kə wəbe kem olok'im: «Kanu Kəpəŋ nke iŋkət fər kirin mə, kəndesom mələke mən məban əm pəkət pam. Mələke wan kem wəran nde kusuŋka kosu, pəyənε sə wəka kor kosu.» ⁴¹ Kə Abraham olok'im: «In-dewur' am kədərəm kan̄ke imbers' am fə məderəm

mə, kə pəyi fə məŋkə nde kor kosu a ta awos' am, kəsəŋ ka wan wəran-ε inŋaŋnən' am kədərəm kaŋkε.> ⁴² Nte imbəpna məkə nde dəkələmp mə, k'iloku: <Kanu Kəpəŋ, Kanu ka wəbε kem Abraham, kə məŋwose kələmpəs em pəkət-ε, ⁴³ in' əfə nwε iyi kələmp ka domun kəsək mə.> Wəyecəra nwε endewur kədəket domun mə, nwε indeloku: <Məpoc em domun depic da təbəl tam imun,> ⁴⁴ a wəkayi pələk' im: <Məbaŋ məmun məna sərka, indesəkete yəkəme yam!> Wəyecəra wəkakə pəyənε nwε Kanu Kəpəŋ kəŋcəmbərə wan ka wəbε kem Abraham mə! ⁴⁵ Ilipna fε ti kələkunε dəkəkək, kə Rebeka oŋwur pəgbaŋne təbəl dəkəbaŋca. K'ontor dəkələmp k'εŋket domun. K'iloku kə: <Iletsen' am məpoc' em imun.> ⁴⁶ K'embelkər kətin' em təbəl tən təkə εŋgbaŋnena mə, k'olok' im: <Məmun, indepocε sə yəkəme yam yomun.> K'imun, k'ompocε sə yəkəme yem kə yomun. ⁴⁷ K'iyif kə: <An' okom əm-ε wəyecəra?> K'olok' im: <Wan ka Betuhel iyənε, wan-sə ka Nahor kə Milka.> K'imber kə kurundε dololəm kə cəsora dəwaca. ⁴⁸ K'intontnənε Kanu Kəpəŋ, k'iyekyekəs ki, Kanu ka wəbε kem Abraham, nkε kəsol' em kədəlek wan ka wεŋc idesəŋ kə Isiyaka wan ka nkən Abraham mə. ⁴⁹ Ndekəl oŋ kə pəyənε fə məwose kələse wəbε kem Abraham pəsoku disrε, layidi nde mənasəŋ kə mə, məsəŋ' em ti kəcərə, kə pəyənε fε ti-ε, ikə kəca kəmeriya, kə pəyi fε ti-ε, kətət.>

⁵⁰ Labaŋ kə Betuhel ŋaloku: <Tes tante nda Kanu Kəpəŋ tεyεfε, səfətam kələku ti tələm o tələm. ⁵¹ Rebeka əfə wəkawε fər yam kirin, məlek kə nəkə. Pəkə pəyənε wəran ka wan ka wəbε kam pəmə təkə Kanu Kəpəŋ kələku ti mə.>

⁵² Nte wacar ka Abraham ene moloku mamakɔ mɔ, k'ontontnɛnɛ Kanu Kɔpɔŋ dɛntɔf. ⁵³ Kɔ wacar k'Abraham owurɛ ca ya gbeti, ca ya kɛma, kɔ yamos k'ɔsɔŋ yi Rebeka, k'ompocɛ sɔ Laban wɛŋc wɛrkun wɛka Rebeka kɔ kɛrɛ kɔŋan pɛlarɛm. ⁵⁴ Nte mes mamakɔ melip mɔ, wɛrkun nwe kɔ asol ɔn, kɔ ŋandi yeri kɔ ŋamun, kɔ ŋaŋcɛpɛrɛnɛ pibi. Dec den-desɔk, nte ŋayɛfɛ mɔ, kɔ wacar nwe oloku: «Nɛsak im iluksɛrnɛ nda wɛbɛ kem.» ⁵⁵ Kɔ Laban ŋaloku kɔ kɛrɛ: «Wan wɛran pɛyi nnɔ kɛrɛsna mata wɛco kɔ sɛna. Kɔ tɛŋcɛpɛr-ɛ, mɛntam kɛkɔ.» ⁵⁶ Kɔ wɛrkun nwe oloku ŋa: «Ta nɛsɔŋ' em kɛwon ka nnɔ, bawo Kanu Kɔpɔŋ kɛlompɛs em pɔkɔt. Nɛsak im ilukus ndena wɛbɛ kem.» ⁵⁷ Kɔ Laban ŋaloku kɔ kɛrɛ: «Sɛwe wan wɛran, sɛyif kɔ tɔkɔ ɛfan mɔ.» ⁵⁸ Kɔ ŋawe Rebeka kɔ ŋayif kɔ: «Mɛfan kɛkɔ kɔ wɛrkun nwe ba?» Kɔ Rebeka owosɛ: «ɛy.»

⁵⁹ Laban kɔ kɛrɛ ŋasak Rebeka kɔ wɛran nwe ɛnaban kɔ mɔ, wacar ka Abraham kɔ asol ɔn kɔ ŋaŋkɔ. ⁶⁰ Kɔ ŋantolanɛ Rebeka kɔ ŋaloku kɔ: «Mɛna wɛkire kosu, mɛyɔnɛ wɛka afum alarɛm! Mɛyɔnɛ fum nwe awut-sɔ ɔn ŋandetam aterɛnɛ am mɔ!»

⁶¹ Kɔ Rebeka ɛyɛfɛ kɔ acar ɔn ayecɛra k'ɛmpɛsɛ yɔkɔmɛ kɛrɔŋ, k'ɛŋcɛmɛ wɛrkun nwe darɔŋ. Kɔ wacar ka Abraham ɛlɛk Rebeka kɔ ŋaŋkɔ.

⁶² Tɛtɛŋnɛ Isiyaka pɛlukus kɛyɛfɛ ka kɛlɛmp ka Lahay-Roy, pɛndɛ nde atɔf ŋa Nɛkɛf. ⁶³ Dɔfɔy dɔlɔma kɔ Isiyaka ɔŋkɔ dɛŋkɔtɛs dɛkulum, endeyɛkti fɔr k'ɛnɛŋk yɔkɔmɛ yɛc-der. ⁶⁴ Rebeka endeyɛkti sɔ fɔr k'ɛnɛŋk Isiyaka, k'ontɔr yɔkɔmɛ kɛrɔŋ. ⁶⁵ K'eyif wacar ka Abraham: «Wɛrkun wɛrɛ ɔfɔ wɛkawɛ nnɔ dɛkulum nwe ender kɛfaynɛ su

mə?»⁶⁶ Kə wəcar oloku kə: «Wəbε kem əfə.» K'elɛk kəloto kən k'ɛŋbalərnε. Kə wəcar ka Abraham əlmər Isiyaka mes məkə ɛnacepərənε mə fəp.⁶⁷ Kə Isiyaka ɛŋkekərə Rebeka abal ɲa kərə Sara disrε. K'elɛk Rebeka k'əyənε wəran kən, k'əmbətər kə. Ti t' ɛnasəŋε Isiyaka pəwak kəpəl-pələs defi da kərə.

25

Defi da Abraham: Mewe ma yuruya yən nyε wəran kən Ketura ɛnakomε kə mə

¹ Kə Abraham ɛlɛk sə wəran wələma, pac-we kə Ketura. ² Kə Ketura ɔŋkomε kə awut arkun: Simran, Yəksan, Mediyən, Madiyan, Yisbak, kə Suwah. ³ Kə Yəksan ɔŋkom Saba kə Dedan. Awut arkun a Dedan ɲanayənε afum a təf maas: 'Asuri, aLetusi kə aLeyumi. ⁴ Awut a Madiyan ɲanayənε Hefah, Hefer, Henok, Abidah, kə Eldaha. Akanε ɲanayənε awut a Ketura.

⁵ Abraham ɛnasəŋ daka dən fəp Isiyaka. ⁶ Awut a alak' ɔn, k'ompocε ɲa, pəsərəyi doru, k'ɛŋkekərə ɲa pən pəbəlɛnε ɲa wan kən Isiyaka, atəf nɲε ɲeyi ntende kəca nke dec dəmpε mə. ⁷ Kəwon ka Abraham doru kənasətə meren 175. ⁸ Kə Abraham ontərə kifir, k'efi nte ɛŋcepərənε detem dobotu mə, pəbɛk, pənembərə mataka ma doru, k'ənəŋkəl atem ɔn anε ɲanafi mə. ⁹ Isiyaka kə Səmayila awut a Abraham, ɲawup kə nde dəkəwupənε da Makpela, nde dale da Hefəron wan ka Sohar wəHewy, pətəfərənε di kə Mamre. ¹⁰ Dale dənayi ndε Abraham ɛnaway nno aHewy ɲayi mə. Difə anawup Abraham kə wəran kən Sara. ¹¹ Nte defi da Abraham dəŋcepər mə, kə Kanu kəmpocε wan

kən Isiyaka nwe enandε nde kələmp ka Lahay-Roy kəsək mə.

¹² Awut a Səmayila ηə akanε, Səmayila wan k'Abraham, nwe wan wəran wəMisira Akar wəcar ka Sara enakomε Abraham mə. ¹³ Mewe ma awut a Səmayila mεmε, təkə ηanabekεnε mə: Nebayət (coco ca Səmayila), Kedar, Adbel, Mibsam, ¹⁴ Misma, Dumah, Masa, ¹⁵ Hadad, Tema, Yetur, Nafis, kə Kedma. Awut a Səmayila ηə akakə. ¹⁶ Mewe maηan mə maməkə tēndε taηan cəgbo cəgbo. Abε wəco kə mērəη ηanayi ηa kirin dεlay daηan. ¹⁷ Kəyi ka Səmayila doru kənawon meren 137. K'ontorε kifir, k'efi, k'ənəηkəl atem ən akə ηanafi mə. ¹⁸ Afum a Səmayila ηayi kəyεfε ka Hawila haη Sur nse səntefərne Misira mə, kəkə ka kəca ka Asiri. Yuruya ya Səmayila ηanandε ηatεfərne awεηc aηa fəp.

Tecerəne ta Yakuba

25:19-36:43

Esay kə Yakuba

¹⁹ Afum a Isiyaka η' aηε, wan ka Abraham. Abraham okom Isiyaka. ²⁰ Isiyaka enasətə meren 40 a k'endenεηcε Rebeka, wan wəran wəka Betuhel wəka Aram wəka Padaη-Aram, wəkire ka Labaη wəka Aram. ²¹ Kə Isiyaka ontola Kanu Kəpəη teta wəran kən, bawo enakom fε wan. Kə Kanu Kəpəη kəne kətola kən. Kə wəran kən Rebeka embekəs. ²² Kə awut ηayεfərne kə kor disre, kə Rebeka eyifne: «Ak' ender im tantε-ε?» K'əηkə pəkorne Kanu Kəpəη. ²³ Kə Kanu kələku kə: «Afum a təf mērəη ηay' əm dəkor, afum mērəη akakə ηandεgbeyεne kəwur əm dəkor. Afum a wəkin nwe ηandetasərne aka wəka mērəη. Wəbeki endeyi

wəfət wəkə dəntəf.» ²⁴ Dəŋkom dən k'anəŋk fə cəberi cəyi kə dəkor. ²⁵ Dəŋkom dən, kə wəcəkə-cəkə wəder əla cəfon ceyim dəris pəmə wəsem, k'awe kə Esay. ²⁶ Kə teŋcəpər, kə wəka mərəŋ ender pəsumpər atək ŋa wəcəkə-cəkə. K'awe wəkəkə Yakuba. Isiyaka pəsətə təm tatəkə oŋ meren 60 a k'andekomə kə awut akanə. ²⁷ Kə awut arkun aŋe ŋambək. Kə Esay ende pəyənə wəpən wətət, wəbətər kəyəkseyeksə dəkulum kətən ka sem yəpən, kə Yakuba nkən əyənə wəyi wəka dare, wətəsimse dis pəbətər kəndə d'abal. ²⁸ Isiyaka ənabətər Esay bawo ənabətər sem nyə Esay eŋc-pən mə. Rebeka nkən pəbətər Yakuba. ²⁹ Dəsək dələma kə Yakuba oŋcoŋər mənç, kə Esay ender pəyefe dəkulum dis dələl kə. ³⁰ Kə Esay oloku Yakuba: «Məpoc' em, ilətsen' am idi pəyim pam papəkə bawo dis dələl im.» Ti tə asəŋe Esay tewe ta «Edəm*». ³¹ Kə Yakuba oloku Esay: «Məwayər im məkə dəkəcəmə da debeki dam.» ³² Kə Esay oloku kə: «In' ewe ic-fi, ake dəkəcəmə da debeki dadəkə dendeyə em-ε?» ³³ Kə Yakuba oloku: «Mədərəm' em kərəsna.» Kə Esay endərəmə Yakuba k'ewayər kə dəkəcəmə da debeki dən. ³⁴ Kə Yakuba ompocə Esay kəcom, kə mənç maməkə. Kə Esay endi yeri yayəkə, k'omun, k'eyefe k'əŋkə. Tatəkə tə Esay ənəgbal dəkəcəmə da debeki dən.

26

Isiyaka kə Abimələk

¹ Kə dor dende deyi dətəf, ndə dənaciyənə kə dor dəcəkə-cəkə dəkə dənayı di təm ta Abraham mə. Kə Isiyaka əŋkə nda Abimələk, wəbe ka aPələset nde

* **25:30** «Edəm» ti tə tatəkə «pəyim»

Kerar. ² Kə Kanu Kəpəŋ kəwurər Isiyaka, kə kəloku kə: «Ta mətor Misira, məyi atəf nɛɛ indeboŋcər əm mə. ³ Məndə atəf nɛɛ. Isol' am, indepoc' am pətət, bawo məna kə yuruya yam * ɲ' indesəŋ antəf nɛɛ fəp. Inlas təm tatəkə dim ndə inasəŋ papa kam Abraham mə. ⁴ Indeyə yuruya yam yela pəmə cəs ca dareŋc. Indesəŋ yuruya yam təf yayə fəp. Afum a doru fəp ɲade kəctən kətola nnə yuruya yam yeyi mə. ⁵ Abraham ɛnacəŋkəl dim dem, pəcəmə dəpə dem darəŋ, pəsumpər moloku mem, pələləs məfan mem kə sariyə sem.»

⁶ Kə Isiyaka ɛndə Kerar. ⁷ Ntə afum a tofo tatəkə ɲəŋcyifət teta wəran kən mə, pəc-loku ɲa: «Wəkire kem əfə.» Pəc-nese kəloku fə wəran kən əfə, ta afum a tofo tatəkə ɲadif kə, bawo Rebeka ɛnatesə. ⁸ Ntə kiyi kən kəŋc-won di mə, kə tosurenə Abimələk wəbe ka aPələset pəwure kəro dəwunder pəc-məmən, k'ənəŋk Isiyaka pəc-cəcənə kə wəran kən Rebeka. ⁹ Kə Abimələk ewe Isiyaka k'eyif kə: «Wəran kam əyənə wəran nwe! Ake 'səŋə ntə məloku su a wəkire kam əfə mə?» Kə Isiyaka oloku kə: «İloku ti kənese disrə ta idefinə tetən.» ¹⁰ Kə Abimələk oloku kə: «Cəke məyə su tantə? Pəpic pəcəmə wələma su daco ɲafəntərə kə wəran kam, kə mən' əsəŋə su ti kəciya.» ¹¹ Kə Abimələk əsəŋ dim dadəkə afum ən fəp, ntə: «Məna nwe məŋgbuŋənə wərkun nwe kə wəran kən mə, andeŋər əm sariyə sa defi.»

¹² Kə Isiyaka əmbəf kəren kaŋkə dətəf k'entəl 100 ta təkə ɛnabəf mə, bawo Kanu Kəpəŋ kənapocə kə pətət. ¹³ Kə wərkun nwe əsətə daka, k'emberənə kəsətə daka haŋ k'ənəŋkanə kəyənə wəka daka

* 26:3 delay dam

wəpəŋ. ¹⁴ Isiyaka enayə yəcəl yelərəm: Cəna, cir, ŋkesiya, kə acar alarəm, təsəŋe aPələset ŋayəne kə kəraca.

Isiyaka kəcaŋ kən danapa kə Abimələk

¹⁵ Cələmp nce acar a kas Abraham ŋanakay kiyi kən doru mə, kə aPələset ŋaməntən ci, kə ŋalas ci kəbof. ¹⁶ Kə Abimələk oloku Isiyaka: «Məyefe ndorosu məkə bawo məmbək su fənəntər.» ¹⁷ Kə Isiyaka eyefe di, k'əŋkə pəyi nde mərə dacə nde Kerar, nde enandə cəkə-cəkə mə. ¹⁸ Kə Isiyaka ŋgbəkəre sə kəkay cələmp nce anakay təm ta kas Abraham, a kə aPələset ŋaməntən ci kəcəpər ka defi da Abraham mə. K'ewe sə ci mewe məkə kas enawe ci mə. ¹⁹ Kə acar a Isiyaka ŋaŋkay sə kələmp kələma, dəndo mərə dacə, kə ŋambəp ki disre dōmun dətət. ²⁰ Akek a yəcəl ya dare da Kerar ŋaŋcaŋ akek a yəcəl ya Isiyaka kəcəp, ŋac-simse kələmp, kə ŋaloku: «Kələmp kaŋke kosu kə.» Kə Isiyaka ewe kələmp kaŋkə Esek, bawo afum ŋanagbəkələne ta ki kə nkən. ²¹ Kə acar a Isiyaka ŋaluksərne sə kəkay kələmp kələma nke anagbəkələne sə taka ki mə, k'ewe ki Sitna. ²² K'eliŋ saŋka sən dəndo, k'əŋkə pəkay sə kələmp kələma nke anatəgbəkələne ta ki mə, k'ewe ki Rehəbət, bawo, oŋclokū: Kanu Kəpəŋ kəyac su, kəsikəli su, kədəsətə fənəntər atəf ŋaŋe. ²³ Kə Isiyaka emperne Berseba. ²⁴ Kə Kanu Kəpəŋ kəwurər kə pibi papəkə, kə kələku kə: «In' əyənə Kanu ka papa kam Abraham. Ta mənese, bawo isol' am, indepoc' am pətət, indeyə sə yuruya yam ŋala, teta wəcar kem Abraham.» ²⁵ Kə Isiyaka eŋcəmbər di dəkələŋne k'okorne tewe ta Kanu Kəpəŋ. K'eŋcəmbər sə di abal, kə acar ən ŋaŋkay sə di kələmp.

26 Kɔ Abimɛlɛk eyɛfɛ Kerar kəkɔ-nɛŋk nkɔn Isiyaka ŋasol kɔ Ahusat wanapa kɔn, kɔ Pikɔl wɔbɛ wɔka asɔdar ɔn. 27 Kɔ Isiyaka eyif ŋa: «Ta ake tɔ nɛnderɛnɛ nnɔ nderem-ɛ, bawo nɛntɛr im, kɔ nɛmbɛlɛs im nde ndorɔnu?» 28 Kɔ ŋaloku kɔ: «Sɛnɛŋk bel-bel fɔ Kanu Kɛpɔŋ kɛsol am. Ti tɔ sɔlokɛ: Fɔ padɛrɛmɛnɛ, ti tɔ tatɔkɔ mɛna kɔ sɛna, patɔŋnɛ pacanɛs danapa. 29 Ntɛ tendesɔŋɛ ta mɛyɔ su ali pɛlɛc pin, pɛmɔ tɔkɔ sɛnatɔyɔ ɛm pɛlɛc, kɔ sɛyɔ ɛm pɛtɔt haŋ kɔ sɛsak ɛm kɔ mɛŋkɔ pɛforu disrɛ mɔ. Ndɛkɔl ɔŋ Kanu Kɛpɔŋ kɛmpɔc' am.» 30 Kɔ Isiyaka ombocɛ ŋa kɛsata, kɔ ŋandi yeri kɔ ŋamun. 31 Kɔ ŋayɛfɛ bɛt-bɛt suy kɔ ŋanderɛmɛnɛ. Kɔ Isiyaka ɛsak ŋa kɔ ŋalukus kɔ ŋasak Isak pɛforu disrɛ.

32 Dɔsɔk din dadɔkɔ dɔ acar a Isiyaka ŋander ŋaloku kɔ tɛta kɛlɛmp kɛŋkɔ ŋanakay mɔ, kɔ ŋaloku kɔ: «Sɛsɔtɔ domun.» 33 Kɔ Isiyaka ewe kɛlɛmp kɛŋkɔ Sibeya. Ti tɔsɔŋɛ ntɛ aŋwɛnɛ dare dadɔkɔ Bɛrsebɛ haŋ mɔkɔ mɔ.

Esay kɛnɛncɛ kɔn

34 Esay kɛsɔtɔ kɔn mɛrɛn 40, k'ɛlɛk aran aHewy, pac-wɛ ŋa Sudit wan ka Beri kɔ Basmat wan ka Elɔn. 35 Kɔ aran aHitara akanɛ mɛrɛŋ ŋawonɛs Isiyaka kɔ Rebekɛ dis.

27

Yakuba kɛsɔtɔ kɔn kɔtolanɛ nkɛ pɛnamar Esay kɛsɔtɔ mɔ

1 Isiyaka ɔŋc-yɔnɛ wɛtem, fɔr yɔc-lɔl kɔ haŋ kɔ tɛlɛpsɛr kɔ kɛtɔnɛŋk. K'ewe wan kɔn wɛcɔkɔ-cɔkɔ Esay, k'oloku kɔ: «Wan kem!» Kɔ Esay owosɛ: «In' ɛwɛ!» 2 Kɔ Isiyaka ɔŋgbɔkɛrɛ: «Iyɔnɛ wɛtem,

inçərə fe dəsək dem defi. ³ Mələk oñ yepene yam, abom ñam kə ambəñcəran, məkə dəkulum məkə məpen' em weseM. ⁴ Məlompəs' em peri pəmə təkə imbətər ti mə. Məker' em pi, idi, nte təñsəñe ina yati itolan' am pətət a ic-fi mə.» ⁵ Rebeka pəc-cəñkəl təkə Isiyaka oñc-loku wan kən Esay mə. Kə Esay əñkə dəkulum kəkə-pən weseM, pəkerε.

⁶ Kə Rebeka oloku wan kən Yakuba: «Nte t' ine. Papa kam pəcloku wəñc əm Esay: ⁷ «Məker' em weseM. Məlompəs' em peri mpε indedi, itolan' am pətət nde Kanu Kəpəñ kəyi mə, a ic-fi.» ⁸ Ndekəl oñ wan kem məcəñkəl dim dem, məyə təkə indelok əm mə. ⁹ Məkə məlek' em nde yəcəl daco, mir mətət mərəñ. Plompse papa kam peri pətət pəmə təkə əmbətər pi mə. ¹⁰ Məndekenε papa kam peri papəkə, nte təñsəñe pətolan' am pətət a pəc-fi mə.» ¹¹ Kə Yakuba oloku kere Rebeka: «Ey, mba wəñc im Esay əla cəfon dərıs, k'ina iyə fe ci. ¹² Tələma papa wəkem pəkə-wakəs im dis, endecər' em kətəlomp təsəñ' em kəsətə pələc ta isətə pətət-ε.» ¹³ Kə kere oloku kə: «Təyənε fə pələc papəkə peder im! Məcəñkəl gbəcərəm dim dem. Məkə məker' em mir.» ¹⁴ Kə Yakuba əñkə pələk mir, k'əñkerε iya kən. Kə iya kən olompəs peri, pəmə təkə papa kən enabətər pi mə. ¹⁵ Kə Rebeka əlek yamos ya Esay wan kən wəcəkə-cəkə, yamos yətət yəkə enatam kəsətə dekər mə, k'əsəñ yi wan kən wələpəs Yakuba k'emberne. ¹⁶ K'əñkump Yakuba akata ña mir məkə ñanadif mə dəwaca kə dəkilim, kəbəp ka mofə məkə menatəyə cəfon mə. ¹⁷ Kə Rebeka əsəñ wan kən Yakuba peri pəkə enalompəs mə, kə kəcom. ¹⁸ Kə Yakuba əñkə nde papa kən eyi mə, k'oloku: «Papa

wakem!» Kɔ Isiyaka owose: «In' ewe. Mən' an' ɔfɔ-ε, Wan kem?» ¹⁹ Kɔ Yakuba oloku kas: «In' ɔfɔ Esay wan kam wɛcɔkɔ-cɔkɔ. Iyɔ tɔkɔ mɛlokun' em mɔ. Məyefe iletseŋ' am, mɛnde məsəm weseŋ wem, nte tɔŋsɔŋe mɛna yati mətolan' em pətət mɔ.» ²⁰ Kɔ Isiyaka oloku wan kɔn: «Mba məyenɔ kəsɔtɔ weseŋ wan kem!» Kɔ Yakuba oloku: «Kanu Kəpəŋ kam kəkɛr' em wi.» ²¹ Kɔ Isiyaka oloku Yakuba: «Məcɔŋne oŋ wan kem, iwakəs əm, icərə kɔ pəyɔne fɔ wan kem Esay ɔfɔ-ε.» ²² Kɔ Yakuba ɔlɔtərne kas Isiyaka, k'ewakəs kɔ k'oloku: «Dim dandɛ da Yakuba dɔ, mba waca wawɛ wa Esay wɔ.» ²³ Isiyaka enanɛpəl fe kɔ. Bawo waca wɔn wɛnala cəfon pəmɔ waca wa wɛŋc Esay, k'ontolanɛ kɔ pətət. ²⁴ K'oloku: «Mən' ɔfɔ mɛna wan kem Esay?» Kɔ Yakuba owosɛnɛ kɔ fɔ: «Ey.» ²⁵ Kɔ Isiyaka oloku: «Məbɛr' em isəm weseŋ wa wan kem, nte tɔŋsɔŋe, ina yati itolan' am pətət mɔ.» Kɔ Yakuba embɛrɛ Isiyaka yeri k'endi, k'ɛŋkɛrɛ kɔ sɔ member k'omun. ²⁶ Kɔ kas Isiyaka oloku sɔ: «Məcɔŋne məcup im wan kem.» ²⁷ Kɔ Yakuba ɔŋcɔŋne, k'oŋcup kɔ. Kɔ Isiyaka ene ambɔŋc ŋa yamos ya Esay. K'ontolanɛ kɔ nte: «Ey, ambɔŋc ŋa wan kem ŋeyi pəmɔ ambɔŋc ŋa dale ndɛ Kanu Kəpəŋ kəmpocɛ pətət mɔ. ²⁸ Kanu kəsəŋ əm pəcaŋki pa dareŋc kɔ daka da dəntɔf: Malɔ kɔ member pəlarəm!

²⁹ Kanu Kəpəŋ kəsəŋe, afum ŋay' əm dəntɔf,
 Kanu kəsəŋe afum ŋatontnɛn' am!
 Kanu kəsəŋe məyi awɛŋc əm aŋa kəroŋ,
 Kanu kəsəŋe awut a iya kam ŋatontnɛn' am dəntɔf!
 Kanu kəsəŋ pələc, wəkɔ ɛŋfaŋ' am pələc mɔ,
 Kanu kəsəŋ pətət wəkɔ ɛŋfaŋ' am pətət mɔ.»

30 Isiyaka enadelip kətolanε Yakuba, Yakuba endeyεfe kas dəntəf, kə wεηc Esay εmbere pəyεfe dəkəpən. 31 Kə Esay olompəs sə peri k'εηkene kas Isiyaka. K'oloku kas: «Papa məyεfe məsəm wεsəm wa wan kam, nte təηsəηε mətolan' em pətət məna yati mə.» 32 Kə kas Isiyaka oloku kə: «Mən' an' əfə-ε?» Kə Esay oloku kə: «In' əfə wan kam wəcəkə-cəkə Esay.» 33 Kə pəyi Isiyaka yama-yama, yama-yama yəpəη k'oloku: «An' əkə pəpən wεsəm k'εηker' em-ε? Isəm yi a kə mändeder, intolanε kə pətət. Kətola pətət kəlip kəsumpər kə.» 34 Nte Esay ene moloku ma kas mə, k'εmber kəbebe, k'οηkule-kule pəpəη, k'oloku kas: «Ina sə mətolan' em pətət Papa.» 35 Kə Isiyaka oloku kə: «Wεηc əm enderεne cəkətə k'εlek kətolanε pətət kam.» 36 Kə Esay oloku: «Cepə nte asəη kə tewe ta Yakuba mə, ti t' εηnepəs' em haη kəmerəη? Enabaηər im təkə dəcəme da debeki dem. Kə pəndesəyi tantε k'εηlekər im sə kətolanε pətət kem.» Kə Esay endenər: «Papa, məmεηkərne fe sə kətolanε pətət kələma, məsəη im ki?» 37 Kə Isiyaka oloku Esay: «Isəη kə kiyi kam kəron, k'isəη kə awεηc aηa fəp kiyi kə dəntəf, k'isəη kə bələ* kə member. Cəke cə indeyənε məna-ε, wan kem?» 38 Kə Esay eyif kas: «Kətola pətət kin kaηkə gboη kə məyə ba, Papa? Ina sə mətolan' em pətət, Papa!» Kə Esay eyεfe kəbok. 39 Kə kas Isiyaka oloku kə: «Mənəηk!

Dəkəndε dam dəfədeyə daka da dəntəf

Kə pəcaηki mpe pεηyεfe darenç mə.

40 Dakma dam dendedəsəm doru,
Məndeyi wεηc əm dəntəf.

* 27:37 f. «blé»

Məndeyi tam taciŋa

Fənəntər fam fəndesəŋe, məc-cer kə məfan mən.»

Kəkə ka Yakuba

⁴¹ Kə Esay emənke Yakuba metele, teta kətolanə pətət nke kas enatolanə Yakuba mə. Esay pəcəpəsne debəkəc, «Mataka ma defi da papa wəkem məmbələ fe sə. Indedif wənç im Yakuba.» ⁴² K'anke payemsene Esay nə iya kən Rebeka eyi mə. Kə Rebeka ewe wan kən Yakuba, k'oloku kə: «Məne nte wənç əm Esay efan kəluks' am ayek mə, a pədif əm. ⁴³ Awa wan kem, məcəkəl im! Məyefe, məkə məgbərne ndena wənç im wərkun Laban nde Haran. ⁴⁴ Məkə məyi di mataka, han metele ma wənç əm melip. ⁴⁵ Kə metele ma wənç əm mendelipe, pəpələrne pəcu y pəkə məyə kə mə, indew' am məder. Ta ake tə indebutə nu mərəŋ monu dəsək din-e?»

Kəyəkse ka Yakuba Pəkə Mesopotami

⁴⁶ Kə Rebeka oloku Isiyaka: «Doru dəŋgbəf im teta awut aran aHewy. Kə Yakuba enənçə wəHewy, wan wəran wəka dətəf pəmə akanə, ake indesəyə oŋ doru-e?»

28

¹ Kə Isiyaka ewe Yakuba, k'ontolanə kə pətət, k'osom kə nte: «Ta mənənçə wəran wəka Kanahan. ² Məyefe. Məkə Padan-Aram, ndena papa ka iya kam. Mələk di wəran awut aran a ɲcək' am Laban dacə. ³ Kanu Kəpəŋ nke kəntam mes fəp doru mə kəpoc' am pətət, kəsəŋ əm dokombəra, kəsəŋ' am məla nte tənşəŋe məyəne afum alarəm mə! ⁴ Pəsəŋ əm kətolanə pətət ka Abraham, məna kə yuruya

yam nte tɔŋsɔŋe atɔf ŋaŋe mɔyi decikɔra mɔ, ŋey' ɔm dɔwaca pɔmɔ tɔkɔ Kanu Kɔpɔŋ kɔnasɔŋ ŋi Abraham mɔ.» ⁵ Kɔ Isiyaka ɛsak Yakuba k'ɔŋkɔ Pɔdaŋ-Aram, ndena Labaŋ wan ka Betuhɛl, wɔAram, wɛŋc wɔrkun wɔka Rebeka, iya wɔka Yakuba kɔ Esay. ⁶ Kɔ Esay ɛnɔŋk fɔ Isiyaka ontolanɛ Yakuba pɔtɔt, k'oloku kɔ kɔkɔ sɔ Pɔdaŋ-Aram pɔkɔtɛn wɔran, mba nte Isiyaka ɔŋc-tolanɛ kɔ mɔ, ɛnasom kɔ nte: «Ta mɔnɛŋcɛ wɔran wɔka Kanahan de.» ⁷ Yakuba ɛnane moloku ma kas kɔ kɛrɛ, k'ɔŋkɔ Pɔdaŋ-Aram. ⁸ Kɔ Esay ɛnɔŋk fɔ mes ma awut aran aka Kanahan mɛnabɔt fɛ papa kɔn Isiyaka. ⁹ Kɔ Esay ɔŋkɔ ndena Sɔmayila, k'ɛlɛk di wɔran pac-we kɔ Mahalat, wan wɔran wɔka Sɔmayila wan k'Abraham, wɔkirɛ ka Nebayɔt, kɔbɛrɛnɛ ka aran aHewy akɔ ɛnayɔ mɔ.

Kɔwɛrɔp ka Yakuba

¹⁰ Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ Bɛrseba k'ɔŋkɔ Haran. ¹¹ K'ɛmbɔp tofo tɔlɔma k'ɛndirɛ di, bawo dec dɛnalɔpɛ kɔ. K'ɛlɛk tasar tin ta kɔfo kaŋkɔ, k'ɛfakɛnɛ pi, k'ɛfɔntɔrɛ kɔfo kaŋkɔ. ¹² K'ɛwɛrɔp. K'ɛnɔŋk same sɔcɔmɛ dɔntɔf domp da si doc-gbuŋɛnɛ kɔm mɛlɛke a Kanu mɛc-fɔrɔŋk si, mɛc-pɛ, moc-tor. ¹³ Kɔ Kanu Kɔpɔŋ kɔcɔmɛ same sasɔkɔ darenɔc. Kɔ kɔluku: «In' ɔyɔnɛ Kanu Kɔpɔŋ, Kanu k'Abraham papa kam, kɔ Kanu ka Isiyaka. Antɔf ŋaŋɔkɔ mɔfɔntɔrɛ mɔ, indesɔŋ ɔm ŋi mɔna kɔ yuruya yam. ¹⁴ Yuruya yam ŋendela pɔmɔ kɔbof ka dɔntɔf. Mɔndewɔkɔlɔs dɔkɔndɛ dam kɔca kɔtɔt kɔ kɔmeriya, nde dec dɛmpɛ mɔ kɔ nde dɛŋkalɛ mɔ. Afum a doru fɔp ŋande ŋactɛnɔr ɔm kɔtolanɛ pɔtɔt kɔ yuruya yam. ¹⁵ Ina yati in' osol' am, inde ic-bum ɔm kɔca nkɛ o nkɛ mɔŋkɔ mɔ, indeker' am atɔf ŋaŋe, bawo ifɔsak

əm ta intalas tantε injlok' əm mə.» ¹⁶ Kə Yakuba entimε dəmere, k'oloku: «Tələma Kanu Kəpəŋ kəyi nnə tofo tantε, kə intənacərə ti!» ¹⁷ K'enesε k'oloku: «Mba tofo təyə wεy-wεy! Pəŋciyanε fε dε kə kələ ka Kanu, kusunka ka dareŋc kə!» ¹⁸ Kə Yakuba eyefe bət-bət suy, k'elek tasar təkə enafakene domp mə, k'eŋcəmbər pi, k'olonər pi moro. ¹⁹ Kə Yakuba ewe tofo tatəkə Betel, mba dare dadəkə denanunkenε dəyə tewe ta Lus. ²⁰ Kə Yakuba ontola pəc-loku: «Kə pəyənε fə Kanu kəsol' em kəc-bum im dəpə ndε injkət mə, kə pəyənε fə kəŋsəŋ im kəcom kem kəsəm, kəsəŋ im sə yamos ibərne-ε, ²¹ K'ilukus pəforu disre ndε kələ ka papa wəkem-ε, awa Kanu Kəpəŋ kəndeyənε Kanu kem. ²² Tasar tantε injcəmbər mə, pendeyənε kələ ka Kanu. Indesəŋ əm farilε fa mpε o mpε məndekə-səŋ im mə.»

29

Yakuba kəbərəne kə Rasel

¹ Kə Yakuba eyefe kəkət kəkə ka atəf ŋa awut a nde dec dempe mə. ² Kə Yakuba enəŋk kələmp dəndo dəkulum, kə yəcəl yefet-yefet yoləŋkanε mofə maas yecəme kələmp kanəkə kəsək, bawo kələmp kanəkə kə yəcəl yəŋc-mun. Tasar mpε penayi kələmp dəkusu mə penabek. ³ Difə yəcəl fəp yəŋcərəne. Pabiŋkəli tasar papəkə anaboc kələmp dəkusu mə, cir kə ŋkesiya yomun. Kə yelip-ε palukse tasar papəkə sə kələmp dəkusu. ⁴ Kə Yakuba eyif akek yəcəl: «Awəŋc im aŋa, aka deke ŋə nəyənε-ε?» Kə akakə ŋaloku kə: «Aka Harəŋ ŋə səyənε.» ⁵ Kə Yakuba eyif ŋa: «Nəŋcərə Labəŋ, wan ka Nahor?» Kə ŋawose: «Ey, səŋcərə kə.» ⁶ K'eyif ŋa: «Cəke cə pəyi kə-ε?» Kə

akakə ɲaloku kə: «Daka o daka! Wan kən wəran Rasel ender wəkə kə yəcəl yefet-yefet.» ⁷ Kə Yakuba oloku ɲa: «Dec dəsərəbək kəresna. Tem tolonka yəcəl tentabəp fə. Nəsəɲ yəcəl domun, kə nəlip-ε nəkekəre yi kəresna yəkə səmət.» ⁸ Kə ɲaloku kə: «Səfətam ti, kə yəcəl fəp yəntəlonkanε-ε, bawo ti tə səmbiɲkəli tasar nte aɲsunçε kələmp mə, a yəcəl yefet-yefet yomun.» ⁹ Yakuba eyi kələk-lokər akek, kə Rasel embere kə yəcəl yefet-yefet ya kas, bawo Rasel wəkək enayi. ¹⁰ Nte Yakuba enəɲk Rasel, wan wəran wəka Labaɲ, kə yəcəl yefet-yefet ya Labaɲ mə, k'əɲçəɲε, k'embiɲkəli tasar tatəkə aɲç-sunçε kələmp mə, kə yəcəl yefet-yefet ya Labaɲ yomun. ¹¹ Kə Yakuba oɲcup Rasel, k'eyefe kəfək. ¹² Kə Yakuba oloku Rasel: «Fum ka papa kam iyəne, wan ka Rebeka iyəne.» Kə Rasel eyeksε kəkə-loku ti kas Labaɲ. ¹³ Nte Labaɲ ene kəder ka Yakuba wan ka wəkire kən mə, k'eyeksε k'ende pəsapne Yakuba, k'emakərene kə. Kə Labaɲ enkekəre kə nde kələ kən, kə Yakuba əlmər kə mes məkə menasətə kə mə fəp. ¹⁴ Kə Labaɲ oloku kə: «Kance kəsoku pəs kə: Mecir min mə səmpaɲne!» Kə Yakuba eyi ndena Labaɲ ɲof ɲin.

Kənənçε ka Yakuba kəmerəɲ

¹⁵ Kə Labaɲ ende pələku Yakuba: «Bawo fum kem məyənε, məfədebəc' em kifəli? Məboɲçər im daka ndε məfan da kəway kam mə.» ¹⁶ Labaɲ enayə ayecərə merəɲ: Tewe ta Bəmbə bən tenayənε Leya, kə Cayi cən Rasel. ¹⁷ Leya enatesε fər dəkəro, mba Rasel enanəɲkanε kətesε. ¹⁸ Rasel enabət Yakuba mes. Kə Yakuba oloku Labaɲ: «Indebəcəm meren camət-merəɲ, teta wan kam wəran Cayi:

Rasel.» ¹⁹ Kɔ Laban oloku kɔ: «Kəsən əm kɔ kənçepər im təkɔ in̄kɔ-sən kɔ wərkun wəcuru mə. Məyi nnɔ nderem!» ²⁰ Kɔ Yakuba embəce Laban meren camət-merən teta Rasel. Kɔ meren camət-merən maməkɔ meyi, Yakuba dəfər pəmɔ mataka, bawo Rasel enabət kɔ mes. ²¹ Kɔ Yakuba ende pəloku Laban: «Məsən im wəran wəkem bawo tɛm tɛm ta yebəc telip, ifan̄ kənɛɲce kɔ.» ²² Kɔ Laban ewe aka tofo tatəkɔ fəp, kɔ ɲambəpene k'omboc kəsata. ²³ Pəndeyi dəfɔy, k'elɛk wan kən wəran Leya k'ɛɲkene Yakuba, kɔ Yakuba ɛɛɲce kɔ. ²⁴ Kɔ Laban əsən wan kən wəran Leya wəcar wəran nwe aɲcwe Silpa mə. ²⁵ Dec dendesək, kɔ Yakuba ɛnəɲk fɔ Leya asən kɔ. K'oloku Laban: «Cəke cɔ məyɔ em nte? Bafɔ teta Rasel t' imbəc' am? Ta ake tɔ məntiɲkər' em-ɛ?» ²⁶ Kɔ Laban oloku: «Afəsən səna ndorosu Cayi, ta antasən Bəmbɔ-ɛ. ²⁷ Mələpəs tataka toluksər kɔ Bəmbɔ, a sadesən əm sɔ Cayi kɔ məndewose sɔ kəbəc' em tetən meren camət-merən-ɛ.» ²⁸ Kɔ Yakuba əyɔ tatəkɔ, k'eləpəs tataka toluksər kɔ Leya, kɔ Laban əsən kɔ sɔ wan kən wəran Rasel. ²⁹ Kɔ Laban ɛlɛk wəcar kən Bilha k'əsən kɔ Rasel. ³⁰ Ka Yakuba ɛɛɲce sɔ Rasel nwe enabət kɔ mes, pətəs Leya mə. K'embəce sɔ Laban meren camət-merən.

Awut a Yakuba

³¹ Kɔ Kanu Kəpən̄ kənəɲk fɔ ambətər fɛ Leya pəmɔ Rasel, kɔ kəsən̄ Leya dokombəra. Kɔ kəsumpər Rasel dokombəra. ³² Kɔ Leya embəkəs. K'ɔɲkom wan wərkun, k'ewe wan kakɔ Ruben. Ti tɔ tatəkɔ nnɔ eyi mə, «Kanu Kəpən̄ kənəɲk kələpəs kem. Ndekəl ɔɲ, wos im endebətər im.» ³³ K'ɔɲgbəkəre sɔ kəmbəkəs, k'ɔɲkom sɔ wan wərkun. Kɔ Leya

oloku fə: «Kanu Kəpəŋ kəne a ambətər f' em, kə kəsəŋ im sə wəkawε.» Kə Leya əsəŋ wəkakə tewe ta Siməŋ. ³⁴ Kə Leya oluksərne k'embəkəs, k'əŋkom wan wərkun sə. K'oloku: «Tante taŋ, wos im endəgbəkər' em, bawo inkomε kə awut arkun maas. It' anasəŋε wan wəkakə tewe ta Levi.» ³⁵ K'embəkəs sə k'əŋkom wan wərkun sə. K'oloku: «Tante taŋ indekorkoru Kanu Kəpəŋ.» It' enawenε wan wəkakə tewe ta Yuda. Kə Leya εsak əŋ, kəkom.

30

¹ Nte Rasel ənəŋk fə eyi fε kəkomε Yakuba mə, k'əyənε wənç wəran Leya kəraca. Kə Rasel oloku Yakuba: «Məsəŋ im awut kə pəyi fε ti-ε, infi!» ² Kə pəntelε Yakuba nnə Rasel eyi mə, k'oloku: «Inçəme dəkəcəme da Kanu, nke kəntəsəŋ əm dokombəra mə?» ³ Kə Rasel oloku: «Wəcar kem wəran Bilha εwε, məfəntərə kə nkən nte tənşəŋε pəsətə wan mə. Nnə suwu sem s' endekom wan wəkakə, pəsəŋ' em kəyə wan.» ⁴ Kə Rasel əsəŋ Yakuba wəcar kən wəran Bilha. Kə Yakuba əŋkə kə, ⁵ Kə Bilha embəkəs, k'əŋkomε Yakuba wan wərkun. ⁶ Kə Rasel oloku: «Kanu Kəpəŋ kəmboc' em kiti, kə kənesə dim dem, kəmpoc' em wan wərkun.» It' enasəŋε wan wəkakə tewe ta Dan. ⁷ Kə Bilha wəcar ka Rasel, əŋgbəkərə sə kəbəkəs, k'əŋkomε Yakuba wan wərkun ta mərəŋ. ⁸ Kə Rasel oloku: «Kanu kəmar im kəsīməs kə wənç im wəran Leya, k'intam kə.» Kə Rasel əsəŋ wan wəkakə tewe ta Naftali. ⁹ Nte Leya ənəŋk fə εsak kəkom mə, k'elek wəcar kən Silpa k'əsəŋ kə Yakuba pənənçε. ¹⁰ Kə Silpa wəcar ka Leya əŋkomε Yakuba wan wərkun. ¹¹ Kə Leya oloku fə: «Pəbotu pender!» Kə Leya əsəŋ

wan wəkakə tewe ta Kadu. ¹² Silpa wəcar ka Leya əngbəkəre sə kəkome Yakuba wan wərkun ta mərəŋ. ¹³ Kə Leya oloku: «Mba pəmbət im! Ey, aran ŋande ŋac-kul' em oŋ fə pəmbət əm.» K'əsəŋ wan kakə tewe ta Aser.

¹⁴ Dəsək dələma katela kənayi, kə Ruben əŋkə dale. K'əŋkə pəsətə di yeri yokom yələma*, k'əŋkəre yi iya kən Leya. Kə Rasel oloku Leya: «İletsən' am, məpoc' em yokom yələma nyə wan kam əŋker' am mə.» ¹⁵ Kə Leya oloku Rasel: «Pəntəŋne f' am nte məmbəŋər im wos im mə, mənə məsətə sə yeri ya wan kem?» Kə Rasel oloku Leya: «Awal Ndaram ende məkə fəntərə, kəway ka yeri ya wan kam.» ¹⁶ Dəfəy dendebəp, nte Yakuba eyefe dale mə, kə Leya əŋkə pəfayne kə, k'oloku Yakuba: «Nnə nderem mände məkə fəntərə, bawo kəsətə kam pibi pəməkə, mənə nte isəkpərə pi yeri yələma ya dale nyə wan kem əŋkərəna mə.» Kə Yakuba ŋafəntərə pibi papəkə kə Leya. ¹⁷ Kə Kanu kəmbəŋ Leya, k'əmbəkəs. K'əŋkome Yakuba wan wərkun wəka kəcamət. ¹⁸ Kə Leya oloku: «Kanu kəsəŋ im kəway kem. Ina nwe ilək wəcar kem wəran k'isəŋ kə wos im mə.» Kə Leya ewe wan wəkakə Isakar. ¹⁹ Kə Leya endesə pəbəkəs, k'əŋkome Yakuba sə wan wərkun wəka camət-tin. ²⁰ Kə Leya oloku: «Kanu Kəpəŋ kəmpoc' em! Tante taŋ, wos im endeyi tofo tin k'ina, bawo iŋkome kə awut arkun camət-tin.» Kə Leya ewe wan wəkakə Sabulon. ²¹ Kə Leya əmbəkəs, k'əŋkom wan wəran nwe enasəŋ tewe ta Dina mə. ²² Kə Kanu kənde kəcəm-cəmne Rasel, kə kəmbəŋ kə kəsəŋ kə dokombəra. ²³ Kə Rasel ende

* **30:14** yokom nyə yəyənə acəl ŋa dokombəra mə

pəbəkəs, k'oŋkom wan wərkun. K'oloku: «Kanu Kəpəŋ kilin im malap.» ²⁴ Kə Rasel ewe wan kən wəkəkə Isifu, k'oloku: «Kanu Kəpəŋ kəberən' em sə wan wərkun wələma!»

Yakuba kəsətə kən daka

²⁵ Nte Rasel oŋkom Isifu mə, kə Yakuba oloku Labaŋ: «Məsak im ilukus nnə nderem, ikə nde atəf ŋem. ²⁶ Məsəŋ im aran em k'awut em aŋe imbəc' am taŋan mə, ŋaŋə səndekə, bawo məna yati mənçərə yebəc nyə imbəc' am mə.» ²⁷ Kə Labaŋ oloku Yakuba: «Ifaŋ fə məboŋçər im kəway nke indesəŋ əm mə. Canu cem cəmentər im a Kanu Kəpəŋ kəmpoc' em tetam. ²⁸ Məboŋçər im kəway kam inşəŋ əm ki.» ²⁹ Kə Yakuba oloku Labaŋ: «Məna yati, mənçərə kə təkə imbəc' am mə, kə təkə isəŋe kə yəcəl yam yeyi mə. ³⁰ Bawo yəcəl yepic yəkə inabəp' am mə, yela oŋ ndekəl. Kə Kanu Kəpəŋ kəmpoc' am kələk dəsək nde imberə kələ kam mə, haŋ məkə. Ndekəl oŋ ake təm tə indebəcə afum em-ε?» ³¹ Kə Labaŋ eyif kə: «Ak'indesəŋ əm-ε?» Kə Yakuba oloku: «Məfədesəŋ im daka o daka. Kə məwose kəyə təkə indelok əm mə, indesəkək yəcəl yam yefət-yefət, ibum' am sə yi. ³² Məkə indecepər yəcəl yam yefət-yefət fəp dacə, mədekə-cəmbər ŋkesiya yetemsər kə yecəmcəmər fəp kəsək yəyənə yəpəŋ, yəyənə yefət, ŋkesiya nyə yəyə lom yecapsər mə, kə cir nce cəŋcəmcəmər, nce cəntemsər mə. Yayəkə yendeyənə kəway kem. ³³ Dolompu dem deŋmentər əm ti alna, kə məndekə-məmən kəway kem-ε. Mpe o mpe pə mənəŋk di alna cir dacə ta pəntemsər, ta pəŋcəmcəmər kə ŋkesiya dacə ta pəŋcapsər alom mə, məcərə fə inkiyə əm pi.»

34 Kə Labaŋ oloku Yakuba: «Awa! Iwoŋe toloku tam.» 35 Awa, dəsək dadəkə də, Labaŋ eŋcəmbər mbiyofo ya cəgbər, yeceṁceṁər, cir cəteṁsər kə cəceṁceṁər cir nce cənayə pəfer mə fəp, ŋkesiya yəkə yenayə alom ŋecapsər mə. Kə Labaŋ elek yi fəp, k'embər awut ən dəwaca. 36 K'awut ən ŋambələne yəcəl yayəkə, kəkət ka mata maas kə Yakuba dacə nwe eŋc-kək sə yəcəl ya Labaŋ mə. 37 Kə Yakuba elek wara wecaŋk wa tək maas yeciyanə, k'enaci wi pol nte təŋsəŋe pəfer pa kətək powur mə. 38 Kə Yakuba əndəfət wara wawəkə enanaci mə nde yəcəl yoŋcmun mə, nte təŋsəŋe yecnəŋk wara wawəkə mə, təsəŋe yorkun yece-cec yeran kə yender dəkəmun-ε. 39 Kə yəcəl yeŋceceṁe wara wawəkə kəsək, ti tenasəŋe yəcəl yockoməs mowut ma cəgbər, meṁteṁsər kə meceṁceṁər. 40 Nte Yakuba eŋgbey meŋkesiya mə, keŋcəmbər yi fər ya yəcəl ya Labaŋ kirin nyə yenayə cəgbər kə alom ŋecapsər mə, k'əsətə yəcəl nyə enacəmbər taciŋa ta owoŋe yənəŋkələne kə ya Labaŋ mə. 41 Kəceṁ nke o nke yəcəl yetifi yorkun yecfaŋ kəceṁ yeran mə, Yakuba eŋclek wara wən wenaci pəcəmbər wi yəcəl fər kirin dəndo yoŋcmun mə, nte təŋsəŋe yetam kəceṁeṁe, yecnəŋk wara wawəkə mə. 42 Kə Yakuba enəŋk fə, pəcəl pelenki pəfaŋ kəceṁ-ε, əfədəf fe pi kəra kən kənaci. Kə tende teləpəsər oŋ Yakuba kəyə yəcəl yetəfi kə Labaŋ əyə yelenki.

Yakuba kəyəkse pəkə ndena Labaŋ

43 Kə Yakuba ende pəyənə wəka daka wəpəŋ. K'əyə yəcəl yefət-yefət yelərəm, acar arkun, acar aran, yəkəme kə sofale-e.

31

¹ Kə Yakuba ene məcəm-cəmne ma awut a Laban, ɲac-loku: «Yakuba elək daka da papa wəkosu fəp, di dəsəɲe kə kəyənə ka wəka daka dandə fəp.»
² Kə Yakuba ɲɲgbəkəre fə kəro ka Laban kəyi fə sə nnə eyi mə, pəmə təkə pənayi cəkə-cəkə mə. ³ Kə Kanu Kəpən kəloku Yakuba: «Məlukus atəf ɲa awisi aɲa, dəɲkom dam. Isol' am.» ⁴ Kə Yakuba ewe Rasel kə Leya aɲe ɲanayi dale ɲackək yəcəl yən cir kə ɲkesiya mə. ⁵ K'oloku ɲa: «ɲɲgbəkəre fə, kəro ka papa konu kəyi fə sə nnə iyi mə, pəmə təkə pənayi cəkə-cəkə mə. Mba Kanu ka papa kem kəsəl' em. ⁶ Nəɲcərə nənə yati a imbəce papa konu kə fənəntər fem fəp. ⁷ Mba papa konu ɲɲkafəli-kafəli, k'əɲcepe-cepe kəway kem haɲ wəco. Mba Kanu kəwose fə kə kəyə em pələc. ⁸ Pənaloku fə yetəmsər yəyənə kəway kam-ɛ, kə yəcəl fəp yənader yockoməs awut atəmsər. Pənaloku sə fə ya cəgber yəyənə kəway kam-ɛ, yəcəl fəp kə awut a cəgber yə yənader yockoməs. ⁹ Kanu kəmban yəcəl yən nnə papa konu eyi mə, kə kəsəɲ im. ¹⁰ Tem nte yəcəl yəɲcfan kəcəcənə mə, k'iyekti fər dareɲc, k'iwərəp a yəcəl yorkun nyə yəɲc-cəc yəran mə, yənayə cəgber, yetəmsər, yəcəmcmər. ¹¹ Kə mələkə ma Kanu molok' im dəmere: «Yakuba!» K'iwose: «In' ewe!» ¹² Kə mələkə molok' im: «Məyekti fər məməmən. Yəcəl yorkun fəp nyə yeyi kəcəc yəran mə, yəyə cəgber kə yəntəmsər kə yəcəmcmər. Bawo inəɲk məyə məkə Laban əyə əm mə fəp. ¹³ In' əyənə Kanu ka Betel, nde mənacəmbər tasar, kə məlonər pi moro mə, nde mənasəɲ im temer mə. Ndekəl oɲ, məyefə atəf ɲaɲe, məlukus dəɲkom dam.» ¹⁴ Rasel kə Leya ɲaloku kə: «Mba səyə sə kə nnə kələ ka

papa kosu? ¹⁵ Mba oləm fe su oŋ pəmɔ acikəra ba, bawo eŋcaməs su, k'endi pəsam posu. ¹⁶ Daka nde Kanu kəmbanəŋ papa kosu mə fəp, dendeyɔne oŋ dosu k'awut asu. Məyɔ təkɔ Kanu kəlok əm mə fəp.» ¹⁷ Kɔ Yakuba eyefe, k'endəs awut ən yəkəme kəroŋ kɔ aran ən. ¹⁸ Kɔ Yakuba osole yəcəl yən kəkək, kɔ daka dən fəp nde enasətɔ mə, yəcəl nye enasətɔ Pदान-Aram mə, k'əŋkɔ ndena papa kən Isiyaka, atəf ŋa Kanahan. ¹⁹ Kɔ Laban ende pəkɔ kəgbet-gbet ŋkesiya yən. Kɔ Rasel eŋkiye mərəŋka ma papa kən Laban. ²⁰ Kɔ Yakuba nkən entinəkər Laban wəAram kəkɔ kən, ta elembərne kɔ-ε. ²¹ Kɔ Yakuba eyekse kɔ daka dəkɔ enayɔ mə fəp, k'eyefe k'empimne kəŋgbəkɔ, k'entefərne mərə ma Kalahadu.

²² Tataka ta maas, k'aloku Laban a Yakuba eyekse. ²³ Kɔ Laban elək awenɔ anja kɔ ŋanɔmə Yakuba darəŋ kəkət ka mata camət-mərəŋ, kɔ ŋambəp kɔ nde mərə ma Kalahadu. ²⁴ Kɔ Kanu kənder Laban wəAram dəmere ma pibi, kɔ Kanu kəloku kɔ: «Məkembərne kəlok-lokər Yakuba.» ²⁵ Kɔ Laban embəp Yakuba pəcəmbər abal ŋən tərɔ kəroŋ. Kɔ nkən sɔ dəmnə eŋcəmbər abal ŋən kɔ awenɔ anja tərɔ ta Kalahadu kəroŋ. ²⁶ Kɔ Laban eyif Yakuba: «Cəke cɔ məyɔ tantε-ε? Ta ake tɔ məntinəkər' em-ε, məkekəre awut em aran pəmɔ afum anje anšumpər dəkəwan mə-ε? ²⁷ Ta ake tɔ məŋgbəpnrne kɔ məyekse-ε? Məntinəkər f' em ba, məyekəsər f' em ba? K'inasak əm məkɔ pəbotu disre, pac-leŋəs, pac-fula pac-fer. ²⁸ Məwose f' em kəcup awut-sɔ em arkun kɔ awut em aran! Tante taŋ məmbut amera. ²⁹ Intam kəyɔ əm pələc, mba Kanu ka papa kam kəlokus' em nendisna: «Məkembərne

kəloku ka Yakuba pələc!› ³⁰ Bawo pəŋwon əm kəkə ndena papa kam, ta ake tə məŋkiyəne canu cem-ε?› ³¹ Kə Yakuba oloku Labaŋ: «Indenanesər-nesər ti kəcem-cəmnε fə, məndebaŋər im awut am aran. ³² Mba məməmən nwe o nwe məŋnəŋke canu cam afum em dacə mə, wəkakə eŋfi! Awεŋc asu aŋa fər kirin məməmən məlek mpe o mpe pəyənε pam mə məkekəre.» Mba Yakuba enacəre fe a Rasel eŋkiyəŋ Labaŋ canu ca kusunka kəŋan. ³³ Kə Labaŋ embere abal ŋa Yakuba, k'owur k'emberε ŋa Leya, k'owur k'emberε abal ŋa acar aran aŋe mərəŋ, eŋəŋk fe daka o daka. Kə Labaŋ embere abal ŋa Rasel disre. ³⁴ Rasel pələk mərəŋka pəboc mi dəntəf, k'elek dəcəm nde aŋnəne yəkəme kəron mə k'endenəŋ, k'eyefe k'ende di kəron. Kə Labaŋ efen-feni abal disre fəp eŋəŋk fe mərəŋka mme. ³⁵ Kə Rasel oloku papa kən: «Papa, ta pətəl' am, nte intəyefen' am mə, tətəŋne iyə təkə tenyi aran tēm o tēm mə.» Kə Labaŋ enten mərəŋka mme haŋ, eŋəŋk fe. ³⁶ Kə abəkəc ŋempε Yakuba, k'eŋcaŋ Labaŋ kəcəp. Kə Yakuba elek moloku, k'oloku: «Deke iləsər-ε, deke inçiya-ε tantε məŋcəm' em darəŋ mə? ³⁷ Nte məfen-feni ca yem fəp mə, ake mənəŋk-ε ca yam ya dəkələ-ε? Məmentər im yi fər ya awεŋc im aŋa kə awεŋc əm aŋa ŋabere su dacə ina kə məna. ³⁸ Meren wəco mərəŋ mə iyi nnə ndaram. Mba aŋkesiya ŋam ŋin, wir wan win wələcε fe kor, isəme f' am aŋkesiya yəcəl yam dacə. ³⁹ Inçere f' am pəcəl pefi, in' enacəre teta yi. Məŋc-wer im kəsəŋ ka kəway kə nyε aŋc-kiyəŋ im pəwaŋkəra kə pibi mə. ⁴⁰ Inayi nnə nne yəc-cəf im pəwaŋkəra, kəfe kəc-sut im pibi, mere məbələn' em. ⁴¹ Təsətə meren wəco mərəŋ nte iyi

nnə ndaram mə. Icbəc' am teta awut am aran meren wəco kə maŋkələ, kə meren mme camət-tin, ta yəcəl yam yəfət-yəfət. Mba mənacepe-cepe kəway kem haŋ wəco. ⁴² Pəyənə fə Kanu ka papa kem Abraham, Kanu Kəwey-wey ka Isiyaka kəsol' em-ε, kə tantε tə məsak im ilukus waca wəsəkər. Kanu kənəŋk malap mem, kə kələləs nke inalələs waca mə, ti tə kəmbocəsa su nendisna kiti.» ⁴³ Kə Labaŋ oloku Yakuba: «Awut arkun akanε, awut aran akanε kəbəp yəcəl yayε fəp yemi yə. Cəke c' intam məkə kəyənə awut em aran kə awut aŋε ŋaŋkom mə-ε? ⁴⁴ Ndekəl məder səsek danapa fər ya fum wələma kirin ina kə mənə.» ⁴⁵ Kə Yakuba elək tasar tin, k'εŋcəmbər pi cos. ⁴⁶ Kə Yakuba oloku awεŋc aŋa: «Nəwətəs masar!» K'awεŋc aŋa ŋawətəs masar kə ŋamboc tɛpɛsa. Kə ŋandε tɛpɛsa papəkə kəron kə ŋandi yeri. ⁴⁷ Kə Labaŋ ewe tɛpɛsa papəkə «Yekar Sahaduta,» * kə Yakuba nkən ewe pi «Kaledu.»† ⁴⁸ Kə Labaŋ oloku: «Tɛpɛsa pampɛ peyi su məkə dacə.» Ti tə asəŋε pi tewe ta Kaledu. ⁴⁹ Tɛpɛsa papəkə p'aŋwe sə Mispe, bawo Labaŋ ɛnaloku: «Kanu kəgbəkəre su ina kə mənə kə səndesələrenε. ⁵⁰ Kə məntərəs awut em aran-ε, kə mələk sə aran aləma-ε, məcəre fə bafə fum eyi su dacə, mba Kanu yati.» ⁵¹ Kə Labaŋ oloku: «Tɛpɛsa pampɛ, kə tasar pəkə iŋcəmbər ina kə mənə dacə mə. ⁵² Tɛpɛsa pampɛ kə tasar pampɛ peyi su dacə, kəcəre fə ifəsəcepər tɛpɛsa pampɛ kəkə-caŋərn' am kəyə ka pələc, mənə sə ta məcepər tɛpɛsa pampɛ kə tasar pampɛ kəkə-caŋərn' em kəkə-yə pələc.» ⁵³ Kə Labaŋ oloku: «Kanu ka Abraham kə Nahor,

* **31:47** Itə tatəkə cəAram cə «tɛpɛsa pa sede» † **31:47** kaled = H. «tɛpɛsa pa sede»

kə Kanu ka kas kəŋan kəyi su dacə.» Kə Yakuba enderəme Kanu Kəwey-wey ka papa kən Isiyaka. ⁵⁴ Kə Yakuba oloŋne tərə tatəkə kəron, k'ewe awenç anja kədedi yeri yayəkə. Kə ŋandi yeri yayəkə kə ŋandire tərə papəkə kəron.

32

¹ Kə Laban eyefe bət-bət suy, k'oŋcup awut-sə ŋn arkun k'aran, k'ontolane ŋa, k'osumpər dəpə kəlukuş ka nde ndərən.

Yakuba kəlompəsne kən kəbəpene kə Esay

² Kə Yakuba sə eŋcəme dəpə dən darəŋ, kə meleke a Kanu ŋaŋcəpsə kə darəŋ. ³ Yakuba endenəŋk mi, k'oloku: «Afan ŋa Kanu ŋə!» K'əsəŋ tofo tatəkə tewe ta Mahanayim*.

⁴ Yakuba pəyi tadarəŋ k'osom nda wənç Esay nwe enayi kulum ka Edəm mə, atəf ŋa Sehir. ⁵ Kə Yakuba osom ŋa nte: «Nte tə nəŋkə-loku wənç im Esay: «A wəcar kam Yakuba-ε, a iŋkə iwon nda Laban haŋ, ⁶ Iyə cəna, səfale, ŋkesiya, cir, acar arkun kə aran. Ti t' isom' am nnə wənç im eyi mə, pəctam kəwosε ibεε.»»

⁷ K'asom ŋaluksərne nnə Yakuba eyi mə, kə ŋaloku kə: «Səŋkə nda wənç əm Esay, nkən sə kəlompəsne k'ende kədebəp əm, kə afum 400.» ⁸ K'abəkəc ŋətəfəntərə Yakuba, kə kənesε kəsumpər kə. K'eyer afum akə ŋanasol mə cəgba mərəŋ, kəbəp ŋkesiya, cir, cəna haŋ yəkəme. ⁹ Kə Yakuba oloku: «Kə Esay entam afum a kəgba kin-ε, a kə ŋaŋyekse.»

¹⁰ Kə Yakuba oloku: «Kanu ka papa kem Abraham, Kanu ka papa kem Isiyaka, Kanu Kəpəŋ nke

* **32:3** = H. «fan mərəŋ»

kəlok' im: «Məlukus atəf ηam nde aηkom əm mə, indeyən' am pətət!» ¹¹ Ifətər layidi kə pətət mpə mənker' em mə, ina wəcar kam. Bawo ntə iηc-cəpər Yurdən yayə mə, togbo tem gbəcərəm t' inatəmpər, ndəkəl oη iyer afum em cəgba mērəη. ¹² İletsən' am məbaη im, wəηc im Esay dəwaca! Bawo iηnese ta pədesut im, kə iya ka awut em. ¹³ Kə mənə Kanu mənəlok' im: «Indeyə əm pətət, indeyə afum am ηala pəmə asəηc ηa dəkəba, nηe antətəm kələm mə.»»

¹⁴ Difə Yakuba ənacəpərəne pibi. K'eyekyek daka dən dəkə ənakere mə daco, kəkə-poce wəηc Esay: ¹⁵ Cir 200, mbiyofo wəco mērəη, ηkesiya yəran 200 kə yorkun wəco mērəη, ¹⁶ kə yəkəme yəran 30 kə awut ayi akə yəηcməsər mə, cənə cəran 40, mura wəco, sofale səran wəco mērəη kə sərkun wəco. ¹⁷ Kə Yakuba əsəη yəcəl yayəkə fəp fa yi kə dokom da yi acar ən, k'oloku ηa: «Nəy' im kirin, nəsole yəcəl yayə dokom dokom, nəbələne yi kə yəkə.» ¹⁸ K'osom wəcəkə-cəkə: «Kə nəηkə-bəpene kə wəηc im Esay a pəyif əm: «An' ə məyənə? Deke mənəkə-ε? An' əyə yəcəl yayə məsole mə-ε?» ¹⁹ Məloku kə: «Ya wəbe kam Yakuba yə, kəpocə kə nke əsəη im a ikene wəbe kem Esay mə. Mba nkən əfə wəkə ender im tadarəη mə.»»

²⁰ K'osom sə kəsom kin kaηkə, asole yəcəl aka mērəη, aka maas kəbəp ka aləpəs akə ηanayi tadarəη ηasole yəcəl mə: «Tətəkə tə nəηkə-loku wəηc im Esay, kə nəηkə-bəpene-ε. ²¹ Nəloku kə: «Wəηc əm Yakuba ender su wəkə tadarəη.»» Bawo Yakuba ənaloku fə: «Kəpocə kaηkə kəy' im kirin mə, ik' iηkə-tor-torene kə abəkəc. A sədenəηkene fər disre. Tələma endəkə-selen' em bel-bel.» ²² Kə yopocə

yayəkə yeyi kə kirin, k'eñcepərəne pibi papəkə dəndo dəkulum.

Yakuba kəsıməs kən kə Kanu

²³ Kə Yakuba eyefe pibi papəkə, k'elek aran ən merəñ, amarəs aran ən merəñ k'awut ən wəco kə pin, k'eñcalene ña dəngbəl da Yabək. ²⁴ Nte Yakuba elek aran ən, k'eñcalene ña dəngbəl kə daka dəkə enayo mə fəp. ²⁵ Kə Yakuba eyi di sona. Pəndebiyε, kə fum wəbma eyefe kəsıməs kə Yakuba hañ dəsəka. ²⁶ Nte wəsiməsene kən enəjk, eyi fe kətam kə mə, k'osut kə nnə dətəkək. Kə təkək ta Yakuba towur pəcsıməs kə fum wəkakə. ²⁷ Kə fum wəkakə oloku: «Məsak im ikə, bawo pəyi kəyo panpan.» Kə Yakuba oloku kə: «Ifəsak əm məkə ta məntolan' em-ε.» ²⁸ Kə fum wəkakə eyif Yakuba: «Cəke c' añw' am-ε?» Kə Yakuba oloku: «Yakuba y' añw' em.» ²⁹ Kə fum wəkakə oloku kə sə: «Yakuba yəfəsəyənε tewe tam, Yisrayel† η' ande pac-w' am, bawo məsiməs kə Kanu kə afum, kə məntam ña.»

³⁰ Kə Yakuba eyif fum wəkakə: «İletsen' am məboñcər im tewe tam.» Kə fum nwε eyif kə: «Ta ake tə məfanε kəcərəne tewe tem-ε?» Kə fum nwε ontolanε Yakuba dəndo. ³¹ Kə Yakuba əsəñ tofo tatəkə tewe ta Peniyel‡, bawo nkən olokunε: «İnəjk Kanu səgbətnεne, k'intəfi.» ³² Dec dəñcpe a pəc-cepər Peniyel. Yakuba pəctorər təkək tən. ³³ Ti təsəñε nte awut a Yisrayel ηantəsəm abənta ña dətəkək mə, bawo abənta ña dətəkək ηə Kanu kənasut Yakuba, nde kəbent ka dəkəkək kə kəbent ka dəkumunt yembəpene mə.

† **32:29** Yisrayel = H. «kəsıməs kə Kanu» ‡ **32:31** Peniyel = H. «kəro ka Kanu»

33

Yakuba kəbərəne kəjan kə Esay

¹ Kə Yakuba eyekti kəro k'ənəjk Esay pəc-der pəsələ afum 100. Kə Yakuba eyer awut Leya, Rasel, kə acar aḡe mərəḡ dacə. ² Kə Yakuba eḡcəmbər aran ən acar kirin, k'awut aḡan ḡaḡcəḡc ḡa, kə Leya eḡcək k'awut ən ḡayi kə darəḡ, kə Rasel eḡcəme kə wan kən Isifu eyi kə darəḡ. ³ Kə nkən yati eḡcepər ḡa fər kirin, k'ontontnəne Esay dəntəf camət-mərəḡ, haḡ k'əltərne kə. ⁴ Kə Esay eyekse kəkə-bərəne kə Yakuba wəḡc, k'əsapne kə, k'ənəpsərne kə dəkilim, k'oḡcup kə, kə ḡayefe fəp faḡan kəbok. ⁵ Kə Esay eyekti kəro, k'ənəjk aran kə awut, k'eyif: «Are ḡə akaḡe?» Kə Yakuba oloku kə: «Awut akaḡe ḡə Kanu kənamar im kəsətə nənəfər dən disre, ina wəcar kam.» ⁶ Kə aran ən acar ḡəltərne Esay, kə awut aḡan, kə ḡantontnəne kə. ⁷ Kə Leya əltərne kə sə kə awut ən, kə ḡa sə ḡantontnəne kə, kə Isifu kə Rasel ḡəltərne kə kə ḡantontnəne kə. ⁸ Kə Esay eyif kə: «Ake məndeyəne yəcəl yaye səḡcepər-cepər mə?» Kə Yakuba oloku kə: «Kətəḡne kam k'inafaḡ. Ti tə inacem-cemne kəsəḡ əm yi.» ⁹ Kə Esay oloku Yakuba: «Yelar im ina wəḡc im, məmeḡkərne yaye yəyəne yam.» ¹⁰ Kə Yakuba oloku Esay: «Ala. İletsen' am, kə pəyəne fə isətər əm kətəḡne, məwose məbaḡ kəpocə kem. Ti t' iməmənə kəro kam pəmə təkə aḡməməḡ kəro ka Kanu mə, kə məselən' em bel-bel. ¹¹ Məbaḡ kəpocə kem nke isəḡ əm mə, bawo Kanu kəmar im k'isətə daka dəkə ifaḡ mə fəp.» Kə Yakuba eḡcəməne ti Esay darəḡ haḡ kə wəkəkə owose kəbaḡ ka kəpocə kaḡkə. ¹² Kə Esay oloku: «Paḡkən, pasolne dəpə,

in' endey' əm kirinj.» ¹³ Kə Yakuba oloku: «Wəbe kem, məncərə a awut nəncuca kəkətene, k'isole sə mir mowut kə mana məməse. K'ayə yi yəkət pəpənj dəsək din-ε yəcəl yowut fəp yenfi. ¹⁴ Wəbe kem məy' im kirinj, indey' əm tadarənj, pəpic-pəpic isurene yəcəl k'awut pəkət, hañ ibere ndena wənc im nde atəf nə Sehir.» ¹⁵ Kə Esay oloku: «İsakər' am afum em aləma akə isole mə.» Kə Yakuba eyif Esay: «Ak' indeyəne nə-ε? Təfan ta ina, isətə kənañne nno məyi mə.» ¹⁶ Dəsək dadəkə də Esay elek dəpə kəlucus ka Sehir.

Yakuba kənde kən Səkem kəsək

¹⁷ Kə Yakuba əjkə dare da Sukət. K'ələ kələ kən k'ələne yəcəl yən nğbañcan. Ti t' asəne tofo tatəkə tewe ta «Sukət*». ¹⁸ Kə Yakuba emberə kətamne disre dare da Səkem, atəf nə Kanahan. K'əjkə pəcəmbərəs dare kəsək kəberə kən kəyefe ka Padəñ-Aram. ¹⁹ K'eway awut a Hamər arkun dəwaca, papa ka Səkem, tofokəl ta antəf nde enacəmbər abal mə. Enaway di məncəmbəl† 100. ²⁰ Kə Yakuba ençəmbər di dəkəlonne da Kanu, k'ewe tofo tatəkə «El-Elohe-Yisrayel‡».

34

Simənj kə Lewy kəlukse ayek nə wəkire kənañ Dina nwe analapəs mə

¹ Dina, wan wəran nwe Leya enakome Yakuba mə, eyefe kəkə-nəñk awut aran a dətəf. ² Səkem, wan ka Hamər wəHewy wəbe wəka dətəf, enəñk

* **33:17** H. «nğbañcan» † **33:19** H. «kesita» = kəway ka tenkesiya
kənayi tem tatəkə ‡ **33:20** «El, Kanu ka Yisrayel»

kə, k'embəŋ kə, k'ombocərne kə, k'elapəs kə. ³ Kə Səkem esektərne teta Dina wan wəran ka Yakuba, haŋ dəmoloku mən k'esep kəsətə ka kəbətər ka Dina. ⁴ Kə Səkem oloku papa kən Hamər: «Məsəŋ im wəyecəra wəkawε pəyənε wəran kem wənεŋcε.» ⁵ Kə Yakuba ende pəcərə a Səkem εŋcərə wan kən Dina dεran. Mba ntε awut a Yakuba arkun ŋanayi dale kə yəcəl yən mə, kə Yakuba εŋcaŋkε ti haŋ kə ŋander kəyεfε dale. ⁶ Kə Hamər papa ka Səkem əŋkə pələk-lokər Yakuba. ⁷ Kə awut a Yakuba ŋander kəyεfε dale. Ntε ŋane moloku maməkə mə, kə mo-sumpər ŋa. Kə pəntεle ŋa, bawo Səkem εnayə təyə ntε pənətəmar paŋaŋnεnε kə Yisrayel mə: Kəkiyε kəcərə Dina wan ka Yakuba dεran, ta ŋayənε akin ayi-ε. ⁸ Kə Hamər oloku ŋa ntε: «Wan kem Səkem εfaŋ kəfaŋ dəm wəkire konu Dina kənεŋcε, nəsəŋ kə kə pənεŋcε, ilεtsenε nu. ⁹ Antam kəkotərənε pac-nεŋcənεnε. Nəde nəc-səŋ su awut anu aran, nəc-lək awut asu aran. ¹⁰ Nəndendε kə səna, atəf ŋendeyi nu dəwaca pəmə səna, nəyi dε, nəc-caməs, nəten sə dε ntəf.» ¹¹ Kə Səkem oloku papa kə awεŋc a Dina: «K'isətər nu kəwosε-ε, iŋsəŋ nu mpe o mpe nəŋwer im mə. ¹² Nəwer im kəfac kəpəŋ kə yopocε yelarəm. Iŋsəŋ nu yi. Mba nəsəŋ wəyecəra wəkawε Səkem pənεŋcε.» ¹³ Kə awut a Yakuba arkun ŋantiŋkər Səkem kə kas bawo Səkem εnakiyε kəcərə ka wəkire kəŋan dεran. ¹⁴ Kə awut a Yakuba ŋaloku Səkem kə kas: «Pəŋcuca su kəsəŋ wəkire kosu, fum nwe antəkəŋc mə, bawo tendeyənε kələpəs kosu. ¹⁵ Kə səndewosε tεfaŋ tonu-ε, mēnε nəna sə nəwosε kəyi pəmə səna, ti tə tatəkə arkun aŋε ŋayi nu dacə mə fəp pakəŋc ŋa. ¹⁶ Tεm tatəkə səŋwosε kəc-lək awut

anu aran sənənçə, nəna sə dəmnə nəc-lək akosu nəc-
 nənçə. Sənde nnə kə nəna payəne sə afum akin
 ayi. ¹⁷ Mba kə nəntətam kəne təkə səloku fə pakənc
 nu mə, sənjlek wan kosu Dina, səkə.» ¹⁸ Hamər
 kə wan kən Səkem ηawose moloku maməkə, kəcərə
 fə aηkənc ηa. ¹⁹ Kə wan wərkun nwe oηcop təyə
 tatəkə, bawo enabətər Dina haη pəcəpərər. Nkən
 Səkem sə, anabətər kə nde ndaraηan patas aka di
 fəp. ²⁰ Hamər kə Səkem ηaηkə nde dəkəberə da
 dare daηan, kə ηaloku afum a dare: ²¹ «Afum akaηe
 ηasəke su bəkəc. ηawose kənde atəf ηaηe ηac-caməs,
 atəf ηaηe ηəwəkəl ηa. Ande paclekərəne aran kə ηa.
²² Mba afum akaηe kəwose kəηan kənde kə səna,
 payəne akin ayi, mənə pawose arkun aηe ηayi su
 dacə mə fəp, pakənc ηa pəmə ηa. ²³ Yəcəl yaηan kə ca
 yaηan fəp yəfədeyəne yosu ba? Pawose tefəη taηan
 gbəcərəm, ηayi su de.» ²⁴ Akə ηanakə dəkəberə da
 dare daηan mə fəp, kə ηaηcəηkəl Hamər kə wan kən
 Səkem. Arkun akə ηanader dəkəberə da dare daηan
 dəkəcəηkəl mə fəp, k'əηkənc ηa. ²⁵ Tataka ta maas
 ta kəkənc kəηan, akənc ηayi kəcunənə, kə awut
 a Yakuba mərəη, Siməη kə Lewy awənc arkun a
 Dina, ηaləkəs sakma səηan kə ηander ηacop dəkəberə
 da dare daηan kədifət, haη kə ηalip kədifət arkun
 aka dətəf fəp. ²⁶ Kə ηandifənə sə Hamər kə Səkem
 sakma səηan, kə ηalək wəkire kəηan Dina ndena
 Səkem kə ηaηkə. ²⁷ K'awut a Yakuba ηawəkərne sə
 afi, kə ηaηkiyəər aka dare bawo metele menayi ηa
 kəlapəs ka wəkire kəηan Dina. ²⁸ Kə ηalək ηkesiya,
 cir, cəna, səfale, yəcəl yəkə yənayi dare disrə kə
 dəkulum mə fəp. ²⁹ Kə awut a Yakuba ηawətəs ca
 ya afi, awut aηan, aran aηan, kə ca yəkə ηanabəp

nda Səkem kə Hamər mə fəp kə ηaηkekərə. ³⁰ Kə Yakuba oloku Siməη kə Lewy: «Nəyə em pələc te tonu tendesəηe aka Kanahan kə Perisi ηadeter im, nəηçərə a səmpice, kəberene kə ηander kədesutene kə ina, tēm tatəkə ηandesut im ηaləsər afum em.»
³¹ Kə awut a Yakuba ηaloku kas kəηan: «Səndewose Səkem pəyə wəkire kosu pəmə wəran wəyi yama-yama ba?»

35

Yakuba kəyefe Səkem pəkə Betel

¹ Kə Kanu kəloku Yakuba: «Məyefe məpe məkə mənde Betel, məlompəs di dəkəloηne da Kanu nke kənawurər əm, nte mənayeklər wəηc əm Esay mə.»

² Kə Yakuba oloku afum ən, kə akə ηanayi kə nkən mə: «Nəwure nu dacə canu cəcikəra. Nəsəkəne, nətubi, nəəkpər yəberne. ³ Kəyefe k'ander, papərne Betel. Dəndo inko-cəmbər dəkəloηne da Kanu nke kənalok-lokər im dəsək nde inayi pəcuca disre, a kə kəsəl' em tēm nte inayi dəpə ic-kə decikəra mə.»

⁴ Kə ηasəη Yakuba canu cəcikəra nce cənayi ηa dəwaca mə fəp, kəbər ya dələηəs yaηan. Kə Yakuba emət yi nde kətək kəpəη kəηkə kəyi Səkem kəsək mə. ⁵ Kə ηaηkə. Kə ayekyek ηa Kanu ηeηgbəpərne aka sədare səkəsək fəp, kə ηantətam kəcəme awut a Yakuba darəη.

⁶ Kə Yakuba ηambere kə akə ηanacəme kə darəη mə fəp, kəkə ka Lus, ti tə tatəkə dare da Betel, atəf ηa Kanahan. ⁷ K'eηcəmbər di dəkəloηne da Kanu, k'ewe tofo tatəkə «El-Betel», bawo difə Kanu kənawurər kə tēm nte enayeksər wəηc mə. ⁸ Kə Debora, wəran nwe enadusum Rebeka mə, efi.

K'awup kə Betel tantəf, nde an̄kiri dəntəf n̄ne awe tewe ta «Kətək ka Mənçər» mə.

⁹ Kə Kanu kəwurər sə Yakuba, nte embere Padan-Aram mə, kə kəmpoce kə pətət. ¹⁰ Kə Kanu kələku kə: «Mən' an̄we Yakuba, mba afəsəw' am tewe ta Yakuba tatəkə. «Yisrayel» η' ande pac-w' am oη.» Kə Kanu kəsəη kə oη tewe ta Yisrayel. ¹¹ Kə Kanu kələku kə: «In' əyənε Kanu nke kəntam mes fəp mə. Məyənε wəkombəra, məla. Afum a təf yelərəm ηə məndekom, abe ηandewur əm dərīs. ¹² Atəf n̄ne isəη Abraham kə Isiyaka mə, indesəη əm ηi kə yuruya yam kə məndecəpər-ε. Indesəη ηa atəf ηaηε.» ¹³ Kə Kanu kəmbələ kə day, nde kənalok-lokər kə mə. ¹⁴ Kə Yakuba ηçəmbər tasar da tofo təkə Kanu kənalok-lokər kə mə. K'ompus pi, k'olonər pi moro. ¹⁵ Kə Yakuba əsəη tofo tatəkə tewe ta Betel, nde Kanu kənalok-lokər kə mə.

Kəkom ka Benyamin, defi da Rasel

¹⁶ Yakuba eyefe Betel kə afum ən. Nənanawak kəbələ sə kəberε ka Eferata, kə Rasel oηkom, kəkom kəcuy. ¹⁷ Eyi pəcuy pa kəkom kaηkə, kə wəbaη kən wan oloku: «Ta mənese, bawo məsətə sə wan wərkun!» ¹⁸ Nte Rasel ηç-fi mə, k'ewe wan wəkakə Ben-Oni*. Mba kə kas ewe kə Benyamin†. ¹⁹ Kə Rasel efi. K'awup kə nde dəpə da Efrata, nde Betlehem. ²⁰ Kə Yakuba ηçəmbər tasar nde kufu ka Rasel, tasar papəkə enacəmbər kufu ka Rasel mə, pəsəyəyi di haη məkə. ²¹ Kə Yakuba əηkə, pəcəmbər abal nde Mikədal-Edər takəroη. ²² Nte Yakuba eyi atəf

* **35:18** H. = «wan wəka pucuy» † **35:18** H. = «wan wəka kəca kətət»

ηαηəkə mə, kə Ruben ηηkə pəfəntərər Bilha wəlako ka papa kən, kə Yakuba ηηçərə ti.

Yakuba enasətə awut arkun wəco kə mērəη:
²³ Awut a Leya: Ruben coco ca Yakuba, Siməη, Lewy, Yuda, Isakar, kə Sabulon. ²⁴ Awut a Rasel: Isifu kə Benyamin. ²⁵ Awut a Bilha, wəmarəs ka Rasel: Dan kə Naftali. ²⁶ Awut a Silpa, wəmarəs ka Leya: Kadu kə Aser. Awut a Yakuba ηanayi akakə, aηe enakom Padaη-Aram mə.

²⁷ Kə Yakuba ender kas Isiyaka kəsək, nde Mamre, nde Kiriyaṭ Harba, nde pəyənə Həbərəη mə, a kə Abraham kə Isiyaka ηanayi decikəra mə. ²⁸ Kəwon ka Isiyaka doru kənasətə meren 180. ²⁹ K'əηgbiη kifir. K'əfi, k'ənəηkəl atem ən akə ηanafi mə, Isiyaka enasikər, doru dətəηnə kə. K'awut ən Esay kə Yakuba ηawup kə.

36

Esay kəndə kən nde atəf ηa Edəm

¹ Dokombəra da Esay də dandə, nwe aηwe sə Edəm mə. ² Kə Esay elək aran ən, aran a Kanahan daco: Ada, wan wəran ka Elon wəHewy, Oholibama wan wəran ka Ana, wan wəran ka Cibəηəη wəHewi, ³ Basmət wan wəran ka Səmayila, wəkire ka Nebayət. ⁴ Kə Ada oηkome Esay Elifas, kə Basmət oηkom Rehuwəl. ⁵ Kə Oholibama oηkom Yehus, Yahelam, kə Korah. Awut a Esay ηə akakə aηe anakome kə Kanahan mə. ⁶ Kə Esay elək aran ən, awut ən arkun kə aran, afum ən aka kələ kən, yəcəl yən kə ca yəkə enasətə atəf ηa Kanahan mə fəp, k'əηkə atəf ηələma. K'əmbələ wəηç Yakuba, ⁷ bawo yəcəl yənalar ηa, ta

ηantam kəyi tofo tin-ε. Atəf nηε ηanayi mə ηenafətər ηa teta yəcəl yaηan yelarəm. ⁸ Kə Esay endε nde tərə ta Sehir. Esay, nkən aηc-we sə Edəm.

Yuruya ya Esay

⁹ Dokombəra da Esay, də dandε wətem ka yuruya nyε aηwe Edəm mə, nde tərə ta Sehir kəroη. ¹⁰ Mewe ma awut a Esay mə mamε: Elifas wan ka Ada wəran ka Esay, Rehuwəl wan ka Basmat wəran ka Esay. ¹¹ Awut a Elifas ηanayəne: Teman, Omar, Sefo, Kahetam, kə Kenas. ¹² Timna wəlakə ka Elifas εnayi wan ka Esay. K'əηkome Elifas Amalek. Awut a Ada ηə akakə wəran ka Esay. ¹³ Mewe ma awut a Rehuwəl mə mamε: Nahat, Serah, Sama, kə Misa. Awut a Basmat ηə akakə wəran ka Esay. ¹⁴ Mewe ma awut a Oholibama wan wəran ka Ana, wan-sə ka Cibehəη, wəran ka Esay: K'əηkome Esay Yehus, Yahelam, kə Korah. ¹⁵ Mewe ma abε a yuruya ya Esay mεmε: Awut abε a Elifas, coco ca Esay: Wəbε Teman, wəbε Omar, wəbε Sefo, wəbε Kenas, ¹⁶ wəbε Korah, wəbε Kahetam, kə wəbε Amalek. Abε a Elifas ηə akakə, atəf ηa Edəm. Awut a Ada ηə akakə. ¹⁷ Awut a Rehuwəl, wan ka Esay ηə akaηε: Wəbε Nahat, wəbε Serah, wəbε Sama, kə wəbε Misa. Abε a Rehuwəl ηə akakə atəf ηa Edəm. Awut a Basmat ηə akakə, wəran ka Esay. ¹⁸ Awut a Oholibama ηə akaηε, wəran ka Esay: Wəbε Yehus, wəbε Yahelam, kə wəbε Korah. Abε a Oholibama ηə akaηε wan wəran ka Ana, wəran ka Esay. ¹⁹ Awut a Esay ηə akakə, kə abε aηan. Esay nwe aηc-we sə «Edəm» mə.

²⁰ Awut a Sehir wəHori ηə akaηε: Lotəη, Sobal, Cibehəη, Ana, ²¹ Disəη, Eser, kə Disəη. Abε aHori

ηο akakə, awut a Sehir nde atəf ηa Edəm. ²² Awut a Lotəη ηanayəne Hori kə Hemam. Wəkire ka Lotəη enayəne Timna. ²³ Awut a Sobal ηanayəne Alwan, Manahat, Ebal, Sefo, kə Onam. ²⁴ Awut a Cibehəη ηanayəne Awa kə Ana. Ana wəkakə enafir kələmp nde dətəgbere, pəkə dəηkek səfale sa papa kən Cibehəη. ²⁵ Awut a Ana ηanayəne Disəη kə Oholibama, wan ka Ana wəran. ²⁶ Awut a Disəη ηanayəne: Hemdan, Esban, Yitran, kə Keran. ²⁷ Awut a Etsər ηanayəne: Bilan, Sawan, kə Akan. ²⁸ Awut a Disəη ηanayəne Huc kə Aran. ²⁹ Abe a Hori ηə akanə: Wəbe Lotəη, wəbe Sobal, wəbe Cibehəη, wəbe Ana, ³⁰ wəbe Disəη, wəbe Ecer, wəbe Disəη. Abe a Hori ηa akakə, abe aηan atəf ηa Sehir. ³¹ Tem tatəkə abe ηanatəmpər fe kərəsna dəbe nde atəf ηa Yisrayel. Mewe ma abe aηe ηanacepər atəf ηa Edəm mə, mə mamə: ³² Bela, wan ka Behor, enayəne wəbe Edəm, tewe ta dare dən tenayəne Dinaba. ³³ Kə Bela efi. Kə Yobabu wan ka Serah wəka Bəcəra elek dəbe dən. ³⁴ Kə Yobabu efi. Kə Hucam wəka atəf ηa Temani elek dəbe dən. ³⁵ Kə Hucam efi. Kə Hadadu wan ka Bedadu elek dəbe dən. Nkən enacəmbər Madiyan nde kulum ka Mohabu. Tewe ta dare dən tenayəne Awit. ³⁶ Kə Hadadu efi. Kə Samla wəka Masreka elek dəbe dən. ³⁷ Kə Samla efi. Kə Sawul wəka dare da Rehəbət Dəηgbəkə elek dəbe dən. ³⁸ Kə Sawul efi. Kə Bahal-Hanan, wan ka Akbər, elek dəbe dən. ³⁹ Kə Bahal-Hanan wan ka Akbər efi. Kə Hadar elek dəbe dən. Tewe ta dare dən tenayəne Pawu, kə tewe ta wəran kən tenayəne Mehetabel, wan ka Matrədu wəran, wan ka Mesahabu wəran. ⁴⁰ Mewe ma abe a Esay mə maməkə, dəcor dəcor, dətəf təf. Pəmə tatəkə

mewe maŋan moloku ti mə: Wəbe Timna, wəbe Alwa, wəbe Yetet, ⁴¹ wəbe Oholibama, wəbe Ela, wəbe Pinəŋ, ⁴² wəbe Kenas, wəbe Teman, wəbe Mibcar, ⁴³ wəbe Makdiyel, wəbe Iram. Akanje ŋanayəne abe a Edəm, kə dəkənde daŋan atəf ŋəkə ŋanayəne abe mə. Esay enayəne wətem ka aka Edəm.

Tecepərənə ta Isifu

37

37-50

Taruku ta Yakuba k'afum ən

Mewerəp ma Isifu

¹ Kə Yakuba ende atəf ŋa Kanahan nde kas enande mə. ² Dokombəra da Yakuba dende: Kəsətə ka Isifu meren wəco kə camət-merəŋ, kə Isifu eyefe pəc-cəpse awenç aŋa darəŋ ŋackek ŋkesiya kə cir. Pəyənə wan wəfet, pəc-cəme awut arkun a Bilha kə Silpa darəŋ, aran a kas. Mba Isifu ençder pəcsəŋe papa kəŋan kəcəre məcemcəmənə melec məkə meŋc-cəpər di mə fəp. ³ Yakuba* enabətər Isifu pətas awut ən aləpəs aŋe fəp, bawo detem disre d' enasətə kə. Kə Yakuba əsət bərumus bənəŋkəsəl lom k'əsəŋ bi Isifu. ⁴ Kə awenç a Isifu ŋande ŋanəŋk, a kas kəŋan əmbətər Isifu pətas ŋa fəp. Kə ŋamençke Isifu metele maməkə. Kə ŋayi ta ŋaŋlok-lokər Isifu bel-bel-ε. ⁵ Kə Isifu ewerəp, k'əŋkə pələku mere maməkə awenç aŋa, kə akakə ŋanaŋkanə sə kəter kə. ⁶ Kə Isifu oloku ŋa: «Awenç im aŋa, nəcəŋkəl mere mme iwerəpna mə! ⁷ Dəkulum ayina pacsek mēmpələ. Pəwon fe kə kilim kem

* **37:3** H. «Yisrayel» = tewe tante tə Kanu ki sərka kənasəŋ Yakuba. Məməmən

ka mempøle køyefe kō kəŋcəme sot! Kō cilim ca mempøle ma nāna cānder cəŋkər kemi, kō cəntontnēne ki.» ⁸ Kō awēŋc aŋa ŋaloku kō: «Mba māna məŋcem-cēmnē kəyōne ka wəbe ka səna ba? Məyi su kəroŋ?» Kō ŋambereŋe sō kəter kō teta moloku mən maməkō. ⁹ Kō Isifu endesə pəwerəp, k'oloku sō ti awēŋc aŋa. K'oloku: «Iwēŋəna sō: Dec, ŋof kō cəs wəco kō pin yontontnēn' em.» ¹⁰ Kō Isifu oloku mere maməkō papa kən kō awēŋc aŋa. Kō papa kən oŋkul-kulər kō, k'eyif kō: «Cəke cō mere mame məwerəp mō moloku-ε? Məŋcem-cēmnē a səndeder, iya kam, awēŋc əm aŋa, kō ina sədetontnēn' am dəntəf?» ¹¹ Kō awēŋc a Isifu ŋayōne kō kəraca. Mba kō kas kəŋan emēŋkərne kəwerəp kəŋkō.

Awēŋc a Isifu ŋəŋcaməs kō

¹² Kō awēŋc a Isifu ŋande ŋawur, kəkō-kək ŋkesiya kō cir ya kas kəŋan nde Səkem. ¹³ Kō Yakuba oloku Isifu: «Awēŋc əm aŋa ŋayi Səkem ŋawurene yōcəl kəkəsə-mət. Məder, ifaŋ kəsom əm nde ŋayi mō.» Kō Isifu owose: «In' ewe!» ¹⁴ Kō Yakuba oloku kō: «Məkō məməmən em kō pəyi fō daka o daka deyī fē awēŋc əm aŋa kō yōcəl yefet-yefet-ε. Məder məlok' im ti.» K'osom kō kəyefe ka aranta ŋa Həbərəŋ, kō Isifu oŋkō Səkem. ¹⁵ Kō wərkun wəlōma oŋkō pəbəp kō pəc-kafəle-kafəle dəkulum. Kō wərkun nwe eyif kō: «Ake mənten-ε?» ¹⁶ Kō Isifu oloku kō: «Awēŋc im aŋa ŋ' inten, ilətsen' am məmentər im nde ŋayi kəkəkəs yōcəl mō.» ¹⁷ Kō wərkun nwe oloku kō: «ŋayefe dε, inenena ŋa ŋac-loku: «Pəŋkən kəca ka Dotəŋ.» Kō Isifu eŋcəme ni yaŋan darəŋ, kō yōcəl haŋ k'əŋkō pəbəp ŋa Dotəŋ.

18 K'awenɔc anja nanɔnk kɔ pɔbɔle, ta entabɔp nja-
 ε, kɔ naseke kɔ kɔdif. 19 Kɔ nalokene: «Wɔbe ka
 kɔwɛrɔp ender wɔkɔ. 20 Nɔder oŋ padif kɔ, pagbal
 kɔ nde dɔkɔlɔmp. Pakɔ paloku fɔ wɛsem wɔsɔm
 kɔ. Pamɔmɔn oŋ daka nde kɔwɛrɔp kɔn kɔndeyɔne
 mɔ.» 21 Kɔ Ruben ene ti, k'ɛmbaŋ kɔ akakɔ dɔwaca.
 K'oloku: «Ta pasɔne kɔ kɔfi.» 22 Kɔ Ruben oloku sɔ:
 «Ta nɔwure mecir! Nɔgbal kɔ kɔlɔmp kaŋke kɔyi
 nnɔ dɔtegbere mɔ. Ta nɔdenɔr kɔ kɔca!» ɛnaloku na
 moloku mamɛ, nte tɔnsɔne pɔtam kɔyac Isifu defi,
 pɔkene kɔ kas mɔ. 23 Nte Isifu embɔp awenɔc anja
 mɔ, kɔ akakɔ nɔwure kɔ bɔrumus bɔnɔnkɔsɔl lom
 bɔkɔ ɛnaberne mɔ. 24 Kɔ nɔsumpɔr kɔ, kɔ nɔantɔre
 kɔ dɔkɔlɔmp. Kɔlɔmp kaŋkɔ kɔnawosɔr, ali domun
 kɔnayɔ fe. 25 Kɔ nɔande nɔacdi yeri, nɔandeyekti fɔr, kɔ
 nanɔnk afum a Sɔmayila nɔayefe atɔf na Kalahadu.
 Yɔkɔme yanɔn yesare gbɔngbo, simi, kɔ cigbili nye
 nanɔckekɔre Misira mɔ. 26 Kɔ Yuda oloku awenɔc anja:
 «Ta ake tɔ andedife wenɔc kosu pamɛnk mecir mɔn-
 ε? 27 Nɔder pacamsɔr kɔ afum a Sɔmayila. Ta
 padenɔr kɔ kɔca. Bawo wenɔc kosu ɔfɔ, mecir min
 mayi mɔ ampanne.» K'awenɔc anja nanene kɔ moloku
 mamɔkɔ. 28 Kɔ acamɔs aMadiyan anje nanɔc-cɛpɔr
 mɔ, nɔampene Isifu dɔkɔlɔmp. Kɔ awenɔc a Isifu
 nanɔcamsɔr kɔ aMadiyan gbeti nɔcɔmbɔl wɔco mɛrɔn,
 k'aMadiyan nanɔckekɔre Isifu Misira. 29 Nte Ruben
 oluksɔrne kɔdemɔmɔn kɔlɔmp disre mɔ, embɔp fe
 sɔ Isifu kɔlɔmp disre. K'ɛwal-wali yeberne yɔn.
 30 K'ɛnkafɔle nnɔ awenɔc anja nɔayi mɔ, k'oloku: «Wan
 nwe eyi fe sɔ nnɔ dɔkɔlɔmp! Cɔke indeyɔ oŋ-ε?»
 31 Kɔ nalɛk bɔrumus ba Isifu, kɔ nɔafay ambiyofɔ
 amera, kɔ nɔsɔpɔt bɔrumus babɔkɔ mecir. 32 Kɔ

ɲaŋkene kas kəŋan bərumus bəŋəŋkəsəl lom ba
 Isifu babəkə, kə ɲaŋkə ɲac-loku kas kəŋan: «Yamos
 yayə yə səŋkə sənəŋk. Məna sə məməmən ma kə
 pəyi fə bərumus ba wan kam bə-ε.» ³³ Kə Yakuba
 ɛnɛpəl bi, k'oloku: «Bərumus ba wan kem bə!
 Wəsem wələma wələc wəsəm kə! Wəsem wəwatəri-
 watəri kə!» ³⁴ Kə Yakuba ɛwal-wali yamos yən,
 k'esekəne abək defi. K'ombok wan kən Isifu
 mataka mələrəm. ³⁵ Kə awut ən arkun kə aran
 fəp ɲayəfɛ kətore-tore kə abəkəc. Mba k'ombupərə
 kələtsənɛ fəp. K'oloku: «Indebok wan kem haŋ
 dəsək ndɛ indekə-bəp kə dabiya mə!» K'ɛŋcəmə
 kəbok ka wan kən darəŋ.

³⁶ Kə aMadiyaŋ ɲaŋcaməs Isifu Misira. Kə Potifar
 wətupɛ ka Firawona yeri nwe ɛnayənɛ wəbɛ ka
 abum a dəsəŋka sa Firawona mə, ɛway kə.

38

Yuda kə Tamar

¹ Təm tatəkə, Yuda pəbəlɛnɛ awɛŋc aŋa, kə ɔŋkə
 pəyi kə wərkun wələma nwe aŋcwe Hira mə,
 wəka Adulam ɛnayi. ² Dəndo, kə Yuda ɛnəŋk
 wəyəcərə wəKanahan wələma pac-we kə Suwa.
 K'ələk kə k'ɛnɛŋcɛ k'ombocərɛnɛ kə. ³ Kə Suwa
 ɛmbəkəs, k'ɔŋkome Yuda wan wərkun k'ewe kə
 Er. ⁴ K'ɛmbəkəs sə k'ɔŋkom wan wərkun k'əsəŋ kə
 tewe ta Onaŋ. ⁵ K'ɔŋgbəkərə sə kəkəkom wan wərkun
 nwe ɛnawe Selah mə. Dare da Kisibu Yuda ɛnayi
 təm nte Suwa ɔŋc-kom Selah mə. ⁶ Kə Yuda ɛface
 coco cən wəyəcərə nwe aŋcwe Tamar mə. ⁷ Mba
 Er, nwe ɛnayənɛ coco ca Yuda mə, ɛnatesɛ fɛ fər
 ya Kanu Kəpəŋ kirin. Kə Kanu Kəpəŋ kəsəŋɛ kə
 kəfi. ⁸ Kə Yuda oloku təŋə tən Onaŋ: «Məbocərɛnɛ

wəran ka wəbek' am. Məsəŋe wəran kən pəsətəne kə yuruya.»⁹ Nte Onaŋ enacəre a wan nwe endesəŋ wəran ka wəbek' ən mə, əfədeyənə wəkən. Kə ŋaŋc-kəna-fəntərə kə wəran ka wəŋc-ε, pəc-loŋ domun dən dəntəf, nte təŋsəŋe ta əsəŋe wəran nwe kəbəkəs mə.¹⁰ Məyə mən maməkə məŋc-bət fe Kanu Kəpəŋ. Kə kəsəŋe sə nkən Onaŋ kəfi.¹¹ Kə Yuda oloku Tamar wəran ka wan kən: «Məndε kəbal ka wos əm ndena papa kam haŋ wan kem wərkun Selah pəc-bek.» Bawo Yuda ŋc-lokunε: «Wəkawε sə kəfi k'ender pəmə abek' ən.» Kə Tamar əŋkə pəyi nde kələ ka papa kən.

¹² Kə mataka mēlarəm mēŋcəpər, kə wan wəran ka Suwa, wəran ka Yuda, efi. Nte abəkəc ŋenator Yuda mə, k'empərne kəca ka Timna kə wanapa kən Hira wəka Adulam, nde akə ŋaŋcfon ŋkesiya yən ŋanayi mə.¹³ K'əŋkə paloku Tamar: Kəŋci kam εntas Timna kəkə-fon ŋkesiya yən yefet.¹⁴ Kə Tamar owurε yamos yən ya kəbal, k'εŋgbalərne kəloto, k'εnεpəsərne ki, k'əŋkə pəndε dəkəberε da Enayim nde dəpə da Timna. Bawo enanəŋk a Selah embek, k'antələk kə pasəŋ Selah pəyənə wəran kən.¹⁵ Kə Yuda enəŋk Tamar, kə pəyi kə pəmə wəran wəyama-yama, bawo enakumpənε kəro.¹⁶ Kə Yuda εŋcaŋ Tamar moloku dəpə: «Taŋkən, səkə səfəntərə.» Bawo Yuda enacəre fe a wəran ka wan kən wərkun əfə. Kə Tamar eyif kə: «Ake məndekə-səŋ im, kə məmbocərn' em-ε?»¹⁷ K'oloku: «Inkə-kər' am wir wowut yəcəl yem dacə.» Kə Tamar oloku: «Mεne məsəŋ im paka pələm itəmpər haŋ məc-kεre wir wowut wawəkə.»¹⁸ Kə Yuda eyif kə: «Ake indesəŋ əm haŋ ic-kεre wir wowut nwe?» Kə Tamar oloku kə: «Məsəŋ im tamp tam, kəbənda

kɔ kɛgbo kanɔ mɛntɔmpɛr mɔ.» Kɔ Yuda ɔsɔŋ kɔ yi. Kɔ Yuda ɛfɛntɛrɛ kɔ Tamar, kɔ Tamar ɛmbɛkɛsɛ Yuda. ¹⁹ Kɔ Tamar ɛyɛfɛ k'ɔŋkɔ, k'owurɛ kɛloto kanɔ ɛnagbalɛrnɛ mɔ, k'ɛmbɛrnɛ sɔ yamos yɔn ya kɛbal.

²⁰ Kɔ Yuda osom wanapa kɔn wɛAdulam, a pɛkɛnɛ Tamar wir wowut, pɛkɛrɛnɛ ca yɔkɔ ɛnacɛmbɛr di sɛkɛ mɔ. Mba ɛnanɔŋk fɛ kɔ. ²¹ Kɔ wɛkakɔ ɔŋkɔ pɛc-yifɛt afum akɔ ɛnabɛp di mɔ: «Deke wɛran wɛtɛn arkun, nwe ɛŋcɛmɛna nnɔ dɔpɔ da Enayim mɔ, eyi-ɛ?» Kɔ akakɔ ŋaloku kɔ: «Wɛran wɛtɛn arkun ɔfɔcɛmɛ nnɔ.» ²² Kɔ wɛrkun nwe olukus k'ɔŋkɔ pɛc-loku Yuda: «Inɔŋk fɛ kɔ. Ali afum a tofo tatɔkɔ ŋaloku: «A wɛran wɛtɛn arkun eyi fɛ nnɔ.»» ²³ Kɔ Yuda oloku: «Pɛmɛŋkɛrnɛ ca yem yɔkɔ ɔntɔmpɛr mɔ! Ta patɛnɛrnɛ malap. Bawo isom pakɛnɛ kɔ wir wowut kɔ mɛntɔnɔŋk kɔ.» ²⁴ Ntɛ yof maas yɛŋcɛpɛr mɔ, k'andɛ paloku Yuda: «Wɛran ka wan kam ɔŋkɔt yama-yama, kɔ tɔsɔŋɛ kɔ kɛbɛkɛs.» Kɔ Yuda oloku: «Nɔwurɛnɛ kɔ. Pacɔf kɔ!» ²⁵ Ntɛ asolɛ kɔ kɛwurɛnɛ doru mɔ, k'osom nda kɔŋci kɔn: «Wɛbɛkɛsɛs kem ɔyɔ ca nyɛ. Mɛsɛp mɛcɛrɛ nwe ɔyɔ tamp pampɛ, kɛbɛnda kanɔkɛ, kɔ kɛgbo kanɔkɛ mɔ.» ²⁶ Kɔ Yuda ɛnɛpɛl yi. K'oloku: «Tamar olomp pɛtas im, bawo iwosɛ fɛ kɛsɔŋ kɔ wan kem Selah.» Difɔ tɛnalip ɛŋcɛrɛ fɛ kɔ sɔ dɛran.

²⁷ Ntɛ Tamar ɛyɛfɛ kɛkom mɔ, k'anɔŋk fɔ cɛbɛri cɛyi kɔ dɛkor. ²⁸ Tamar eyi kɛkom. Kɔ wan wɛcɔkɔ-cɔkɔ owurɛ kɛca. Kɔ wɛran wɛbanɔ wan osumpɛr kɛnaka nkɛ kɛca k'ɔŋkɔt kɔ dɛbɛŋa dɛyim dɛkɛca, pɛcloku: «Wɛkawɛ andɛnɔŋkɛnɛ kɛkom.» ²⁹ Mba kɔ kɛnaka nkɛ kɛlinɔ kɛca kɔ wɛŋcɔ onɔŋkɛnɛ kɛwur.

Kə wəbaŋ wan eyifnɛ: «Kəpəc kərə kə məwure kaŋkɛ-ɛ?» Kə Tamar ewe wan wəkakə Perɛc. * 30 Kə wan wəka mɛrəŋ owur, nwe anakot debeŋa dəkəca mə, kə Tamar ewe wəkakə tewe ta Serah. †

39

Isifu kiyi kən Misira ndena Potifar

¹ K'əŋkəkərə Isifu Misira. Kə Potifar wəMisira, wəbɛ wəpəŋ wəka firawona, nwe ɛnayəne wəkiriŋ ka abum ən mə, ɛway kə afum a Səmayila dəwaca akə ŋanakərə kə Misira mə. ² Kanu Kəpəŋ kənasole Isifu, pəcuca fəp pə Kanu Kəpəŋ kəŋcban kə. Kələ ka wəbɛ kən wəMisira k'ɛnayı. ³ Kə wəbɛ kən ɛnəŋk fə Kanu Kəpəŋ kəsole Isifu. Mosumpər mən fəp, Kanu Kəpəŋ kəŋcmar kə mectese kə dəwaca. ⁴ Kə Isifu ende pəsətə kəlan ka wəbɛ kən nwe ɛŋc-bəcɛ mə. Kə wəkakə ɛlək kə, k'əsəŋ kə dəbɛ da kəcəmbər-cəmbər mes ma kələ kən disrɛ. K'ɛlək daka dən fəp k'ember di Isifu dəwaca pəc-lompse-lompse kə di kəcəmbər-cəmbər. ⁵ Nte Potifar ɛlan Isifu, a k'əsəŋ kə kəcəmbər-cəmbər ka mes ma kələ kən disrɛ fəp mə, kə Kanu Kəpəŋ kəmpocɛ kələ ka wəMisira nwe, teta Isifu. Kə kəpocɛ ka Kanu Kəpəŋ kəsumpər daka da Potifar fəp, kəyɛfɛ dəkɛr haŋ nde dale. ⁶ K'əsakərə teta daka dən fəp Isifu, nkən ɛnasumpər fɛ sə nte o nte mɛnɛ yeri nyɛ ɛŋc-di mə.

Isifu kə wəran ka Potifar

Mba Isifu fum wətət teyi ɛnayı. ⁷ Nte mes maməkə mənçepər mə, kə wəran ka wəbɛ kən ende pəcəŋçər Isifu fə, k'oloku kə: «Məfəntərə kə

* 38:29 Perɛc = «kəpəc» † 38:30 Serah = «Kəpɛ ka dec»

ina!» ⁸ Kɔ Isifu efati. K'oloku wəran ka wəbe kɔn: «Mənəŋk nte wəbe kem elek mes mən fəp k'ember im dəwaca mə, təsəŋe əfəsəyɔ nte o nte deker k'elek sɔ daka dən fəp k'əsəŋ im kəcəmbər-cəmbər. ⁹ Fum nwe o nwe eyi fe nnɔ kələ kanke nwe elele pəcəpər im mə. Ɔmənene f' em nte o nte ta kələ kanke mēne mənə, bawo wəran kɔn məyənə. Ak' endesəŋ' em oŋ kəyɔ pələc pəpəŋ, iciyanə sɔ Kanu-ε?» ¹⁰ Kɔ wəran nwe ɛŋcəmēne Isifu moloku maməkɔ darəŋ haŋ mataka mɛlarəm. Mba Isifu ɛnawosə fe məcem-cəmne mən, kəcərə fe ŋafəntərə kɔ nkən. ¹¹ Dəsək dɔləma, kɔ Isifu ɛmbere dəkələ dəkəlompəs yebəc yən. Mba dəsək dadəkɔ afum a kələ kanke ali wəkin ɛnayi fe deker. ¹² Kɔ wəran nwe osumpər pəberne pa Isifu k'oloku kɔ: «Məfəntərə kɔ ina!» Kɔ Isifu ɛsakərə kɔ pəberne pən, k'eyekse k'owur doru. ¹³ Nte wəran nwe ɛnəŋk fɔ Isifu ɛsakərə kɔ pəberne pən dəwaca, k'eyekse k'owur doru mə. ¹⁴ K'ewe afum a kələ kəŋan k'oloku ŋa nte: «Nənəŋk, wəHebəru nwe wos im* ɛŋkere pədəfani su mə. Isifu ender im a pədəfəntərə kɔ ina. Ti tɔ ɪŋkul-kulene pəpəŋ. ¹⁵ Nte endecərə fɔ kəpenə k'inde dim mə, k'eyekse. K'ɛsakər' em pəberne pən kɔ nkən owur nde doru.» ¹⁶ Kɔ wəran nwe ombocərne pəberne pa Isifu kəsək, haŋ wəbe ka Isifu pəc-bere deker. ¹⁷ Kɔ wəran nwe oloku wos tin tayi, k'oloku kɔ: «Wəcar wəHebəru nwe mənkerə su mə, ender im a pədəfan' im. ¹⁸ Mba nte ɪŋkule-kule pəpəŋ mə, k'ɛsak pəberne pən nnɔ iyi mə. Kɔ nkən eyekse k'owur nde doru.» ¹⁹ Nte wəbe ka Isifu ene moloku ma wəran kɔn, nwe oŋc-loku kɔ: «Nte tɔ wəcar kam əyɔ em!» ²⁰ Kɔ mətɛle məpəŋ mosumpər wəbe ka

* **39:14** Potifar

Isifu. Kə wəkakə ember Isifu dəbili kəca nkε wəbe eηc-ber afum ən dəbili mə. Kə Isifu eyi dəndo dəbili.

Kəyi ka Isifu dəbili

²¹ Kə Kanu Kəpəη kəsəle Isifu, kə kəlas layidi da amera ηobotu ηəkə kənasəη kə mə. Kə kəsəηe wəbe wəka dəbili emar kə. ²² Kə wəbe wəka dəbili elək aka dəbili fəp k'ember ηa Isifu dəwaca, nte o nte teηc-cepər oη di mə, Isifu ə teηcepər dəwaca kərəsna. ²³ Wəbe wəka dəbili əηcməmən fe sə nte o nte Isifu enatəmpər dəwaca mə, bawo Kanu Kəpəη kənasəle kə, kəcləmpəse kə mosumpər mən fəp.

40

¹ Nte mes maməkə meηcepər mə, kə amarəs merəη a Firawona, wəbe ka Misira, wətupe kə wəcəfe kən cəcom, ηande ηacyane kə. ² Kə pəntele Firawona nnə amarəs ən merəη ηayi mə. ³ Kə Firawona osom k'asumpər ηa, k'əηkə pacaηər ηa nde bili bəkə anacaηər Isifu mə. ⁴ Kə wəbe ka aka dəbili oloku Isifu kəgbəkəre ηa pəmə nte enayi ηa kəsək mə. Kə ηayi dəbili tēm telarəm.

Isifu kəloku tedisre ta mere ma amarəs a Firawona, aηe enacaηəs dəbili mə

⁵ Pibi pin disre, kə amarəs a Firawona aηe merəη ηawerəp. Nwe o nwe, tēwerəp tən taciηa teciyane kə ta wəkə. ⁶ Dec dendesək, kə Isifu enəηk ηa ηaməηcne. ⁷ Kə Isifu eyif amarəs a Firawona aηe merəη aηe ηanayi dəbili kə nkən mə, k'eyif ηa: «Ta ake tə nəηeyε cəro məkə-ε?» ⁸ Kə ηaloku Isifu: «Səwerəpna nnə pibi, mba fum eyi fe nnə nwe endetam kəloku su tedisre ta mere maməkə mə.»

Kə Isifu eyif ɲa: «Bafə Kanu kətəmpər kəcərə ka tedisre ta mes ba? Nəlok' im ma mere monu-a.»

⁹ Kə wətupε ka Firawona yomunəs ələmər Isifu mere maməkə enawerəp mə. K'oloku: «Mere mme iwərəpna mə: Anɟbəɲkələ ɲa wiɲ ɲeyin' em fər kirin. ¹⁰ Nɔyɔ wara maas. Nte anɟbəɲkələ ɲɟe ɲoɲɟbuc mə kə yokom yembək, kə yokom yayəkə yələl. ¹¹ Tetəɲne itəmpər apət ɲɟe inɟ-tupe wəbe kem Firawona mə. K'ilək yokom yələma k'ifəcəs yi nno apət ɲɟe inɟ-tupe Firawona mə disre, k'isəɲ Firawona məɲcəɲcə ma pokom papəkə inafəcəsə kə dəpət mə.» ¹² Kə Isifu oloku kə: «Tedisre tayi tɛntɛ: Wara wawəkə maas, mata maas mə. ¹³ Kə mata maas məɲcəpər-ε, Firawona endəsulukus kəyekt' əm domp, pəluks' am yəbəc yam. Məndəsə mətupε kə yomunəs pəmə təkə məɲcbəc ti mə, məcbər kə yeri yəkə mənde kətupε kə mə dəkəca. ¹⁴ K'andesak əm-ε, ta mədekə-pələrn' em, ilɛtsen' am mələk' em layidi a məndekə-mar im nno wəbe eyi mə. Nte təɲsəɲe pəwuren' em nno kələ kanke disre mə. ¹⁵ Bawo atəf ɲa Hebəru ɲalək im k'əɲkərə Misira. Kə nno, ali tes iyə fε nte andeber' em dəbili mə.»

¹⁶ Nte wəcəfε ka Firawona cəcom ənəɲk fə moloku mme Isifu oloku ma mere mə, məmbət kəne, k'oloku Isifu: «Ina mere mem, mafala maas ma kəcom kəɟbent m' isarena. ¹⁷ Kəfala kanke kəɲecna ci dacə mə fəp, yeri yəkə wəcəf cəcom ontup a pəcsəɲ yi Firawona mə fəp yeyina dənda. Bəmp yəcsəm yeri yayəkə isarena kəfala disre mə.» ¹⁸ Kə Isifu oloku kə: «Tedisre tayi tɛntɛ: Cəfala cacəkə maas, mata maas mə. ¹⁹ Kə mata maas məɲcəpər-ε, Firawona endepən' am dərəɲc, pəbər

əm kəbənda dəkəlim pəgbək əm, bəmp yəsəm əm.»
 20 Tataka ta maas, dəsək doluksər da kəkom ka Firawona. K'ombocə amarəs ən kəsata kəpən. K'əsən wəcəfə kən cəcom dəbe dəpən, amarəs ən fəp fər kirin. 21 K'olukse sə wəka mərən wəkə yəbəc yəkə ənayi cəkə-cəkə mə: Kə wəkəkə oñcop sə kəctup pəber Firawona apət dəkəca. 22 Kə Firawona osumpər wəcəf cəcom wəpən pəmə təkə Isifu ənaloku ti mə. 23 Wətupə ka Firawona yomunəs eñcem-cəmnə fə sə Isifu, k'empələrne kə.

41

Kəwerəp ka Firawona

1 Kə teren tin teñcepər, teren ta mərən, kə Firawona ewerəp: Pəcəmə kəngbəkə nke anwe Nil mə kəsək. 2 Kə cəna cəran cətifi camət-mərən cəñcafe dəkəngbəkə. Kə cəyefə kəsəmət dale. 3 Kə cəna cəran camət-mərən cəloma cələñki cəñcafe sə cəkə tadarən dəkəngbəkə. Kə ci cəñkəsə cəcəmə cəcəkə-cəkə kəsək dəkəngbəkə. 4 Kə cəna cələñki nce cəyefə kəsəm cəna cətifi cəkə. Kə Firawona entəmə. 5 Kə Firawona əngbəkəre sə kədire, k'ewerəp sə tamerən. 6 Səbomp sa malə camət-mərən səpən səwurəs atoka nin nətət nəyi. Kə səbomp sa malə səfet səwurəs səcəkə-cəkə tantəf. 7 Kə səbomp sa malə səfet nse səndi səbomp sa malə səpən səlare səkə. Kə Firawona entəmə sə. Mere mayi mə maməkə.

8 Dec dendesək, kə amera nələcə-ləcə Firawona. K'ewe acərə mes k'abeki a Misira fəp. Kə Firawona əlmər nə mere mən. Mba ali fum ənayi fə nwe eñctam kəloku kə tedisre ta mere mən mə. 9 Kə wətupə kən yomunəs əlek moloku,

k'oloku Firawona: «İncəm-cəmnε məkə tɛpələrənε tem. ¹⁰ Pənatelε Firawona nnə amarəs ən ηayi mə, k'osom k'asumpər im kə wəcəfε kən cəcom, k'ember su dəbili nde kələ ka wəbε ka abum ən. ¹¹ Kə səwεrɛp ina kə wəka mɛrəŋ kem pibi pin. Nwε o nwε mere mən taciŋa mme antam kəloku tedisrε ta mi mə. ¹² Tɛtəŋnε səyi bili bin kə wətemp wəcar wəHəbərɛ wəka wəbε ka abum a Firawona wələma. Kə səloku kə nwε o nwε mere mən k'oloku su tedisrε ta mi. ¹³ Kə tosurənε kə teyi pəmə təkə ɛnaloku nwε o nwε mə. Kə Firawona oluks' em yəbəc yem yəcəkə-cəkə. K'ɛŋgbək wəka mɛrəŋ kem.»

Isifu kəloku kən mes ma mere ma Firawona tedisrε mə

¹⁴ Kə Firawona osom a pawenε kə Isifu. K'awurənε kə katəna-katəna dəbili. K'ofonənε, k'əsəkpər yamos, k'əŋkə nde Firawona ɛnawε kə mə. ¹⁵ Kə Firawona oloku Isifu: «İwərəp, mba ali fum isətə fε nwε oŋlək' im tedisrε ta mere mem mə. Mba alok' im a məntam kəloku tedisrε ta mere mme aŋlək' əm mə.» ¹⁶ Kə Isifu oloku Firawona: «Bafə in' əfə! Kanu kəndeloku Firawona tedisrε ta mere mən.» ¹⁷ Kə Firawona oloku Isifu: «Mere mem-ε, kəŋgbəkə kəsək incəmənə. ¹⁸ Kə cəna camət-mɛrəŋ cətət cətifi cəŋcafe dəkəŋgbəkə, kə cəyefε kəsəmət dale. ¹⁹ Kə cəna camət-mɛrəŋ cələma cələŋki cələc, ci cəŋcafe sə cəkə tadarəŋ dəkəŋgbəkə. Mba intanəŋk fε Misira cəna cələcə pəmə cacəkə. ²⁰ Kə cəna cələc cələŋki nce cəyefε kəsəm cəcəkə-cəkə camət-mɛrəŋ cətifi cətət cəkə. ²¹ Cəna cətifi nce cəcbɛrε cələŋki dəputuk, ta aŋcərə kə pəyənε fə yati cəmbɛrε ci dəputuk-ε. Kə cəna cələc nce cənanjkanε sə kələcε, pətəs təkə cənaləcε mə.

K'intəmε. ²² K'iwerəp sə nte: Səbomp camət-mērəŋ sa malə sətət səlarε səwurəs atəka ŋin ŋayi. ²³ Kə səbomp camət-mērəŋ sa malə sələma səfet səwurəs səcəkə-cəkə səkə tantəf. ²⁴ Kə səbomp sa malə səfet nse səndi səbomp sa malə səpəŋ səkə. Iloku mere mamε acərəε mes. Mba ali fum isətə fε nwe oŋlok' im tedisrε ta mi mə.» ²⁵ Kə Isifu oloku Firawona: «Mere ma Firawona fεp, toloku tin tə moloku. Kanu kəyi kəmentər Firawona nte kəndeyə mə. ²⁶ Cəna cətət nce camət-mērəŋ, meren camət-mērəŋ mə. Kə səbomp sa malə sətət nse camət-mērəŋ, meren camət-mērəŋ mə, mere min mə. ²⁷ Cəna cələc celenki nce cəmpəna cəkə tadarəŋ mə, meren camət-mērəŋ mə, kə səbomp sa malə səfet nse, dor da meren camət-mērəŋ də. ²⁸ Pəmə təkə intep ti kəc-loku Firawona mə, Kanu kəmentər Firawona təkə kəndeyə mə. ²⁹ Meren camət-mērəŋ ma kənəmbərə mender mamε atəf ŋa Misira fəp. ³⁰ Kə meren camət-mērəŋ ma kənəmbərə meŋcepər-ε meren camət-mērəŋ ma dor mendecəmə mi darəŋ: Dor dadəkə dendelukse Misira darəŋ. ³¹ Kə dor dadəkə deŋcepər-ε, afədetam kəcərə yati kə pəyi fə kənəmbərə kənayi de tələma-ε. Debeki da dor dadəkə dendesəŋε ti. ³² Kə mənəŋk Firawona pəgbəkərə kəwerəp mere min maməkə kəmerəŋ-ε, Kanu kəyi kəsəŋε kə kəcərə: A mes melip nno kəyi mə, kəbelkər kə kənder oŋ kəbəc yəbəc yaki. ³³ Nte Firawona eŋcərə oŋ a Isifu əyə amera, k'eŋcərə sə mes mə, kə Firawona əsəŋ kə dəbe atəf ŋa Misira disrε. ³⁴ Firawona pəyεfε oŋ, pəboŋcəs akə ŋandeyəne abε aŋε ŋandekə-tene atəf ŋa Misira mə, nte təŋsəŋε ŋabanəs katin ka kəcəmət ka kəsətə yetəl yaŋan, atəf ŋa Misira meren camət-mērəŋ

ma kəməmbərə mme disre mə. ³⁵ Naloŋka yeri ya meren mobotu mme mender mə, ŋayo ti dim da Firawona dəntəf. Firawona pəsom pamənjk yeri sədare fəp. ³⁶ Yeri yayəkə yə andemənjkə atəf, kədəm ka meren camət-merəŋ ma dor mme Isifu oloku kədəyi mə, nte tənşəŋe ta dor dadəkə dedetam atəf ŋa Misira mə.»

Isifu əyənə wəmarəs wəcəkə-cəkə wəka Firawona

³⁷ Kə moloku maməkə məmbət Firawona kə amarəs ən. ³⁸ Kə Firawona eyif ŋa: «Andetam kəsətə fum pəmə Isifu ba, pəyə amera ŋa Kanu?» ³⁹ Kə Firawona oloku Isifu: «Nte Kanu kəsəŋ əm kəcərə ka mes mame fəp mə, fum o fum eyi fə nwe əsək domp, pəcərə mes pəmə mənə mə. ⁴⁰ Mənə Isifu, mən' endeyənə wəkiriŋ ka kələ kem, afum a atəf ŋem fəp. Mən' ə ŋandeyi darəŋ, dəbe da ina Firawona gbəcərəm dendecepər dam.» ⁴¹ Kə Firawona oloku Isifu: «Misira mə mame isəŋ əm dəbe da atəf ŋəŋe fəp.» ⁴² Kə Firawona owurə kurundə kən dəkəca, k'ember ki Isifu dəkəca. K'ember Isifu yamos yətət. K'ənjbek kə kema dəkilim. ⁴³ Kə Firawona embek Isifu abil ŋa kəwan ŋəkə wenacəŋc wən mə, kə ŋəŋcek kəkə. Kə afum ŋayəfə kəkul-kulənə ŋa: «Abərek!» * Tatəkə tə Firawona ənəsəŋ Isifu dəbe, atəf ŋa Misira. ⁴⁴ Kə Firawona oloku sə Isifu: «In' əyənə Firawona! Kə məntəwosə-ə atəf ŋa Misira, ali fum əfəyektə də kəca, k'əŋkə yektə kəcək kən atəf ŋa Misira.» ⁴⁵ Kə Firawona ewe Isifu tewe ta Misira «Cafənət Paheneyah.» K'əsəŋ kə wəran pacwe kə Asnat, wan wəran ka Potifera,

* **41:43** «Nəkənə kəl!»

Sali Almamy sa dare da Hon. Kə Isifu owur kəkə-cərə Misira mme enasətə kəkətene dəbe ta eɲcərə mi mə. ⁴⁶ Isifu enasətə meren 30 a Firawona pədecərə kə. Nte aɲcəmbər kə dəbe mə, fər ya Firawona kirin yə Isifu enawur kəkə-cərə atəf ɲa Misira fəp. ⁴⁷ Meren camət-merəɲ ma kənembərə maməkə disrə, kə afum a Misira ɲamberene kəbəc. ⁴⁸ Kə Isifu olonka yeri yayəkə fəp Misira meren mme camət-merəɲ. K'olonka yeri ya sədare səfet səkə sənəɲkər sədare səpəɲ mə. ⁴⁹ Isifu enalonka kur ka yeri pəmə kəsəɲc ka dəkəba, kur kənabək haɲ pac-cem-cemne a dor dəfəsətam kəsumpər aka Misira. ⁵⁰ Teren təcəkə-cəkə ta dor, kə Isifu oɲkom awut arkun merəɲ aɲe Asnat wan wəran ka Potifera Sali Almamy sa dare da Hon enakome kə mə. ⁵¹ Kə Isifu ewe coco cən Manase, ti tatəkə Kanu kəsəɲe kə kəpələr ka pəcuɲ fəp kə kəsakene kə aka kələ ka kas. ⁵² K'ewe wan kən təɲə Efrayim, ti tə tatəkə Kanu kəsəɲ kə dokombərə atəf ɲɲe analapəs kə mə. ⁵³ Kə meren camət-merəɲ ma kənembərə melip. ⁵⁴ Kə meren camət-merəɲ ma dor moɲcop pəmə təkə Isifu enaloku ti mə. Dor denayi təf ya Misira fəp. Mba yeri yeməɲkərne yenayi sə atəf ɲa Misira fəp. ⁵⁵ Nte dor dosumpər aka Misira mə, kə ɲambokər Firawona kəsətə ka cəcom. Kə Firawona oloku aka Misira: «Nəkə nənəɲk Isifu, nte oɲloku nu mə, nəyə tatəkə!» ⁵⁶ Nte dor dembek Misira mə, kə Isifu oɲcop kəcamsər aka Misira malə. Mba dor deɲc-bək kəbək dəm atəf ɲa Misira. ⁵⁷ Afum ɲac-yefe mofə fəp ma Misira kədeway malə nnə Isifu eyi mə, bawo dor denanəɲkanə kəbək Misira.

42

Yakuba kəsom kən awut ən Misira

¹ Kə Yakuba ene a malə* beyi Misira. Kə Yakuba oloku awut ən: «Ta ake tə nəndeyinə nno nəc-məmənənə fər disrε-ε?» ² Kə Yakuba oloku: «İne a malə meyi Misira. Nətor nəkə nəwayε su dəndo malə, ta padefinə dor.» ³ Kə awεηc a Isifu wəco ηantor kəkə-way malə Misira. ⁴ Mba Yakuba enasak fε Benyamin wəkə enapaηne kεrε kə Isifu mə pəcəpsε awεηc aηa darəη, bawo Yakuba enaloku: «Benyamin əfəkə ta tes tεlεc təloma təkəsətə kə.» ⁵ Kə awut a Yakuba ηaηkə Misira kəkə-way malə pəmə təkə afum alarəm ηaηckə Misira dəkəway malə mə, bawo dor dənayı atəf ηa Kanahan fəp.

Isifu eyεηkəs abəkəc ηən nno awεηc ηayı mə

⁶ Təm tatəkə Isifu pəyənε wəbε atəf ηa Misira. Nkən εηcwayər afum a Misira fəp malə. Kə awεηc a Isifu ηander ηatontnənε Isifu fər yən kirin, ηacəp mobu dəntəf. ⁷ Kə Isifu enəηk awεηc aηa. K'εnεpəl ηa. Mba owurər fε ηa kəcərənε. K'olok-lokərə ηa dim deyeηki, k'eyif ηa: «Deke nəyεfε-ε?» Kə awεηc aηa ηaloku kə: «Atəf ηa Kanahan ηə səyεfε, kə sänder kəway nno yeri.» ⁸ Kə Isifu εnεpəl awεηc aηa. Mba awεηc aηa ηananεpəl fε kə. ⁹ Kə Isifu εηcəm-cəmne mere məkə enawerəp te taηan mə. K'oloku ηa: «Atən mes ηə nəyənε! Mes ma atəf ηaηε mə nənder kətən, nəkə nəloku mi aka atəf ηonu.» ¹⁰ Kə ηaloku Isifu: «Ala, wəbε, dəkəway yeri sänder bafə atən mes ηə acar am ηayənε. ¹¹ Dεwεηca də səyə fəp fosu, wərkun wəkin okom

* **42:1** bəle = f. «blé» megben mme aηco pəsətə farin mə

su. Səsəkene bəkəc! Səclək' əm a dəkətən yeri gbəcərəm sənder.» ¹² Kə Isifu oloku ɲa: «Kəbupərə ti kə nəndε, metambər ma atəf ɲaɲε mə nənder kətən nəkəloku mi ndoronu.» ¹³ Kə awɛɲc aɲa ɲaloku Isifu: «Wəco kə mərəɲ wə sənaiyi kas kosu kəkom nde Kanahan. Mba wəkə ɛfεtε su dacə mə eyi məkə dəker kə papa kosu, kə wəkin ɛnafi.» ¹⁴ Kə Isifu oloku ɲa: «Təkə iloku nu mə, ti təyənε kanje: Atən mes ɲə nəyənε! ¹⁵ Awa, yəbəc nyε y' indecəmbər nu: İnderəmə nu tewe ta Firawona, nəfəwur nno ta wəfət konu wələpəs wəkəkə nəsak dəker mə enderε. ¹⁶ Nəsom wɛɲc konu wəkin pəkəkere wɛɲc konu wəkəkə nəsak dəker mə. Kə nəna aɲε endesak nno mə, dəbili andeber nu. Andeməmən moloku monu, pəcərə kə pəyənε kanje kə nəloku-ε. Kə pəyənε fε ti-ε, ɛnderəmə nu tewe ta Firawona atən mes ɲə nəyənε!»

¹⁷ Kə Isifu ember ɲa dəbili mata maas. ¹⁸ Tataka ta maas, kə Isifu oloku ɲa: «Nəyə nte, təsəɲε nu kəyi doru. İɲnese Kanu! ¹⁹ Kə pəyənε fə nəsəkene bəkəc-ε, nəsak wɛɲc konu wəkin dəbili. Nəna aləpəs aɲε nəkene afum anu yeri kərəs bawo dor deyi. ²⁰ Nəkərən' em wəfət konu wəkə nəsak dəndo mə nte təɲsəɲε paməmən moloku monu kə pəyənε fə kanje kə-ε, ta nədefi.» ²¹ Ti tə ɲanayə, ɲacləkene: «Ey. Sən' ɛnayə ti wɛɲc kosu. Bawo anəɲk ayek ɲən, tēm nte oɲcloku su a paɲaɲnεnε kə mə, ta aɲcəɲkələ kə-ε. Ti tə ayek ɲən ɲeyi kəsute su tantε.» ²² Kə Ruben ɛlək moloku, k'oloku ɲa: «İnaloku fε nu ti ba, fə ta nəyə wan nwe pələc? Mba nənacəɲkəl f' em. Ndəkəl oɲ awer su mecir mən.» ²³ Awɛɲc a Isifu ɲanacərə fε a Isifu eɲne kusu kəɲan bawo wəcəpərənε moloku ɛnaiyi kə dacə kə awɛɲc aɲa. ²⁴ Kə Isifu əmbələ

awenɟ aɲa, k'ɔŋkɔ pəbok.

Awut a Yakuba kəlukus kəŋan Kanahan

Nte elip mə, k'oluksərne kədelok-lokər ɲa. K'elək Siməŋ awenɟ aɲa dacɔ, k'ember kə dəbili fər ya awenɟ aɲa kirin. ²⁵ Kə Isifu osom a palase ɲa yeri dələba, palukse nwe o nwe pəsam pən nde ələba ɲən, pasarəsər ɲa yeri yayəkɔ. Ti tɔ anayəne ɲa. ²⁶ Kə awenɟ ɔn ɲasarəsər səfale səŋan yeri. Kə ɲasumpər dəpɔ kə ɲaŋkɔ. ²⁷ Kə wenɟ ka Isifu wəkin ende pəsikəli ələba ɲən nde dəkarwanse pəfaŋ kəwure səfale sən yika yəsəm, kə wəkəkə enəŋk pəsam pən ələba ɲən disre. ²⁸ K'oloku awenɟ aɲa: «Aluks' em pəsam pem. Ipempə nnə ələba ɲem.» Kə mera yeyi ɲa yama-yama kəcərə fɔ a ɲaŋkɔ dəkəway palukse ɲa sɔ pəsam paŋan. Kə ɲayifne: «Cəke cɔ Kanu kəyɔ su tante-ɛ?» ²⁹ Kə ɲamberə ndena papa kəŋan Yakuba nde atəf ɲa Kanahan. Kə ɲaləmər kas kəŋan mes məkɔ mənəsɔtɔ ɲa mə fəp. ³⁰ Kə ɲaloku kas kəŋan: «Fum wəkɔ ɔyənə wəbe wəka Misira mə, olok-lokərə su dim deyenki, k'endenə su kəyənə atən mes ma Misira mme səndeloku aka nnə mə. ³¹ Kə səloku kə fɔ səsəkene bəkəc, bafɔ atən mes ɲɔ səyənə. ³² Kə Səloku kə sɔ fɔ wəcɔ kə mərəŋ wɔ sənaiyi kas kosu kəkəm, mba wəfət kosu eyi dəker, kə wəkin enafi su dacɔ. ³³ Kə wəbe wəka Misira oloku su: «Nte tɔ nəndeyɔ a itam kəcərə a nəsəkene bəkəc. Nəsak wenɟ konu wəkin nnə, nəkene afum anu yeri kərəsna bawo dor deyi. ³⁴ Nəkɔ, nəker' em wəfət konu. Təm tatəkɔ, indecərə a bafɔ atən mes ɲɔ nəyənə, kə nəsəkene bəkəc. Indelukse nu wenɟ konu, təm tatəkɔ nəcəmə sɔ kəcəməs konu darəŋ dətəf.»»

³⁵ Nte ɲambere ndaranan akə ɲayuk malə məkə ɲanakere mə, kə fəp faɲan ɲanəɲkəs-nəɲkəs pəsam paɲan nde ləba yaɲan disre. Ɗa kə kas kəɲan nte ɲanəɲkəs pəsam nde ləba yaɲan disre mə, kə kənesə kənder ɲa. ³⁶ Kə kas kəɲan Yakuba oloku ɲa: «Awut em ɲə nəfaɲ kəbaɲsər im! Isifu eyi fe sə doru, Siməɲ eyi fe sə doru, kə nəfaɲ sə kələkər im Benyamīn-ε! In' ə maməkə fəp mendetərəs.» ³⁷ Kə Ruben oloku papa kən: «Məde məyɔ padif awut em mərəɲ k'intəkər' am Bensaməɲ. Məber im kə dəwaca, indekər' am kə.» ³⁸ Kə Yakuba oloku: «Wan kem əfətər kə nəna, bawo wəbek' ən Isifu efi. Sona s' eyi oɲ. Kə tɛləc təsətə kə dəpə-ε, cəke cə nəndeyə-ε, tɛm tatəkə nəɲsəɲ' em kətore cəfon cem cəfer dabiya kə abəkəc ɲocuy nde afi ɲayi mə.»

43

Yakuba kəwose kən Benyamīn kəkə kə awɛɲc aɲa

¹ Dor deɲc-bək kəbək dəm dətəf. ² Nte ɲalip kədi malə məkə ɲanakere kəyefe Misira mə, kə Yakuba oloku awut ən: «Nəluksərne, nəkə nəwaye su yeri yepic.» ³ Kə Yuda oloku kə: «Wəbe ka Misira enabəɲne su: «Ta inəɲk nu sə cəro, kə nəntəkər' em wɛɲc konu wələpəs-ε.» ⁴ Kə məɲwose kəsak wəfet kosu səkə-ε, səntər Misira kəkə-way' am yeri. ⁵ Kə məntəwose kəsak kə səkə-ε, səfətam kətər Misira kəkə-way' am yeri, bawo wərkun kəkə enaloku: «Ta inəɲk nu sə cəro kə nəntəkər' em wəfet konu-ε.» ⁶ Kə Yakuba oloku: «Ta ake tə nənayən' em pələc tantε, kəcloku wərkun wəkakə a nəyɔ wəfet-ε?» ⁷ Kə awut ən ɲaloku: «Wərkun wəkakə enayifət su pələrəm te tosu kə tokomene tosu, pəcyif su:

«Papa konu asarayi doru? Nayɔ wɛɲɔ wɛlɔma sɔ?»
 Kɔ sɛlukɛ kɔ moloku mamɔkɔ. Sɛnatam kɛcɛrɛ
 ba, a endeloku su: «Nɛkɔ nɛkɛr' em wɛfɛt konu!»
⁸ Kɔ Yuda oloku papa kɛɲan Yakuba: «Mɛsak wɛfɛt
 sɛkɔ kɔ ina. Sɛndeyɛfɛ sɛkɔ, tɔsɔɲɛ su kɛdeyi doru
 ta sɛfi-ɛ, mɛna papa, awut asu kɔ sɛna. ⁹ In'
 ɔsɔɲ ɛm temer, tɛta wɛfɛt: In' ɔ mɛndewer kɔ,
 kɔ intɔkɛr' am kɔ-ɛ, ta ilukɛ kɔ ider ibɛr ɛm kɔ
 dɛwaca-ɛ, tɛm tatɔkɔ in' endesɔɲ' am kɛtɔnɛɲk sɔ
 wan kam. ¹⁰ Patɔbɔlsɛnɛ moloku-ɛ, kɔ sɛntam ntɛ
 kɛkɔ kɛmɛrɛɲ sɛlukus.» ¹¹ Kɔ papa kɛɲan Yakuba
 oloku ɲa: «Bawo teyi tantɛ, nɛkɔ nayɔ ntɛ. Nɛlɛk ca
 ya atɔf ɲaɲɛ yɔlɔma nɛtɔmpɛrɛnɛ wɛrkun wɛkɔkɔ,
 pɛmɔ: Dɔni, mɛsɛ ma cɛmɛ mɛpic, cigbili, yamaku
 kɔ mɛgbɛn ma yalake kɔ cola.* ¹² Nɛlɛk pɛsam
 pɔkɔ nɛnakekɛrɛ tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ kɛmɛrɛɲ. Nɛlukɛ
 pɛsam pɔkɔ anabɛrɛ nu dɛlɔba mɔ, tɔlɔma ɲanaciya
 kɛciya dɛm. ¹³ Nɛlɛk wɛfɛt konu nɛkɔ ndena
 wɛrkun wɛkawɛ. ¹⁴ Intola Kanu Kɛpɔɲ nkɛ kɛntam
 mɛs ma doru fɛp mɔ, kɛsɔɲɛ wɛrkun wɛkɔkɔ pɔkɔ
 pɛyɔnɛ nu nɔnɔfɔr pɛsak wɛɲɔ konu wɛkɔ osumpɛr
 mɔ nɛder, nɛkɛrɛnɛ sɔ Bɛnyamin! Kɔ ina kɔ pɛyi
 fɔ awut em ɲandewur im dɛwaca-ɛ, awa ɲawur im
 dɛwaca!»

Isifu kɛbaɲɛ kɛmɛrɛɲ kɔ awɛɲɔ ɔɲ

¹⁵ Kɔ awut a Yakuba ɲalɛk yɔtɔmpɛrɛnɛ kɔ
 pɛsam pɔkɔ ɲanakekɛrɛ tɔcɔkɔ-cɔkɔ mɔ kɛmɛrɛɲ, kɔ
 Bɛnyamin. Kɔ ɲayɛfɛ, kɔ ɲantɔr Misira. Kɔ ɲaɲkɔ
 ɲamentɔrnɛ Isifu. ¹⁶ Ntɛ Isifu ɛnɛɲk Bɛnyamin kɔ
 awɛɲɔ aɲa mɔ, k'oloku wɛcamɛ kɔn: «Mɛbɛrɛ
 afum akanɛ dɛkɛr, mɛdif pɔcɔl, mɛcɔɲ, bawo afum

* **43:11** Ti tɔ tatɔkɔ mɛgbɛn mɛyɛɲk kɛway

akanɛ ɲə sən' endenadi məkə yeri tofo tin danjana.»
 17 Kə fum wəkakə ɔyɔ təkə Isifu enaloku kə mə, k'emɓerɛ afum aɲɛ dɛkɛr ndena Isifu. 18 Kə awɛɲɔ a Isifu ɲanese nte anabɛrɛ ɲa ndena Isifu mə, kə ɲaloku: «Teta pəsam pəkə anasak ləba yosu disrɛ mə ti t' aɲkɛrɛ su nnə. Aɲkɛrɛ su nnə, ɲadewɛkərne su ɲacəmbər su dacar kə sɔfale sosu.» 19 Kə ɲalətərne wəcamsɛ ka Isifu, kə ɲaloku kə moloku mmɛ dəkusunka: 20 «Nəɲaɲne Wəbɛ! Sənader tɔcəkə-cəkə kədeway yeri. 21 Nte səɲɔ-lukus mə, kə səɲkə sikəli ləba yosu karwanse, kə sənəɲk nwe o nwe pəsam pən nde aləba ɲən. Mba səɲkɛrɛne sɔ pi. 22 Səɲkɛrɛne sɔ pəsam pələma kədeway yeri. Səɲɔrɛ fɛ nwe enabɛr pəsam papəkə nde ləba yosu disrɛ mə.» 23 Kə wərkun nwe oloku ɲa: «Ta nənesɛ bəkəc yɔfər nu! Kanu konu kə, Kanu ka papa konu kənasəɲ nu pəsam nde ləba yonu. Pəsam ponu pɛnader im.»

Kə wəcamsɛ ka Isifu owurɛne Siməɲ nnə awɛɲɔ aɲa ɲayi mə. 24 Kə fum wəkawɛ emberɛ ɲa nde kələ ka Isifu disrɛ. K'əsəɲ ɲa domun, kə ɲambikɛne wɛcək. K'əsəɲ sɔ sɔfale səɲan yika. 25 K'olompɛ ɲa yeri haɲ tɛm nte Isifu ɛnakə der dan mə, bawo ɛnanɛne Isifu pəc-loku: «Sən' endedi yeri dan dəməkə kə ɲa.» 26 Nte Isifu ender dɛkɛr dan mə, kə awut a Yakuba ɲasəɲ Isifu ca yəkə ɲanatəmpərəne kə mə, kə ɲantontnɛne kə dəntəf. 27 Kə Isifu eyifət ɲa teta dis danjan, k'eyif ɲa: «Papa konu wətem wəkə nəɲle mə, ɛntamne? Ɔsərəyi doru?» 28 Kə awɛɲɔ aɲa ɲaloku: «Wəcar kam, papa kosu ɛntamne, ɔsərəyi doru.» Kə ɲantontnɛne Isifu. 29 Kə Isifu eyekti fər. Nte ɛnəɲk Benyamin wəpaɲne kən kɛrɛ mə,

k'eyif ɲa: «Wəkawɛ ɔyɔnɛ wəfɛt konu wələpəs, wəkə nənaloʔ im tetən mə?» K'ənɔcər: «Kanu kəmar əm wan kem!»³⁰ Kə Isifu oŋcopər moloku, bawo eŋcteyɛ-teyɛ pəbotu pa kənəŋk ka wɛŋc, ɛnafan kəbok. Kə Isifu ɛmbɛrɛ dəkulɔ dən, k'ombok di haŋ.³¹ Kə Isifu ɛsak kəbok, k'ombufərɛ kəro, k'owur. K'ɛsɛp kətəbok sɔ fər ya awɛŋc aŋa kirin. K'oloku: «Nəwureɛ su yeri.»³² K'ambɛrɛ Isifu yeri taciŋa, awɛŋc aŋa taciŋa, kə aMisira ɲa ɲayi sɔ taciŋa. Bawo aMisira ɲaŋcwoɛ fɛ kəpaŋnɛ dap da yeri kə aHəbərɛ.³³ Kə awɛŋc a Isifu ɲandɛ fər yən kirin. Kəyɛfɛ ka coco ca papa kəŋan haŋ wəfɛt kəŋan nwe o nwe kə dəkəndɛ dən. Kə ɲayɛfɛ kəlɔkɛnɛ kəciyanɛ nkɛ kəyi ɲa nte Isifu osumpər ɲa mə.³⁴ Kə Isifu ɛmbɛrɛnɛ ɲa yeri yən nyɛ nkən eŋc-di mə. Mba pɛbɛrɛnɛ mpɛ ɛnasəŋ Bɛɲyamin mə pɛnala kəcamət, pɛtas pa akə. Kə ɲamun haŋ kə pəntəŋnɛ ɲa kə nkən Isifu.

44

Isifu ɔntərəs awɛŋc ɔn nte təŋsəŋɛ pətam kəcərə bəkəc yəŋan mə

¹ Kə Isifu oloku wəcamsɛ kən: «Mələsɛ afum akanɛ malɔ dələba pəmɔ təkə ləba yəŋan yɛntam kələk malɔ mə. Məbɛr pəsam paŋan ndɛ ləba yəŋan disrɛ. ² Məbɛr sɔ apət ɲem ɲomunɛ ɲa gbɛti ɲəkə, ndɛ aləba ɲa wəfɛt wəkə kə pəsam pəkə eŋkɛrɛ kədewayɛ malɔ mə.» Kə wəcamsɛ ka Isifu ɔyɔ təkə Isifu ɛnaloku kə mə. ³ Dec dɛndəsək, k'asak afum aŋɛ kəlukuɛ ndɛ ndaraŋan kə sɔfale səŋan. ⁴ ɲawur dare disrɛ ta ɲantabələ-ɛ, kə Isifu oloku wəcamsɛ kən: «Məyɛfɛ məcəmɛ afum aŋɛ darəŋ haŋ məbəp

ɲa. Məyif ɲa: «Ta ake tɔ nəʂɔŋe pətət kəway pələc-
 ɛ? ⁵ Bafɔ apət ɲaŋe ɲɔ wəbɛ kem oŋmunɛ, ɲi ɲəŋsəŋe
 kɔ kəcərə təkɔ tender mə? Nəŋciya kəyɔ tante nəyɔ
 mə.» ⁶ Kɔ wəcamsɛ ka Isifu embelər ɲa k'embəp
 ɲa. K'əŋgbəkərəne ɲa moloku məkɔ Isifu enasom
 kɔ mə. ⁷ Kɔ ɲaloku wəcamsɛ ka Isifu: «Ta ake
 tɔ wəbɛ oŋlok-lokərə su tante-ɛ? Səna amarəs am
 səfɔtam kəyɔ tatəkɔ. ⁸ Sənuŋkənɛ kərəsna kɔ səŋkɛrɛ
 nu pəsam pəkɔ sənənəŋk nde lɔba yosu mə, kəyɛfɛ
 Kanahan. Ta ake tɔ səndekiyɛne pəsam kɔ pəyi
 fɛ ti kɛma nde kəlɔ ka wəbɛ kam-ɛ? ⁹ Nwɛ o nwɛ
 anəŋkɛ ca yayəkɔ mə, padif kɔ, kɔ səna fəp səyɔne
 acar a wəbɛ kem!» ¹⁰ Kɔ wəcamsɛ ka Isifu oloku
 ɲa: «Awa. Ine nu sim! Nwɛ o nwɛ aŋnəŋkɛ paka mə,
 əŋyɔne wəcar kem. Nəna aləpəs aŋe nəŋkɔ.» ¹¹ Kɔ
 ɲambɛlkər-bɛlkər kətɔrɛ-tɔrɛ lɔba yaŋan dəntɔf kɔ
 ɲasikəli-sikəli yi. ¹² Kɔ wəcamsɛ ka Isifu oŋcop
 kəfen-feni kəyɛfɛ alɔba ɲa wəbəkɪ, k'eləpsər alɔba
 ɲa wəfet. Kɔ wəcamsɛ ka Isifu əŋkɔ pənəŋk apət ɲɲe
 nde alɔba ɲa Benyamin. ¹³ Kɔ awɛŋc a Isifu ɲawal-
 wali yamos yaŋan, kɔ ɲandəndəsər sɔ səfale səŋan
 lɔba yaŋan. Kɔ ɲaluksərne sɔ dare disɛ.

Yuda kəcəpɛ Benyamin

¹⁴ Yuda kɔ awɛŋc aŋa ɲander sɔ nda Isifu wəkɔ
 enasərəyi kəfo kanjɔ ɲanasak kɔ mə. Kɔ ɲantɛmpɛne
 dəntɔf Isifu fər kirin. ¹⁵ Kɔ Isifu eyif ɲa: «Cəke
 cɔ nəyɔ tante-ɛ? Nəŋcərə fɛ a intam kəcərə təkɔ
 təŋgbəpnɛ mə, təkɔ tender mə?» ¹⁶ Kɔ Yuda oloku:
 «Cəke c' indeloku wəbɛ kem-ɛ? Cəke c' indeloku
 mətam kəlanj su-ɛ? Kanu kəmbəp amarəs am
 ɲaciya. Səyɔne oŋ acar a wəbɛ, kəyɛfɛ səna haŋ
 wəkɔ anəŋk apət alɔba ɲən disɛ mə.» ¹⁷ Kɔ Isifu

oloku: «İfədebəc ti tatəkə! Fum nwe anəŋke apət mə, endeyənə wəcar kem. Kə nənə, nəperne nəkə ndena papa konu bəkəc yoforu disre.»

¹⁸ Kə Yuda ələtərne Isifu k'oloku kə: «İləktərn' am wəbe məwose wəmarəs kam pələk-lokər əm ta abəkəc ɲep' am nnə eyi mə! Bawo məyi pəmə Firawona. ¹⁹ Wəbe kem eyifət amarəs ən pəc-loku: «Nəyə kas kə pəyife ti-ε wəfət?» ²⁰ Kə səwosene kə: «Səyə kas kətem, kə wəfət wan nwe oŋkom detem dən disre mə. Wəpaŋne kən keɛ enafi. Keɛ kən kəkəm, sona s'eyi oŋ, kə kas əmbətər kə.» ²¹ Kə məloku amarəs am: «Nəkə nəkeɛ wəfət konu inəŋk kə fər yem.» ²² Kə səloku wəbe kem: «Wəfət kosu əfətəm kəyefe papa kosu kəsək. K'eyefe kə kəsək-ε, papa kosu enfi.» ²³ Kə məloku amarəs am: «Kə nəntəkere wəfət konu-ε, ta inəŋk nu sə de.» ²⁴ Nte səluksərne ndena papa kosu wəmarəs kam mə, kə səlukse kə moloku məm məna wəbe kem. ²⁵ Kə papa kosu oloku: «Nəkəsə nəwaye su yeri yepic.» ²⁶ Kə səloku kə: «Səfətəm kəkə. Mba kə səŋsole wəfət kosu-ε, səŋkə, bawo wərkun kakə əfəwose kənəŋk su cəro ta səŋkene kə wəfət kosu pənəŋk-ε.» ²⁷ Kə papa kosu wəmarəs kam oloku su: «Nəŋcəre fə wəran kem awut mərəŋ ɲ'enakom' em. ²⁸ Kə wəkin ende pəsək im. İlaŋ ti fə wəkəkə, anawatəri-watəri kə, bawo intanəŋk fe kə haŋ məkə. ²⁹ Kə nəmbaŋər im sə ndəkəl wəkawε-ε, tes tedekə sətə kə-ε, pəcuy disre pə nəndesəŋ' em kətore cəfon cem cəfer dabiya nde afi ɲayi mə.» ³⁰ Ndekəl oŋ k'ilukus nde wəmarəs kam, papa kem eyi mə, ta inkenə kə wəfət kosu nwe abəkəc ɲən ɲosumpər mə, ³¹ enfi katina kə əntənəŋke su wəfət kosu-ε. Tem tatəkə amarəs am ɲandesəŋe wəmarəs kam papa

kosu katorene cəfon cən cəfer dabiya pəcuɣ disre.
³² Bawo ina wəmarəs kam isəŋ kə temer kəluksɛ
 kə sə wan kən, icloku papa kosu: «K'intəluks' am
 wəfət kosu-ɛ, in' endesəŋ' am katorɛ cəfon cam
 cəfer dabiya!» ³³ Ndekəl ilətsɛn' am: Ina wəmarəs
 kam iyi nnə. Iyən' am wəcar. Wəfət kosu pəlukus
 kə awɛŋc im aŋa nde papa kosu eyi mə. ³⁴ Cəke c'
 intam kəlukus, ta iluksɛ wəfət kosu nnə papa kosu
 eyi mə-ɛ? Ha! Intola fɛ kənəŋk pələc pəkə pənɛkə
 sətə papa kosu mə, k'intəluksɛ kə wəfət kosu-ɛ!»

45

Isifu əsəŋɛ awɛŋc aŋa kənɛpəl kə

¹ Isifu enatam fɛ sə kəmɛŋk mɛŋcər nnə afum
 akə ŋanayi kə kəsək mə dacə, k'onkule: «Nəwurene
 afum fəp!» Ali wəkin enayi fɛ sə Isifu kəsək
 nte ɛŋcmətnɛ awɛŋc aŋa mə. ² K'ɛyɛfɛ kəbok,
 aMisira kə aka kələ ka Firawona ŋane kə dim
 kəbok. ³ Kə Isifu oloku awɛŋc aŋa: «In' əfə Isifu!
 papa kem əsərəyi doru ba?» Mba awɛŋc aŋa
 ŋanatam fɛ kəluksɛ kə moloku nte pəŋciyanɛ ŋa
 kənəŋk kə sə mə. ⁴ Kə Isifu oloku awɛŋc aŋa:
 «ilətsɛnɛ nu, nələtərn' em.» Kə ŋələtərnɛ kə. K'oloku
 ŋa sə: «In' əfə Isifu wɛŋc konu nwe nənacaməs a kə
 aŋkɛrɛ kə Misira mə. ⁵ Ndekəl oŋ, ta nəwakəsne.
 Ta pətɛlɛ nu kəcəməs kem pakər' em nnə, bawo
 kəbum konu, nəyi doru kə Kanu kənabəlker' em
 kəkɛrɛ nnə, iyi nu kirin. ⁶ Teren ta mərəŋ ta dor
 tə tantɛ dətəf. Pəŋcəmɛ meren kəcəmət afəde pac-
 bifti, afəde pac-tɛl. ⁷ Kanu kəkər' em iyi nu kirin,
 nte təŋsəŋɛ nu kəsətə ka nnə atəf ŋəŋɛ yuruya mə,
 imar nu ta nəfi, ic-bum nu pəyənki pampɛ ayi

kacepærene mǎ. ⁸ Ndekæl oŋ, bafǎ nǎn' ekær' em nǎǎ, mba Kanu kǎ. Kanu kǎŋcǎmbær im iyǎne papa ka Firawona, wǎbe wǎka kǎǎ kǎn disre, wǎkirinŋ ka atǎf ŋa Misira fǎp. ⁹ Nǎrokne nǎpe nde papa kem eyi mǎ. Nǎkǎ nǎloku kǎ: «Nte tǎ wan kam Isifu olokuna su: Kanu kǎŋcǎmbær im wǎkirinŋ ka atǎf ŋa Misira fǎp. Ta mǎwon kǎder nǎǎ iyi mǎ! ¹⁰ Nde atǎf ŋa Kosenŋ ŋǎ mǎŋkǎ-yi, mǎfǎdebǎl' em, kǎyefe mǎna papa kǎbǎp awut am, awut-sǎ am, yǎcǎl yam yǎpǎŋ kǎ yefet hanŋ ca nyǎ mǎyǎ mǎ fǎp. ¹¹ Nǎǎ tanŋ indetam kǎcsǎŋ ǎm ca fǎp bawo pǎsǎrcǎme meren kǎcamǎt a dor declip. Ti disre dor dǎfǎdesumpær yǎkǎ mǎyǎ mǎ.»»

¹² «Fǎtǎ nǎŋgbǎtne ti fǎr yonu, kǎ wǎfet kem Benyamin enŋgbǎtǎn' em fǎr yǎn yati a in' oŋlok-lokær nu. ¹³ Nǎkǎ nǎloku papa kem kǎ pǎlel mpe isǎtǎ Misira mǎ. Nǎlǎmǎr kǎ nte nǎnǎŋk de mǎ fǎp. Nǎrokne nǎtǎrene papa kem nǎǎ iyi mǎ.» ¹⁴ Kǎ Isifu enapsǎrne sǎ wǎfet kǎn Benyamin dǎkilim, kǎ ŋayefe kǎbok. ¹⁵ Kǎ Isifu oŋcupǎs awenŋc ǎŋa fǎp. Kǎ ŋandelǎpsær kǎnde tofo tin kǎ ŋalok-loku.

Firawona kǎwe ka Yakuba Misira

¹⁶ Kǎ moloku mamǎkǎ mesam kǎǎ ka Firawona fǎp disre, a awenŋc a Isifu ŋanderna mǎkǎ. Kǎ toloku tatǎkǎ tǎmbǎt Firawona kǎ amarǎs ǎn. ¹⁷ Kǎ Firawona oloku Isifu: «Mǎloku awenŋc ǎm ǎŋa: «Nǎyǎ nte: Nǎlek yǎcǎl yonu, nǎkǎ atǎf ŋa Kanahan. ¹⁸ Nǎlek papa konu kǎ afum ǎn, nǎder nǎǎ iyi mǎ. Indeyǎne nu nte o nte tentese atǎf ŋa Misira mǎ. Nǎnde nǎc-di yeri yǎtǎt ya Misira.» ¹⁹ Iwos' am kǎloku awenŋc ǎm ǎŋa: «Neyǎ nte: Nǎlek cibil atǎf ŋa Misira, nǎkǎ nǎlek awut kǎ aran anu kǎ papa konu nǎder.» ²⁰ Ta nǎŋaŋne mǎlær teta ca yonu yǎkǎ

nəndekə-sak di mə, bawo mpe o mpe peyi atəf ɲa Misira pəyənə pətət mə, pendeyənə ponu.»

²¹ Kə awut a Yakuba ɲayə tatəkə. Kə Isifu əsəɲ awənɟ aɲa cibil pəmə təkə Firawona enasom kə ti mə. K'əsəɲ ɲa sə yeri yəkə ɲanakə kəcđi dəpə mə.

²² Kə Isifu ompocə awənɟ aɲa fəp yamos yəsəkpərə k'əsəɲ Benyamin gbeti mənɟəmbəl 300 kə yamos kəcamət yəsəkpərə. ²³ Ca nyə yə Isifu enasəɲ pakene kas kəɲan: Səfale surkun wəco səsarə ca yətət ya Misira, kə səfale səran wəco səsarə malə, cəcom kə yeri ta nte əɲkə-sumpər dəpə kəder Misira mə.

²⁴ Kə Isifu əsak awənɟ aɲa kə ɲalukus. K'oloku ɲa: «Ta nəkə cəp dəpə de!» ²⁵ Kə awənɟ a Isifu ɲayəfə Misira kə ɲampe Kanahan ndena papa kəɲan Yakuba.

²⁶ Kə awənɟ a Isifu ɲaloku kas kəɲan teta Isifu kiyi kən doru sə. Kə ɲaloku kas kəɲan a Isifu əyənə wəbe wəka atəf ɲa Misira fəp. Mba abəkəc ɲənape fə Yakuba bawo enalaɲ fə ɲa. ²⁷ Kə ɲaləmər kə moloku məkə Isifu enasom ɲa mə fəp. Nte Yakuba enanəɲk cibil cəkə Isifu enasak kədəlek kə mə, it' enasəɲe kə oɲ abəkəc kəpə.

²⁸ Kə Yakuba oloku: «İlan ti oɲ! Wan kem Isifu əsərəyi doru! İndekə nəɲk kə a ic-fi.»

46

Yakuba kəkə kən Misira

¹ Kə Yakuba əɲkə kə ca yəkə enayə mə. Nte emberə Bərseba mə, k'olonɲe di Kanu ka papa kən Isiyaka.

² Kə Kanu kələk-lokər Yakuba kənəɲk ka pibi disre. Kə Kanu kəwe kə: «Yakuba! Yakuba!» K'owosə: «In' əwə!» ³ Kə Kanu kələku kə: «In' əfə ina Kanu, Kanu ka papa kam. Ta mənəsə kətor ka Misira. Bawo difə iɲkə-səɲ' am kəyənə ka kas ka afum alarəm.

⁴ Sɛn' endesol kɛtor ka Misira. In' endesɔŋ' am sɔ kɛpɛ. Isifu yati endemɛp' ɛm fɔr waca wɔn.» ⁵ Kɔ Yakuba ɛyɛfɛ Bɛrseba. Kɔ awut a Yakuba ŋaŋkɛkɛrɛ kas kɛŋan, aran aŋan, kɔ awut aŋan cibil ca dɛntɔf disrɛ nɛ Firawona ɛnasɔŋ pakɔ kɛrɛ ŋa mɔ. ⁶ Kɔ ŋalɛk sɔ yɔcɔl yaŋan kɔ ca yɔkɔ ŋanasɔtɔ atɔf ŋa Kanahan mɔ. Kɔ Yakuba ɔŋkɔ Misira kɔ afum ɔn fɛp. ⁷ K'ɛŋkɛnɛnɛ atɔf ŋa Misira awut ɔn arkun kɔ awut-sɔ ɔn arkun, awut ɔn aran kɔ awut-sɔ ɔn aran.

Yakuba dɛlay dɔn

⁸ Mewe ma awut a Yakuba mɛmɛ, aŋɛ ŋanakɔ Misira mɔ. Yakuba kɔ awut ɔn:

Coco ca Yakuba, Ruben. ⁹ Awut a Ruben: Henok, Palu, Hecɔrɔŋ, kɔ Karmi.

¹⁰ Awut a Simɔŋ: Yemuyɛl, Yamin, Ohad, Yakin, kɔ Sohar, kɔ Sawul wan wɛrkun wɛka wɛKanahanara.

¹¹ Awut a Lewy: Kerson, Kehat, kɔ Merari.

¹² Awut a Yuda: Hɛr, Onan, Selah, Pɛrɛc, kɔ Serah, mba Hɛr kɔ Onan ŋanafi nde atɔf ŋa Kanahan. Awut a Pɛrɛc ŋanayɔnɛ Hecɔrɔŋ kɔ Hamul.

¹³ Awut a Isakar: Tola, Puwa, Yɔb, kɔ Simrɔŋ.

¹⁴ Awut a Sebulɔŋ: Sɛred, Elɔŋ, kɔ Yahalɛl.

¹⁵ Awut akaŋɛ ŋɔ Leya ɛnakomɛ Yakuba nde Padaŋ-Aram, mba wan kɔn wɛran Dina eyi fɛ ti. Kɛlɛk awut ɔn aran haŋ arkun, ŋanakɔ afum 33.

¹⁶ Awut a Kadu: Cifyɔn, Haki, Suni, Ecbɔŋ, Eri, Arodi, kɔ Areli.

¹⁷ Awut a Aser: Yima, Yisuwa, Yisuwi, kɔ Beriya, kɔ Sera wɛkire kɛŋan. Wan ka Beriya: Hɛbɛr kɔ Malkiyɛl.

18 Awut a Silpa wəmarəs nwe Labaη enasəη wan kən wəran Leya mə, ηə akakə aηe enakome Yakuba mə. Nənaiyi afum wəco kə camət-tin.

19 Awut a Rasel, wəran ka Yakuba: Isifu kə Benyamin. 20 Kə Isifu nkən oηkom Misira awut mərəη: Manase kə Efrayim, aηe Asnat wan wəran ka Potifera Sali Almamy sa dare da Hon, enakome Isifu mə.

21 Awut a Benyamin: Bela, Beker, Asubel, Kera, Naman, Ehi, Rəs, Mupim, Hupim, kə Ardu.

22 Yuruya yaye yə Rasel enasətəne nkən Yakuba, ηənaiyi afum wəco kə maηkəle.

23 Wan ka Dan: Husim.

24 Mewe ma awut a Naftali məme: Yahcel, Kumi, Yetser, kə Silem.

25 Awut a Bilha ηə akakə, Bilha nwe Labaη enasəη wan kən wəran Rasel mə pəyəkə wəcar k'oηkome ηa Yakuba. Nənaiyi afum camət-mərəη.

26 Afum aηe ηanacəpsə Yakuba kəkə ka Misira mə, ηənaiyi afum 66 aηe ηanayəne akom ən mə, aləm fe aran a awut ən arkun de. 27 Awut a Isifu aηe enakom Misira mə: Nənaiyi awut mərəη. Afum a Yakuba aηe ηanacəpsə kə darəη kəkə ka Misira mə, ηənaiyi fəp faηan afum 70.

Yakuba kəndə kən nde Misira

28 Kə Yakuba osom Yuda pəyi kə kirin kəkə ka Koseη ndena Isifu. Kə Yuda emberə atəf ηa Koseη.

29 Kə Isifu elek abil ηən k'empe Koseη kəkə-bəpene kə papa kən Yakuba. Isifu ηaηkə-wurərene kə papa kən, k'enapsərne kə dəkilim kə k'eyefe kəbok. K'ombok haη. 30 Kə Yakuba oloku Isifu: «Intam oη kəfi bawo inəηk əm kəro, k'inçərə oη fə məyi doru!»

31 Kə Isifu oloku awəηc aηa kə afum a papa kən:

«Ilukus ikə ilukse Firawona kəberε konu. Ikə iloku kə fə: «Awεηc im aηa kə afum a papa kem aηε ηanayi atəf ηa Kanahan mə, ηander nnə iyi mə. ³² Afum akεk a ηkesiya, cir, kə cəna ηə ηayəne, bawo akεk a acəl ηə. Nəηkεε yəcəl yaηan fəp kə ca yaηan.» ³³ Kə tεm tendebəp nte Firawona endewe nu pəcyif nu: «Ake 'yəne yebəc yonu-ε?» ³⁴ Nəcloku kə: «Sən' acar am, akεk ηə səyəne, kəyεfε dεtemp dosu haη məkə, yebəc yayəkə yə səmbəpε akombəra asu.» Ti disrε, nəyi Kosεη, bawo aMisira ηambətər fε akεk a ηkesiya kə cir.»

47

¹ Kə Isifu əηkə pəlukse ti Firawona. K'oloku kə: «Awεηc im aηa kə papa kem ηander kəyεfε ka atəf ηa Kanahan kə yəcəl yaηan ηkesiya, cir kə cəna kəbəp ka ca yaηan fəp. Nəyi tantε atəf ηa Kosεη.» ² Kə Isifu εlek awεηc aηa kəcəmət k'ementər ηa Firawona. ³ Kə Firawona eyif awεηc a Isifu: «Ake 'yəne yebəc yonu-ε?» Kə awεηc a Isifu ηaloku Firawona: «Sən' acar am, akεk a ηkesiya, cir kə cəna ηə səyəne pəmə papa kosu aηa.» ⁴ Kə ηaloku sə Firawona: «Sənder kədendε atəf ηaηε, bawo dəkəcəl deyι fε sə nde acar am ηayεfε mə, kə dor dəmbək kəbək dəm atəf ηa Kanahan. Məwose oη acar am kəndε atəf ηa Kosεη.» ⁵ Kə Firawona oloku Isifu: «Papa kam kə awεηc əm aηa ηander nnə məyi mə. ⁶ Atəf ηa Misira ηey' əm dəwaca, mədəs papa kam kə awεηc əm aηa nnə pəntese ηa Kosεη mə, kə mənçərə sə awεηc əm aηa dacə afum alompυ-ε, məcəmbər ηa ηackeks' em yəcəl.» ⁷ Kə Isifu εηkεε papa kən Yakuba kədementər kə Firawona. Kə Yakuba ontolanε Firawona. ⁸ Kə Firawona eyif Yakuba: «Meren cəke

mə məyi doru-ε?» ⁹ Kə Yakuba oloku kə: «Meren mmε isətə kəcepε-cepε disrε mə, məsətə meren 130, kiyi kem doru kəncepər katəna-katəna. Incepərene meren meyenki kiyi kem doru. Intasətə fε meren mmε akombəra em ηanasətə mə, mba tecepərene doru tin tayi tə səncepərene doru.» ¹⁰ Kə Yakuba ontolanε sə Firawona. K'eyεfε, k'εsak kə.

¹¹ Kə Isifu endəs papa kən kə awenɟ aηa atəf ηa Misira. K'əsəη ηa antəf Misira, nde atəf ηa Ramses, pəmə təkə Firawona enaloku kə ti mə. ¹² Kə Isifu entam oη kəgbəkəre papa kən, awenɟ aηa, kə afum a papa kən fəp pəmə təkə ηanalanεne mə.

Isifu kəkətenε mes ma Misira

¹³ Yeri yenayi fε sə atəf ηa Misira fəp, bawo dor dεnasətə fənəntər. Atəf ηa Misira kə atəf ηa Kanahan dor deηclenɟəs oη kəlenɟəs dəm afum a təf yayəkə. ¹⁴ Kə Isifu ewetəs gbeti fəp mbε benayi atəf ηa Misira kə atəf ηa Kanahan mə. Pəcsəkpəre gbeti babəkə malə, kə Isifu embεrse gbeti babəkə nde kələ ka Firawona. ¹⁵ Nte gbeti ba Misira kə Kanahan belip mə, kə aMisira fəp ηander nnə Isifu eyi mə. Kə ηaloku: «Məsəη su yeri! Cepə səndefi fər yam kirin bawo gbeti beyi fε sə?» ¹⁶ Kə Isifu oloku: «Nəsəη yəcəl yonu. Inşəη nu kəcom kəsəkpε ka yəcəl yonu, bawo gbeti beyi fε sə.» ¹⁷ Kə ηanɟεre Isifu yəcəl yaηan. Kə Isifu əηsəη ηa yeri kəsəkpε ka yəcəl yaηan: Fələs, yəcəl yεfət kə yəpəη, səfale. Kə Isifu əsəη ηa yeri ya teren tatəkə kəsəkpε ka yəcəl yaηan fəp. ¹⁸ Nte teren tatəkə teηcepər mə, kə aka Misira ηander sə nnə Isifu eyi mə teren təc-kəsək. Kə ηaloku kə: «Səfətam kəmənɟər əm a gbeti bosu belip, kə yəcəl yosu yelip. Daka o daka deηcəme

fɛ su sɔ, mɛnɛ dis dosu kɔ ntɔf yosu. ¹⁹ Sɛndefi oŋ fɔr yam kirin ba, kɔ ntɔf yosu? Məway su kɔ ntɔf yosu kəsəkpe ka yeri. Tɛm tatɔkɔ sɛyɔnɛ acar a Firawona, sɛna kɔ ntɔf yosu. Məsɔŋ su defet sɛbɛc ta sɛdefi, ntɔf yosu yedefɛntərəɛ gbɛlməs.»

²⁰ Kɔ Isifu ɛwayɛ Firawona ntɔf ya Misira fɛp, aka Misira fɛp ŋanacaməs ntɔf yaŋan, bawo dor dɛnabɛkər ŋa. Kɔ atɔf ŋɔyɔnɛ oŋ ŋa Firawona. ²¹ Kɔ Firawona ɛlɛk afum aŋɛ ŋanayi dɛcɛlɛŋcɛr ca Misira mɔ, k'ɛŋkɛɛ ŋa sɛdare sɛpɔŋ. ²² Mba Isifu ɛnaway fɛ ntɔf ya Sali Almamyɛ, bawo Firawona ɛnamɔnɛ kəway ka ntɔf yaŋan. Sali Almamyɛ ŋayi kəkɛkəs ka Firawona disɛ, ti tɔ Sali Almamyɛ ŋanatɔcaməsɛ ntɔf yaŋan.

²³ Kɔ Isifu oloku afum a Misira: «Iway nu mɔkɔ kɔ ntɔf yonu, nəyɔnɛ mɔkɔ aka Firawona. Defet dɛndɛ: Nɛntam kɛbɔf dɛntɔf. ²⁴ Kɔ nɛndɛtɛl-ɛ, nəsɔŋ pɔbɔc pin pa kɛtɛl konu kɔ nəyer ki kɛcamɛt-ɛ Firawona. Nəna nəlɛk yɔbɔc mɔŋkɛlɛ nyɛ, yɛndeyɔnɛ nu yeri ya dɛkɛr kɔ awut, yɔyɔnɛ nu sɔ defet da teren tɔcɔŋc.» ²⁵ Kɔ ŋaloku Firawona: «Mɛlukuɛ su kɛyi doru! Sɛsɔtɔ kɛŋaŋnɛnɛ ka wɛbɛ kosu, sɛndeyɔnɛ wɛcar ka Firawona.» ²⁶ Kɔ Isifu ɛŋcɛmbər ti kɔ tɔyɔnɛ mɔkɔ tɔyɔ ta Misira: Pɔbɔc pa kɛcamɛt fɛp pa Firawona pɔ. Mɛnɛ ntɔf ya Sali Almamyɛ gbɛcɛrɛm yɔtɔyɔnɛ ya Firawona.

Mɛfaŋ ma Yakuba mɛlɔpəs

²⁷ Kɔ Yakuba ɛndɛ atɔf ŋa Misira, atɔf ŋa Kosɛŋ. Kɔ pɛyɔnɛ di ndaraŋan k'ɔyɔnɛ kas ka afum alarɛm. ²⁸ Kɔ Yakuba ɛyi doru meren wɛcɔ kɔ camɛt-mɛrɛŋ atɔf ŋa Misira. Kəwon ka Yakuba doru fɛp kɛnasɔtɔ meren 147. ²⁹ Mataka ma Yakuba kɛlɔtəs kɛlip,

k'ewe wan kən Isifu k'oloku kə: «Kə məfanj kəmar im-ε, məboc kəca kam alənj k ηem tantəf, mələk' em layidi pəsoku disrε ndε mändetəmpər' em mə: İletsən' am ta məwup im Misira! ³⁰ K' indefəntərə kə papa kem aηa-ε, məwuren' em Misira. Məko məwup im nde kufu kəηan kəyi mə.» Kə Isifu oloku kə: «İndeyə təkə mələk' im mə.» ³¹ Kə Yakuba oloku: «Mədərəm' em ti.» Kə Isifu endərəmə kə ti. Kə Yakuba ontontnε nde kəfənjc kən dəromp.

48

Yakuba kətolanε kən awut arkun a Isifu

¹ Nte mes maməkə məncəpər mə, k'anjə paloku Isifu a Papa kən entamnε fε. Kə Isifu eləkene awut ən mərəη Manase kə Əfrayim. ² K'asəηε ti Yakuba kəcərə, k'aloku kə: «Wan kam Isifu eyi kəder nno məyi mə.» Kə Yakuba olonjka fənəntər fən k'eyεfε, k'endε kəfənjc kən kəronj. ³ Kə Yakuba oloku Isifu: «Kanu Kəpəη nke kəntam mes fəp ma doru mə kənawurər im dare da Lus nde atəf ηa Kanahan kə kəsəη im temer kədəpoc' em pətət. ⁴ Kə kələk' im: «İndesəη əm dokombəra, indesəη' am kəla, indesəη' am kəyənε wətem ka afum alarəm. İndesəη atəf ηaηε afum am kə məncəpər-ε, atəf ηaηε ηendeyənε ηaηan doru o doru.» ⁵ «Ndekəl oη, awut mərəη aηε mənjkom atəf ηa Misira a k'indeder nno məyi mə, ηandeyənε akemi. Əfrayim kə Manase ηayənε akemi, pəmə təkə iyə Ruben kə Siməη mə. ⁶ Mba awut aηε mändekom oη aηε mərəη tadarəη mə, akam ηandeyi akakə, awənjc aηa ηə ηandesətər kε. ⁷ Kəder kem Padaη, kə Rasəl efir im dəpə

da Kanahan, ta pəmbəle su kəberə Efrata-ε. Difo inawup kə katina dəndo dəpə da Efrata, nde pəyənə Betləhem mə.» ⁸ Kə Yakuba əməməən awut a Isifu k'eyif: «Are ηə akanε-ε?» ⁹ Kə Isifu oloku papa kən: «Awut em ηə, aηε Kanu kəsəη im nnə mə.» Kə Yakuba oloku: «İletsən' am məyə ηa ηacəηne nnə itolanε ηa.» ¹⁰ Detem dənələləs Yakuba fər. Əηc-tam fε sə kənəηk. Kə Isifu əηcəη awut ən nde Yakuba eyi mə, kə Yakuba oηcup ηa, k'emakərne ηa. ¹¹ Kə Yakuba oloku Isifu: «Inacəm-cəmənε fε sə kədenəηk əm. Mba Kanu kəsəη' em k'inəηk əm haη awut am!» ¹² Kə Isifu elin awut kas dələηk, k'əηcəp kəro dəntəf. ¹³ Kə Isifu osumpər mərəη maηan fəp waca, pəsumpərə Efrayim kəca kətət mba pəyi kəca kəmeriya ka Yakuba, k'osumpərə Manase kəca kəmeriya mba pəyi Yakuba kəca kətət, k'əηcəηne ηa sə nde wətem kəηan eyi mə. ¹⁴ Kə Yakuba əntəηc kəca kən kətət, k'endenη ki Efrayim dərəmp nwe ənafetε mə, k'endenəηr Manase kəca kən kəmeriya dərəmp. Ənacərə bel-bel təkə əηcyə waca wən mə, ali nte Manase ənayənε wan wəcəkə-cəkə mə. ¹⁵ Motolanε mme mə Yakuba ənatolanε Isifu:

«Kanu Kəpəη nke kənəηk papa kem aηa Abraham kə
Isiyaka tecepərəne taηan mə,

Kanu Kəpəη nke kəηkekəs im kəyefe nte iyi doru
haη məkə mə,

¹⁶ Mələkε mme mēηcyac im pələc mə, məsəηε awut
aηε!

Pawe ηa tewe tem

kə mewe ma papa kem aηa, Abraham kə Isiyaka.

Kanu kəsəηε ηa kəkom pəlarəm nde atəf ηaηəkə
dacə.»

17 Nte Isifu enənk kas pəc-deŋər Efrayim kəca kən kətət mə, kə təntəbət kə. Kə Isifu osumpər kəca ka kas, k'əŋcəŋ ntende domp da Manase ta pədenər ki Efrayim. 18 Kə Isifu oloku papa kən: «Ta məyə tantε, fətə Manase εbək. Nkən ə pəmar mədenər kəca kam kətət.» 19 Kə papa kən εfati, k'oloku: «İŋcərə ti, wan kem. İŋcərə ti! Nkən sə endeyəne wətem ka afum alarəm, endebək. Mba wəŋc Təŋə endebək kə, awut ən ŋandelas təf fəp.» 20 Kə Yakuba ontolanε ŋa dəsək dadəkə, k'oloku: «Mən' endesəŋε Yakuba pəc-tolanε a pəc-kulε fə: «Kanu kəsəŋ' am kəyi pəmə Efrayim, pəmə Manase!» Tatəkə tə Yakuba εnacəmbər Efrayim Manase kirin. 21 Kə Yakuba oloku Isifu: «Kəfi k'inder! Mba Kanu kəndesolε nu. Kəndelukse nu atəf ŋa atem anu. 22 İmbərən' am pəkə awəŋc əm aŋa ŋantədəsətə mə*, ip' əyənε mpe inabaŋərə aka Amər dakma dem kə ambəŋcəran ŋem mə.»

49

Kətolanε ka Yakuba awut ən wəco kə mərəŋ

1 Kə Yakuba ewe awut ən, k'oloku:
«Nələnkanε iloku nu təkə tendeder nu kirin mə.
2 Nələnkanε, nəcəŋkəl im Awut a Yakuba!
Nəcəŋkəl Yisrayel* papa konu!
3 Ruben, mənə coco cem,
mənə nwe inakom
təm nte inayə fənəntər mə:
Məŋcəpər awəŋc əm aŋa
tokom, kə fənəntər.

* 48:22 Paka papəkə pəyənε dare da Səkem.
32:29; 35:10

* 49:2 Məməmən

4 Məyənk pəmō domun nde deŋyekse dəkəŋbōkō
mō,
mba məfōdesəyōne wəkiriŋ,
Bawo mənapeɛe dəkəfəntəre da papa kam,
Mənayikyikəs kəfəŋc kem kəpeɛe ka ki, kō wəran
kem wəkin.

5 Simōŋ kō Lewy dəweŋca dō ŋayō:

Ŋa ŋantəŋne, ŋasek kəkō-yō pələc.

6 Ta amera ŋem ŋosol kəmeŋkəs kəŋan pələc,

Ta məcəm-cəmne mem mətəŋne nde ŋantəŋne
kəbəpene mō.

Bawo məteɛe maŋan disre, ŋandif fum.

Kəcuca kəŋan disre, kō ŋaŋcopu-copu mura bənta.

7 Intolane məteɛe maŋan pələc, bawo məmbək
pələsər.

Intolane pələc deyeŋki bəkəc daŋan, bawo dəfəyōne
nənfər.

Indeyerəs ŋa atəf ŋa Yakuba,

Indesaməsər ŋa atəf ŋa Yisrayel.

8 Yuda, mənə, awəŋc əm aŋa ŋandeyekyekəs əm.

Məndesumpər aterene am cərəbō.

Kō awəŋc əm aŋa ŋandecəp am səbomp fər yam
kiriŋ.

9 Yuda, kusunuŋku kəwut kō məyōne.

Dəkəwatəri-watəri wəsem wam məyefe, wan kem!

Nkən oŋnut wəcək, pəfəntəre pəmō kusunuŋku.

Pəmō kusunuŋku kəran: An' entam ki kəyektı ta
kəfaŋ-ε?

10 Kəgbo ka dəbe kəfōde kəc-bōɛ Yuda,

kəgbo ka dəbe kəndeyi yuruya yən dəwaca,

han̄ tɛm nte waka kagbo kan̄kɔ yati endeder ma,
wako afum fɔp ɲandeyi dantɔf ma.

¹¹ Nkɔn (Yuda) ende pɔc-kot sɔfale sɔn dɔwiɲ,
pɔkot wan ka si nde kɔtɔk ka wiɲ,
Ende pɔc-yak yamos yɔn dɔmember,
kɔ bɔrumus bɔn, dɔmɔɲcɔɲcɔ ma rɛsɛɲ.

¹² Member mendesɔɲɛ kɔ fɔr kɔyimbarɛ,
Mɛsɛ ma wana mendefertɔr ɔm sek.

¹³ Kɔ mɔna Sabulon, kɔba kɔsɔk mɔndendɛ,
nde cibil cɔndeyɔ kɔtɔnta ma.

Cɔlɔɲcɔr ca atɔf ɲaɲɔkɔ cɔndewɔkɔl han̄ Sidon̄.

¹⁴ Isakar, mɔna sɔfale sɔpɔɲ sɔ mɔyɔnɛ,
nɛ sɔɲfɔntɔrɛ gbɔrɛ mɛrɔɲ dacɔ ma.

¹⁵ Pɔnɔɲk fɔ kɔfo kan̄kɔ eyi kɔɲesɔm ma kɔntesɛ,
k'atɔf ɲɔmbɔt.

Pɔtirmi kumunt padɔndɔsɔr kɔ pɛsarɛ,
Yɛbɔc ya dacar y' endeyi.

¹⁶ Dan, endeyɔnɛ afum ɔn wɔbɛ.

Pɔmɔ kusun̄ka kɔlɔma cusun̄ka cɔlɔpɔs ca Yisrayel
cɔkɔ.

¹⁷ Dan, endeyi pɔmɔ abok nɲɛ ɲeyi dɔpɔ ma,
aɲkisin nɲɛ ɲeyi dɔpɔ kɔsɔk ma.

Abok nɲɛ ɲɛɲaɲ bɔnta ya afɔlɛs,
a tɔsɔɲɛ wɔyɛksɛnɛ ka ɲi kɔtɛmpɛnɛ ma.

¹⁸ In̄gbɛkɔr ɔm amera Kanu Kɔpɔɲ, a mɔndeyac im!

¹⁹ Kadu, kɔnay† kɔndɛpɔɲɲɛ kɔ
pɔyɛfɛ pɔcɔmɛ ɲa darɔɲ kɔbɛlɔs.

²⁰ Ndena Aser, yeri yoboɲu yendela di.

† 49:19 kɔnare

Antəf ηjam ηende ηəc-səη yeri nyε pəmar yəyənε yeri
y' abε mə.

²¹ Naftali, were w' əyənε nwe weyi kiyi ka wi, ta tes
o tes tonkotərne wi mə.
Ende pəc-koməs awut atət[‡].

²² Isifu, popoη pa kətək kəkom pəyənε,
Popoη pa kətək kəkom nke kəcəme kəηgbəkə kəsək
mə,
wara waki wetilsərne damba.

²³ Nandəkətər kə, kə ηampən.

Apene mbəηcəran ηanayənε ayefərəne am.

²⁴ Mba ambəηcəran ηən ηende ηetəηnene kə nkən
sərka.

Anacaηəs waca wən
kətam ka Kanu ka fənəntər ka Yakuba dəntəf.
Əyənε wəkək kə togbu pa aka Yisrayel[§].

²⁵ Tewe ta Kanu ka papa kam, nke kəyənε wəmar
kam mə,
tewe ta Kanu nke kəntam mes fəp ma doru mə, nke
kəndepoc' am mə:

Kəpocε pətət nke kəndeyεfe dareηc mə,
kəpocε pətət nke kəηyεfe dəntəf mə,
kəpocε pətət ka awut alarəm kə yəcəl yelarəm.

²⁶ Kətolanε nke papa kam ontolan' am mə,
kəηcepər kətolanε pətət ka aηe ηaηkom im mə,
haη dəkələpsər da mərə ma doru o doru.

Kətolanε pətət kaηkə kəyi Isifu dərömp,
dəndo dömp dacə da Isifu
nwe əyənε wəbε ka awεηc aηa mə!

[‡] **49:21** pəc-loku moloku mətət

§ 49:24 H. = «tasar pa aka

Yisrayel»

27 Benyamin, kalma k'əyənə nke kəŋwatəri-watəri mə.

Bət-bət kəwatəri-watəri wəsəm wa ki, dəfəy, pəyerəs yəsətə ya ki.»

28 Awut akanə nəyənə cusunka wəco kə mərəŋ ca Yisrayel. Moloku mamə mə kas kəŋan ənaloku nə, nte oŋctolanə nə mə. Yakuba ənatanə nə nwe o nwe kə kətolanə kən taciŋa.

Defi da Yakuba

29 Nte Yakuba elip kətolanə awut ən mə, k'osom nə: «Intas kəbəp atem em aŋə nəfi mə. Nəwup im kə papa kem aŋa, nde kufu kəŋkə kəyi nde dalə da Həfəron wəHewy mə, 30 nde kufu nke kəyi dalə da Makpela, Mamre kəsək, nde atəf nə Kanahan. Dalə dadəkə də Abraham ənaway nnə Həfəron eyi mə, pəyənə di dəkəwupənə da afum ən. 31 Difo anawup Abraham kə wəran kən Sara, difə anawup Isiyaka kə wəran kən Rebeka, difə inawup sə Leya wəran kem. 32 Dalə kə kufu nke kəyi di mə, Abraham ənaway di aHewy dəwaca.» 33 Nte Yakuba elip kəsom awut ən mə, k'əfəntərə dəkəfəŋc. K'ənŋbin kifir k'ənəŋkələne atem ən aŋə nənafi mə.

50

Kəbal ka Yakuba

1 Kə Isifu entempənə papa kən kəron, k'ombok kə kəron, k'oŋcup kə. 2 Kə Isifu osom acar ən akə nənayənə atən cəl mə, a nəsop kas acəl nŋə nəsəŋə ta wəfi ente katəna mə. Kə atən cəl nəsop Yakuba acəl nəŋəkə. 3 Kə təŋkə mata 40. Tem tatəkə mataka maməkə m' aŋc-sop afi acəl nə kətəte nəŋəkə, kə aMisira nəmbok kə mata 70.

⁴ Nte mataka ma kəbal kən mençepər mə, kə Isifu oloku afum akə ŋanayi nde sanja sa Firawona mə, k'oloku ŋa: «K'intam kəsətər nu layidi-ε, nəloku nte Firawona iletsene nu: ⁵ Papa kem εnasəŋ' em kəderəm, pəc-loku: «Kəfi k'inder! Məkə məwup im nde kufu kəŋkə iŋkay nde atəf ŋa Kanahan mə.» Difo ifan kəpε ikə wup papa kem. K'ilip-ε, inder.» ⁶ Kə Firawona oloku kə: «Məpε məkəwup papa kam pəmə təkə əsəŋ' am kəderəm mə.» ⁷ Kə Isifu empe kəkə-wup papa kən. Kə ŋampe kə abeki aka sanja sa Firawona fəp kəbəp abeki a atəf ŋa Misira. ⁸ Kə afum a Isifu fəp, kələk awenç anja kəbəp ka afum a papa kən, mənε awut, yəcəl yanjan yəpəŋ kə yefet ŋ' anasak atəf ŋa Kosəŋ. ⁹ Isifu kə cibil ca dəntəf k'ayeksene fələs ŋampe kə nkən, kə təsəŋε akə a Kanahan kəla. ¹⁰ Ŋandebəp pəferere pa Atad, nŋε ŋeyi Yurdən takəron mə, kə ŋawup Yakuba dəndo kəyekyekəs disrε. Kə Isifu ombok kas mata camət-mərəŋ. ¹¹ Kə andε a atəf ŋaŋəkə, aka Kanahan, ŋayi kəbal ka Yakuba dəndo pəferere pa Atad. Kə ŋaloku: «Defi dəpəŋ də dandε aMisira daco!» Ti t' asəŋε tofo tatəkə tewe ta «Abel Misira» nde Yurdən takəron. ¹² Kə awut a Yakuba ŋayə təkə papa kəŋan εnaloku ŋa mə. ¹³ Kə awut ən ŋaŋkekəre kə atəf ŋa Kanahan. Kə ŋawup kə nde kufu ka dalε da Makpela, dalε ndε Abraham εnaway Hεfəron wəHiti dəwaca mə, pəyə di dəkəwupenε da afum ən, nde Mamre kəsək. ¹⁴ Nte Isifu elip kəwup papa kən mə, k'oluksərne Misira kə awenç anja kə akə ŋanacəmbər kə, kəkə-wup papa kən mə.

Mes maməkə mə mencepər nte defi da Yakuba delip mə

15 Nte awenɕ a Isifu ŋanəŋk fɔ papa kəŋan efi mɔ, kɔ ŋaloku: «Kɔ Isifu enɕafələ pəyɔnɛ wəterenɛ kosu, kəlukse ka ayek ŋa pələc mpe sənayɔ kɔ mɔ!» 16 Kɔ ŋasom a paloku Isifu: «Papa kam enasom nte a pəc-fi: 17 «Nte tɔ nəŋkɔ-loku Isifu: Oh! Ilɛtsɛn' am mənəŋnɛnɛ awenɕ əm aŋa pələc kɔ kiciya kəŋan, bawo ŋanayɔ əm pələc! Ilɛtsɛn' am mənəŋnɛ oŋ kiciya ka acar a Kanu ka papa kam!» Kɔ Isifu ombok nte analoku kɔ moloku maməkɔ mɔ. 18 Kɔ awenɕ aŋa ŋander ŋa sərka ŋatempɛnɛ Isifu dəntɔf kɔ ŋaloku: «Sən' ɔfɔ akanɛ acar am.» 19 Kɔ Isifu oloku ŋa: «Ta nənesɛ. Cɛpɔ Kanu k'iyɔnɛ? 20 Nənasek' em kəyɔ ka pələc. Mba Kanu kənakafəli ti pətɔt, kəlompse ka nte teyi məkɔ mɔ, kɔ kəyac ka defɪ da afum alarəm. 21 Ndekəl oŋ, ta nənesɛ! Indetamɛ nu mɛfaŋ monu fəp kɔ ma awut anu.» Kɔ Isifu ontore tore ŋa bəkəc, k'olok' lokərə ŋa dim d' antɔf.

22 Kɔ Isifu endɛ Misira nkən kɔ afum ɔn. K'eyi doru meren 110. 23 Kɔ Isifu enəŋk awut a Efrayim haŋ detemp maas. Kɔ Makir, wan ka Manase, oŋkom awut ɔn ləŋk ya Isifu kəron. 24 Kɔ Isifu oloku awenɕ aŋa: «Kəfi k'inder. Mba Kanu kəndemar nu ilan ti. Kanu kəndɛpɛnɛ nu nde atɔf ŋəkɔ kənələkɛ Abraham, Isiyaka kɔ Yakuba layidi kəsəŋ ŋa mɔ.» 25 Kɔ Isifu ɔsəŋɛ awut a Yakuba kədərəm, pəc-loku: «Kanu kəndemar nu ilan ti. Nəde nəpɛnɛ bent yem, nəbələnɛ yi nnɔ.» 26 Kɔ Isifu efi pəsətɔ meren 110. K'asop kɔ acəl nɛŋe ŋəŋsəŋe wəfi kətɔte katəna mɔ. Kɔ ŋambɛr kɔ kanɕkərə ka tasar pɛpat dəndo atɔf ŋa Misira.

Kitabu ka Kanu
Portions of the Holy Bible in the Baga Sitemu language
of Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue Baga
Sitemu de Guinée

copyright © 2015 Pioneer Bible Translators

Language: Baga Sitemu

Translation by: Traducteurs Pionniers de la Bible

Contributor: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

e5320012-5c6f-534d-9205-97d787f9a95c